

**STRATEGIA ROZWOJU
MIASTA I GMINY
ŚCINAWA DO ROKU 2030**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
I. WNIOSKI Z DIAGNOZY	5
I.1. Wnioski z diagnozy w obszarze społecznym	5
I.2. Wnioski z diagnozy w obszarze gospodarczym.....	15
I.3. Wnioski z diagnozy w obszarze przestrzennym i środowiskowo-klimatycznym.....	17
II. KIERUNKI ROZWOJU GMINY	29
II.1. Obszar strategicznej interwencji w ujęciu lokalnym	29
II.2. Obszary strategicznej interwencji w ujęciu regionalnym.....	29
II.3. Plan rozwoju miasta i Gminy Ścinawa	29
II.4. Polityka przestrzenna Gminy Ścinawa.....	53
II.4.1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Ścinawa	54
II.4.2. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.....	59
II.4.2.1. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej	59
II.4.2.2. Ustalenia i rekomendacje w zakresie zasad lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego	65
II.4.2.3. Ustalenia i rekomendacje w zakresie lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego	66
II.4.2.4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	66
II.4.2.5. Ustalenia i rekomendacje w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu	70
II.4.2.6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	73
II.4.2.7. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej	74
II.4.2.7.1 Kierunki rozwoju systemów transportu i komunikacji publicznej.....	74
II.4.2.7.2. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej.....	75
II.4.2.7.3. Kierunki rozwoju infrastruktury społecznej	76
II.4.2.8. Ustalenia i rekomendacje w zakresie zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW	76

II.4.2.9. Ustalenia i rekomendacje w zakresie lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	77
II.4.2.10. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji	77
II.4.3. Kierunki rozwoju sieci wodno-kanalizacyjnej	77
II.4.4. Ustalenia związane z art. 326 Prawa wodnego	78
III. WDRAŻANIE STRATEGII	83
III.1. Wdrażanie, monitoring i ewaluacja strategii	83
III.2. Ramy finansowe realizacji Strategii	91
III.3. Zgodność z dokumentami wyższego rzędu	93
Spis tabel.....	95
Spis rysunków	95

WSTĘP

Strategia rozwoju gminy to najważniejszy dokument planistyczny każdego samorządu, określający cele i kierunki długoterminowego rozwoju danej jednostki. Służy stworzeniu spójnej wizji gminy opierającej się na mocnych stronach, eliminacji słabych stron oraz wykorzystującej szanse pojawiające się w otoczeniu. Programowanie rozwoju w długim okresie nie jest zadaniem prostym, dlatego dokument przygotowano w sposób pozwalający zachować elastyczność na etapie jego wdrażania.

Strategia Rozwoju Gminy Ścinawa powstawała przy aktywnym udziale mieszkańców, którzy uczestniczyli w warsztatach strategicznych, pozwalających określić największe wyzwania stojące przed samorządem, oraz atuty, a także kierunki rozwoju.

Układ niniejszego dokumentu wynika z obowiązujących przepisów prawa, w szczególności ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, zgodnie z którą Strategia musi zawierać następujące elementy:

1. wnioski z diagnozy;
2. cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, środowisko-klimatycznym;
3. kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
4. oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia;
5. model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;
6. ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;
7. obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, wraz z zakresem planowanych działań;
8. obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;
9. system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;
10. ramy finansowe i źródła finansowania.

I. WNIOSKI Z DIAGNOZY

I.1. Wnioski z diagnozy w obszarze społecznym

DEMOGRAFIA

W sferze społecznej ważnym czynnikiem jest potencjał demograficzny Gminy. Jest on wypadkową zarówno wewnętrznych uwarunkowań, jak i ogólnych obserwowanych w kraju trendów. Według Głównego Urzędu Statystycznego Gminę Ścinawa na koniec 2024 zamieszkiwało 9 356 osób, co stanowiło ponad 9% ludności powiatu lubińskiego. Dynamika zmian liczby ludności w latach 2014-2023 wskazuje słabnięcie potencjału demograficznego Gminy. W ciągu dekady liczba mieszkańców zarówno miasta, jak i części wiejskiej zmniejszyła się o prawie 10%. Analiza danych dla migracji jednoznacznie nie wskazuje wyraźnego trendu. W analizowanym przedziale czasowym przeważały lata, w których więcej osób wymeldowywało się z gminy. Natomiast lata 2020-2022 wyróżniły się wyraźnie dodatnim saldem wskaźnika migracji, co można tłumaczyć napływem mieszkańców m.in. Lubina w związku z wybuchem pandemii COVID-19 i „ucieczką” mieszkańców z dużego ośrodka miejskiego. Na uwagę zasługuje również fakt, że większym odpływem migracyjnym charakteryzuje się część wiejska gmin (średnia wartość salda migracji w latach 2014-2023 wyniosła -2,7 na 1000 mieszkańców) w porównaniu do miasta Ścinawa (-1,7 na 1000 mieszkańców).

Procesy demograficzne związane z ruchem naturalnym ludności w gminie są porównywalne do procesów obserwowanych w województwie oraz powiecie. Analiza danych w latach 2014-2023 wskazuje na konsekwentny kierunek spadku liczby urodzeń. Odnotowuje się ujemne wartości przyrostu naturalnego – w Gminie w 2023 roku wartość wskaźnika wynosiła -5,83 osoby na 1000 mieszkańców. Wśród zjawisk o charakterze ogólnokrajowym, które zaznaczają się również w analizach demograficznych Gminy Ścinawa i które będą rzutowały na kształtowanie lokalnych polityk rozwoju, jest proces starzenia się społeczeństwa. Udział osób w wieku poprodukcyjnym wzrósł o 43,7%. Natomiast pozytywny jest wzrost udziału osób w wieku przedprodukcyjnym na obszarze wiejskim gminy (+2,8%).

POMOC SPOŁECZNA I OCHRONA ZDROWIA

Pomoc społeczna, a więc wsparcie osób i rodzin w trudnych sytuacjach życiowych, których nie potrafią przezwyciężyć przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz możliwości, jest ważnym obszarem działalności gminy. Kluczową rolę w tym

zakresie w Gminie Ścinawa odgrywa Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ścinawie. Realizuje on zadania z zakresu pomocy społecznej, ale także w obszarze wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, świadczeń rodzinnych i innych form pomocy dla mieszkańców. Dodatkowo wsparcia mieszkańcom udziela również Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubinie.

Wskaźnik deprivacji lokalnej dla Gminy Ścinawa, wskazujący na liczbę osób pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1000 mieszkańców, w latach 2018-2023 najwyższy był w 2018 roku (3,5%) i od tego czasu maleje. Największy spadek tego wskaźnika miał miejsce w latach 2018-2021. W 2023 roku wskaźnik deprivacji lokalnej wyniósł 1,9%.

Mieszkańcy korzystają z pomocy społecznej głównie w związku z ubóstwem, długotrwałymi lub ciężkimi chorobami oraz niepełnosprawnością. Rzadziej występującymi powodami są bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, a także bezdomność.

W 2023 roku z pomocy społecznej korzystało 401 rodzin, w których żyły 683 osoby. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w latach 2018-2023 ulega wahaniom – najwyższa była w 2018 roku (891 rodzin i 1 422 osoby), a najniższa w 2023 roku. Nie mamy tu do czynienia z typowym spadkiem, ale wahaniami w zakresie liczby osób i rodzin objętych pomocą społeczną.

Analiza liczby osób, które otrzymały świadczenia, na podstawie wydanych decyzji wskazuje, że mamy w tym zakresie do czynienia z trendem malejącym (od 354 osób w 2018 roku do 179 w 2023). Podobna sytuacja ma miejsce w powiecie lubińskim i województwie dolnośląskim. Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji jest w Gminie Ścinawa znacznie niższa niż średnia dla powiatu lubińskiego (w 2023 roku 245) i województwa dolnośląskiego (306), co wraz z niskim wskaźnikiem deprivacji lokalnej wskazuje na ograniczoną liczbę mieszkańców wymagających świadczeń z pomocy społecznej.

Do najczęściej wykorzystywanych świadczeń należą świadczenia pieniężne (m.in. zasiłki celowe), a wśród świadczeń niepieniężnych zapewnienie posiłku, usługi opiekuńcze i finansowanie pobytu w domu pomocy społecznej. Świadczenia o charakterze opiekuńczym, szczególnie pobyt w domu pomocy społecznej, generują znaczące koszty, a w związku ze starzeniem się społeczeństwa liczba osób wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych, a także pobytu w domu pomocy społecznej będzie rosta.

Niezwykle ważnym działaniem realizowanym przez pomoc społeczną jest świadczenie pomocy w formie pracy socjalnej. Praca socjalna to działalność profesjonalna, realizowana przez pracownika socjalnego, ukierunkowana głównie na przywrócenie zdolności do samodzielnego życia osób, jak i rodzin i wsparcie w trudnościach dnia codziennego. Podkreślić należy, że pracownicy socjalni Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ścinawie w bardzo szerokim zakresie wykorzystują pracę socjalną. Wskaźnik pracy socjalnej, a więc stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie w analizowanym okresie 2018-2023

przekraczał – czasami nawet bardzo znacząco – 200%, co oznacza znacznie częstsze wykorzystywanie pracy socjalnej niż innych świadczeń. Jest to niezwykle pozytywne, ponieważ wskazuje na działalność prowadzącą do usamodzielnienia mieszkańców.

Pomocy rodzinom z trudnościami w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego udziela asystent rodziny. W 2023 roku asystent rodziny miał pod opieką 19 rodzin – najwięcej w analizowanym okresie 2018-2023.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ścinawie udziela również wsparcia w związku z problemami uzależnień i przemocy domowej, współpracując w tym zakresie z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołem Interdyscyplinarnym.

Gmina Ścinawa zapewnia swoim mieszkańcom dostęp do ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, prowadząc Miejsko-Gminny Zespół Zakładów Opieki Podstawowej w Ścinawie. Z opieki szpitalnej mieszkańcy korzystać muszą w placówkach zlokalizowanych w większych miejscowościach m.in. ze szpitala Miedziowego Centrum Zdrowia S.A. w Lubinie. Lubin oferuje również szerszy dostęp do opieki ambulatoryjnej.

Na terenie Gminy Ścinawa działa jeden podmiot zapewniający opiekę ambulatoryjną w ramach kontraktu z NFZ – prowadzony przez Gminę Ścinawa Miejsko-Gminny Zespół Zakładów Opieki Podstawowej w Ścinawie, który ma przychodnię w Ścinawie i wiejski ośrodek zdrowia w Tymowej. W Ścinawie mieszkańcy mogą skorzystać z podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej, natomiast w Tymowej wyłącznie z opieki podstawowej. W 2023 roku Miejsko-Gminny Zespół Zakładów Opieki Podstawowej w Ścinawie świadczył usługi dla 8740 pacjentów. W Ścinawie znajduje się również jeden gabinet stomatologiczny posiadający kontrakt z NFZ.

W Ścinawie działa znany w całym województwie Ośrodek Badawczo-Naukowo-Dydaktyczny Chorób Otępiennych im. Księdza Henryka Kardynała Gulbinowicza – Ośrodek Alzheimerowski. Jest to placówka Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu. Placówka zapewnia opiekę szpitalną (psychogeriatryczną, rehabilitacji psychiatrycznej) i ambulatoryjną (psychogeriatryczną i neurologiczną), a także opiekę w ramach działań komercyjnych, w zakresie psychogeriatрії oraz powiązanych z tym obszarem świadczeń.

Mieszkańcy Gminy Ścinawa mogą kupować leki i inne produkty medyczne w trzech aptekach.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w 2023 roku na terenie Gminy Ścinawa udzielono 47933 porad lekarskich, w tym 36278 porad z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. Liczba porad lekarskich w latach 2018-2023 utrzymuje się na względnie stałym poziomie, nawet spadek związany z ograniczeniem dostępu do opieki zdrowotnej w związku z pandemią COVID-19 nie jest znaczący.

RYNEK PRACY

Z perspektywy społecznej ważnymi kwestiami w obszarze rynku pracy są zarówno tendencje dotyczące osób aktywnych, jak i biernych zawodowo, jak też zjawisko bezrobocia. W przypadku bezrobocia wsparcia w podjęciu zatrudnienia udziela mieszkańcom Gminy Ścinawa Powiatowy Urząd Pracy w Lubinie.

Narodowy Spis Powszechny z 2021 roku, który diagnozował aktywność ekonomiczną ludności na poziomie Gmin, wskazuje, że na terenie Gminy Ścinawa zamieszkiwało 9519 osób, w tym 8120 osób w wieku lat 15 i więcej, 4057 osób było aktywnych zawodowo, w tym 3 918 pracowało, a 139 było bezrobotnych. Co interesujące, aktywni zawodowo stanowili 50,0% mieszkańców w wieku lat 15 i więcej, ale na terenie miasta Ścinawa 48,1% mieszkańców było aktywnych zawodowo, natomiast na terenach wiejskich więcej – 52,4%. Bezrobocie w mieście wyniosło 3,5%, a na terenie wiejskim 3,4%. Osób biernych zawodowo było 3467, sytuacji 596 osób nie ustalono. Bierność wynika głównie z edukacji, przebywania na emeryturze lub rencie oraz prowadzenia gospodarstwa domowego. Należy zwrócić uwagę, że największą liczebnie kategorią wśród mężczyzn byli pracujący – pracowało ich 2229, co stanowi 55,8% ogólnej liczby mężczyzn w wieku lat 15 i więcej. Z kolei wśród kobiet pracowało 1681 osób, co daje zaledwie 40,9%. W przypadku kobiet przeważała kategoria biernych zawodowo. Wynika to z faktu, że kobiety dłużej się kształcą, częściej zajmują się domem oraz szybciej przechodzą na emeryturę.

Współczynnik aktywności zawodowej, czyli stosunek osób aktywnych zawodowo (zatrudnionych i bezrobotnych) do całkowitej liczby ludności wyniósł ogółem 53,9%, w przypadku kobiet 45,7%, mężczyzn 62,6%. Wskaźnik ten dla Polski wyniósł 59,2% ogółem, dla kobiet 52,6%, a mężczyzn 66,5%. Wskaźnik zatrudnienia, pokazujący odsetek osób pracujących, wyniósł 52,1%, dla kobiet 43,7% i mężczyzn 60,9%, natomiast w przypadku Polski 56,8%, dla kobiet 50,5%, a mężczyzn 63,7%. Należy zauważyć, że zarówno wskaźnik aktywności zawodowej, jak i wskaźnik zatrudnienia, dla Gminy Ścinawa są niższe niż średnio w kraju, przy czym większe różnice dotyczą kobiet.

Analizując osoby pracujące według wieku, należy wskazać, że największy udział wśród pracujących mają osoby w kategoriach 35-44 lata – stanowiły 26,2% pracujących. Z kolei 22,8% pracujących to osoby w wieku 45-54 lata. Większy udział tych kategorii wiekowych wśród osób zatrudnionych wiąże się z większym udziałem tych kategorii wiekowych w ogólnej liczbie ludności, ale też z rzadszym korzystaniem z nauki i emerytury, co ogranicza liczbę pracujących w niższych oraz wyższych kategoriach wiekowych.

Ważnym problemem społecznym, który występuje również w Gminie Ścinawa, jest bezrobocie. Stopa bezrobocia rejestrowanego, a więc udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo, odnotowywany jest dla powiatów, dla gmin takie dane nie są dostępne. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie lubińskim wyniosła na koniec roku 2023 zaledwie 3,7% (najnowsze dane, na kwiecień 2024 roku wskazują na 3,8%). W okresie 2018-2023 stopa bezrobocia

w powiecie lubińskim najwyższa była w 2020 roku (5,0), co wiązało się z pandemią COVID-19, następnie systematycznie spadała. Należy podkreślić, że stopa bezrobocia w powiecie lubińskim jest w całym analizowanym okresie niższa niż stopa bezrobocia dla województwa dolnośląskiego i Polski.

Liczba bezrobotnych, zamieszkujących w Gminie Ścinawa, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubinie, wynosiła na koniec 2023 roku 159 osób, co stanowiło 12,8% bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Ścinawie. Najwięcej bezrobotnych odnotowano w 2018 roku – aż 268 osób, a największy spadek nastąpił w roku 2019, kiedy to odnotowano 200 bezrobotnych. Następnie bezrobocie nadal spadało, najniższe było w 2022 roku, kiedy odnotowano 155 osób bezrobotnych.

Udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych jest wyższy niż mężczyzn, na co wpływ może mieć położenie Gminy w obszarze Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego, gdzie ze względu na rozwój przemysłu miedziowego szersza oferta zatrudnienia kierowana jest do mężczyzn. Najwyższy udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych w Gminie Ścinawa miał miejsce w 2018 roku i wyniósł 64,9%. Pozytywny jest fakt, że udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych maleje i w 2023 roku wyniósł już tylko 54,1%.

Znaczący odsetek bezrobotnych stanowią bezrobotni określani jako będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy, a więc posiadający takie cechy, które utrudniają im podjęcie zatrudnienia. Najwyższy udział bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w okresie 2018-2023 odnotowano w roku 2019 – aż 90,0%, a najniższy w roku 2020 – 79,2%. Najliczniejszą kategorią osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy są osoby długotrwale bezrobotne. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych jednak maleje i na koniec 2023 roku wyniósł 45,9%.

OŚWIATA I WYCHOWANIE

Gmina Ścinawa realizuje zadania w zakresie edukacji i opieki nad dziećmi prowadząc przedszkole oraz szkoły podstawowe.

Oferta oświatowa w Gminie Ścinawa obejmuje wyłącznie placówki publiczne prowadzone przez Gminę Ścinawa: przedszkole i szkoły podstawowe. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ścinawie obejmuje Szkołę Podstawową nr 3 im. Bronisława Malinowskiego i Przedszkole w Ścinawie. Szkoła prowadzi klasy integracyjne. Druga placówka to Szkoła Podstawowa im. Orłąt Lwowskich w Tymowej. Na terenie Gminy nie ma miejsc opieki nad dziećmi do lat trzech.

Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych ulega wahaniom, ale nie obserwujemy w ostatnich latach znacznego spadku liczby uczniów. Dwie placówki edukacyjne: Szkoła Podstawowa nr 3 im. Bronisława Malinowskiego w Ścinawie i Szkoła Podstawowa im. Orłąt Lwowskich w Tymowej różnią się znacząco liczbą uczniów. Szkoła

w Ścinawie to duża placówka, na 30 września 2023 roku do klas I-VIII, w tym klas integracyjnych, uczęszczało łącznie 641 uczniów. Z kolei do Szkoły Podstawowej im. Orłąt Lwowskich w Tymowej uczęszczało jedynie 45 uczniów i w tej szkole – w odróżnieniu od szkoły w Ścinawie – obserwujemy spadek liczby uczniów. Liczba dzieci w tych szkołach przekłada się na liczbę oddziałów. W szkole w Ścinawie w latach 2020-2023 funkcjonowało 30-31 oddziałów szkolnych (włączając oddziały integracyjne), natomiast w szkole w Tymowej 4 lub 6 oddziałów. Wskazuje to wyraźnie, że w Tymowej nie w każdym roku uruchamiany był oddział klasowy. Również wielkość oddziałów klasowych jest różna. W szkole w Ścinawie średnio na oddział przypadało 19-22 uczniów, a w Tymowej 10-12 uczniów.

W Gminie Ścinawa funkcjonuje jedno przedszkole, w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Ścinawie. Dodatkowo oddziały przedszkolne prowadzone są w Szkole Podstawowej nr 3 im. Bronisława Malinowskiego w Ścinawie oraz w Szkole Podstawowej im. Orłąt Lwowskich w Tymowej. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkola i oddziałów przedszkolnych w ostatnich latach nieznacznie się zmniejsza. Najwięcej dzieci uczęszcza do przedszkola – w roku 2023/2024 było to 174 dzieci, a do oddziałów przedszkolnych w szkołach uczęszczało 81 dzieci – 74 w Ścinawie i 7 w Tymowej. W Tymowej zdarzało się również nieuruchamianie oddziału przedszkolnego. Liczba dzieci przedszkolnych przekłada się na liczbę oddziałów. Przedszkole oferuje opiekę w 6-7 oddziałach, szkoła w Ścinawie ma 3-4 oddziałów przedszkolnych, natomiast szkoła w Tymowej jeden oddział.

Należy zwrócić uwagę na niski wskaźnik objęcia edukacją przedszkolną dzieci w wieku 3-5 lat. Wskaźnik liczby dzieci objętych edukacją przedszkolną na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat jest w Gminie Ścinawa (w 2022 roku 680) znacznie niższy niż w powiecie lubińskim (959), województwie dolnośląskim (946) oraz w całej Polsce (927). Wskaźnik ten w Gminie Ścinawa ulega wahaniom, a jego tendencja jest delikatnie spadkowa, co wskazuje na potrzebę zdiagnozowania zapotrzebowania na opiekę przedszkolną oraz ewentualnego poszerzenia oferty w zakresie opieki przedszkolnej.

Placówki edukacyjne wymagają remontów i doposażenia. Placówki dysponują boiskami, a także salami gimnastycznymi, jednak wymagają one gruntownych remontów. W szkole w Ścinawie brakuje placu zabaw i sali gimnastycznej dla klas 0-III. W Ścinawie remontu wymaga dach szkoły, renowacji wymaga również część toalet. W budynku nie ma windy umożliwiającej przemieszczanie się na wszystkie kondygnacje. W szkole w Tymowej niezbędny jest generalny remont części szkoły, remont sali gimnastycznej czy modernizacja kotłowni. Szkoły wymagają też doposażenia sal w odpowiedni sprzęt.

Uczniowie uczą się na jedną zmianę, szkoły zapewniają opiekę świetlicową, choć szkoła w Tymowej w bardzo ograniczonym zakresie. W obu szkołach uczniowie mogą korzystać z posiłków – w Ścinawie są gotowane na miejscu, do Tymowej są dowożone.

Placówki edukacyjne zatrudniają profesjonalną kadrę – większość nauczycieli stanowią nauczyciele dyplomowani. Szkoły oferują dostęp do specjalistów m.in. psychologa i pedagoga szkolnego, choć w tym zakresie zdarzają się problemy z obsadą etatów,

np. w Tymowej brakowało pedagoga szkolnego. Należy zwrócić uwagę na znaczną liczbę personelu niepedagogicznego i znaczącą liczbę pracowników w relacji do liczby uczniów w szkole w Tymowej.

Szkoły i przedszkole realizują wiele projektów edukacyjnych, a także wdrażają programy profilaktyczne. Placówki edukacyjne oferują zajęcia wspierające dzieci i młodzież w realizacji oraz rozwijaniu ich pasji, jak i zainteresowań. Uczniowie odnoszą sukcesy w konkursach i sportowych zawodach pozaszkolnych.

Egzaminem, który wskazuje na osiągnięte przez uczniów wyniki edukacyjne, jest egzamin ósmoklasisty. Do egzaminu w roku 2023 podeszło łącznie 108 uczniów klas ósmych – 98 w szkole w Ścinawie i 10 w szkole w Tymowej. W przypadku języka obcego uczniowie najczęściej wybierali język angielski – język niemiecki w szkole w Ścinawie był wybierany przez maksymalnie kilka osób, a w szkole w Tymowej w okresie 2020-2023 został wybrany tylko w roku 2021. Szkoły w Gminie Ścinawa na tle średniej krajowej, wojewódzkiej, a szczególnie średniej dla powiatu lubińskiego, wypadają dość słabo. Gorzej wypada szkoła w Tymowej niż szkoła w Ścinawie. Konieczne jest więc podejmowanie działań na rzecz poprawy wyników edukacyjnych uczniów.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwo na terenie Gminy Ścinawa zapewniają Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Lubinie, Komenda Powiatowa Policji w Lubinie, Komisariat Policji w Ścinawie oraz ochotnicze straże pożarne działające na terenie Gminy.

Statystyki Głównego Urzędu Statystycznego dla lat 2018-2022 (dla roku 2023 brak danych) wskazują, że corocznie służby ochrony przeciwpożarowej udzielały pomocy w przypadku od 103 do 199 zdarzeń. Do najczęstszych zdarzeń należały pożary, rzadziej ochrona przeciwpożarowa udzielała pomocy w związku z silnymi wiatrami, opadami deszczu, zdarzeniami komunikacyjnymi czy medycznymi.

Ważną rolę w zapewnianiu bezpieczeństwa mieszkańcom odgrywają ochotnicze straże pożarne. Na terenie Gminy funkcjonuje pięć jednostek w: Ścinawie, Tymowej, Zaborowie, Parszowicach i Dzięstawiu, w tym dwie włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego: OSP Ścinawa i OSP Tymowa. Do Ochotniczych Straży Pożarnych w 2023 roku należało łącznie 124 członków, w tym 79 osób mogących brać bezpośredni udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych i innych zdarzeniach. W dwóch jednostkach OSP działa Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza. W OSP Tymowa MDP liczyła 24 członków, natomiast w OSP Ścinawa – 20. Ochotnicze Straże Pożarne corocznie udzielają pomocy przy pożarach oraz innych miejscowych zagrożeniach – w ciągu ostatnich trzech lat największą liczbę takich zdarzeń odnotowano w 2022 roku (145 pożarów i 120 miejscowych zagrożeń). W 2023 roku ochotnicze straże pożarne interweniowały przy 80 pożarach i 96 miejscowych zagrożeniach. Biorąc pod uwagę istniejącą obecnie sieć jednostek OSP, ich wyposażenie sprzętowe, poziom wyszkolenia oraz dyspozycyjność członków OSP

ochrona przeciwpożarowa na terenie Gminy Ścinawa jest realizowana we właściwy i skuteczny sposób.

Analiza przestępczości na terenie powiatu lubińskiego, przeprowadzona na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, wskazuje, że w 2023 roku na terenie powiatu stwierdzono 3032 przestępstwa. Liczba przestępstw najwyższa była w 2021 roku, a następnie spada. Dominują przestępstwa o charakterze kryminalnym, głównie przeciwko mieniu, znacznie rzadziej miały miejsce przestępstwa gospodarcze i drogowe. Analiza wskaźnika przestępstw stwierdzonych przez Policję ogółem na 1000 mieszkańców wskazuje, że w 2023 roku wskaźnik dla powiatu lubińskiego wyniósł 29,4 i był znacznie wyższy niż średni dla Polski – 14,8. Wskaźnik dla powiatu wykazywał tendencję rosnącą do 2021 roku, od roku 2022 maleje. We wszystkich latach był jednak znacznie wyższy niż średni dla Polski, co wskazuje na większe narażenie na przestępczość na terenie powiatu niż średnio w kraju. Analiza wykrywalności przestępstw wskazuje, że w powiecie lubińskim jest ona minimalnie niższa niż średnia dla Polski w całym okresie 2018-2023. W 2023 roku wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw ogółem w powiecie wyniósł 69,3%, dla Polski 71,5%. Wykrywalność przestępstw na terenie powiatu najwyższa była w 2021 roku, a następnie nieznacznie spadała.

Liczba przestępstw, do których dochodzi na terenie samej Gminy Ścinawa, nie jest duża. W 2023 roku Komisariat Policji w Ścinawie odnotował łącznie 58 zdarzeń, w większości kradzieży z włamaniem i kradzieży cudzych rzeczy. Wykrywalność ogólną określono na poziomie 54,1%.

KULTURA, SPORT

W imieniu Gminy Ścinawa w obszarze kultury oraz sportu i rekreacji działalność prowadzi Centrum Kultury i Biblioteka w Ścinawie, jak też Ośrodek Działań Edukacyjnych i Twórczych Schronisko Młodzieżowe „Pałacyk” wraz z przynależnym do niego Regionalnym Ośrodkiem Edukacji Ekologicznej w Dziewinie.

Podstawowym zadaniem Centrum Kultury i Biblioteki w Ścinawie jest zaspakajanie potrzeb i aspiracji kulturalnych społeczeństwa, upowszechnianie różnych dziedzin kultury oraz sztuki. Centrum jest zarządcą 16 świetlic, które znajdują się w miejscowościach: Buszkowice, Dziestów, Dąbrowa Środkowa, Dłużyce, Dębiec, Jurcz, Krzyżowa, Lasowice, Przychowa, Redlice, Ręszów, Sitno, Tymowa, Turów, Wielowieś i Zaborów. Świetlice wykorzystywane są przez Centrum oraz sołectwa do organizacji wydarzeń skierowanych do mieszkańców, ponadto w świetlicy wiejskiej w Zaborowie znajduje się filia Biblioteki, której pracownik, poza podstawowymi obowiązkami bibliotekarza, prowadzi we wszystkich pozostałych miejscowościach warsztaty.

Funkcjonująca w ramach Centrum Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna, składająca się z siedziby głównej w Ścinawie oraz filii w Zaborowie i zawieszanej w działaniu filii w Tymowej udostępnia księgozbiór z zakresu literatury pięknej dla dzieci i młodzieży,

dorostych, a także literatury popularnonaukowej. Czytelnicy mogą również korzystać z księgozbioru podręcznego, jak i kilkunastu tytułów czasopism. Biblioteka udostępnia również książki na nośnikach CD - mp3 (audiobooki).

Centrum Kultury i Biblioteka w Ścinawie zapewnia różnorodną ofertę czytelniczną, edukacyjną, kulturalną i rozrywkową, zarówno w ramach działania Centrum, jak i Biblioteki. Organizowane są zajęcia, warsztaty, konkursy, spotkania, prelekcje, imprezy okolicznościowe. W Centrum działają Teatr „Zaczarowana Kurtyna” i Zespół Folklorystyczny Ziemi Ścinawskiej, a także Ścinawski Uniwersytet III Wieku. Centrum pozyskuje również środki zewnętrzne w ramach projektów na realizację różnorodnych zajęć.

Dane Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące bibliotek wskazują, że liczba bibliotek, zatrudnienie i księgozbiór utrzymują się na względnie stałym poziomie, ale czytelnictwo spada. Na 1000 ludności w Gminie Ścinawa odnotowano w 2023 roku 64 czytelników, podczas gdy średnio w Polsce 141, a w województwie dolnośląskim 128. Dane dotyczące działalności grup artystycznych oraz kół, klubów i sekcji w instytucjach kultury wskazują, że zainteresowanie takimi formami aktywności wśród mieszkańców maleje.

Podmioty kultury organizują również imprezy dla mieszkańców. Dane dla Gminy Ścinawa wskazują, że najwięcej imprez kulturalnych odbyło się w 2018 roku (łącznie 153). W latach 2020 i 2021 nastąpił znaczący spadek liczby takich wydarzeń, związany z pandemią COVID-19 (odpowiednio 9 i 18 imprez). Od 2022 roku mamy do czynienia ze wzrostem liczby imprez, ale nie osiągnął on poziomu z roku 2019 (w 2023 miało miejsce 78 imprez). Do najczęściej organizowanych imprez należą prelekcje, spotkania i wykłady (26 w 2023 roku) oraz warsztaty (30). Podobnie jak liczba imprez, tak i liczba uczestników imprez, najwyższa była w 2018 roku – łącznie w imprezach udział wówczas wzięły 16862 osoby. W okresie pandemii nastąpił spadek do kilkuset rocznie, następnie nastąpił wzrost, ale w 2023 roku w imprezach wzięło udział 5190 osób. Najwięcej uczestników mają koncerty oraz festiwale i przeglądy artystyczne.

Aktywność sportową mieszkańcy mogą realizować, korzystając ze Stadionu Miejskiego w Ścinawie. Swoją aktywność prowadzą tam kluby sportowe, ale również indywidualni mieszkańcy. Na stadionie funkcjonuje również siłownia plenerowa.

Ważną jednostką Gminy jest Ośrodek Działań Edukacyjnych i Twórczych Schronisko Młodzieżowe „Pałacyk”. Jego celem jest upowszechnianie masowej turystyki, rekreacji, kultury i sportu, edukacji ekologicznej, promowanie zdrowego stylu życia, aktywnego spędzania wolnego czasu oraz zachęcanie mieszkańców Gminy Ścinawa do angażowania się w różnorodne działania rekreacyjno-edukacyjne. W związku z wojną w Ukrainie Ośrodek pełnił funkcję ośrodka dla osób, które uciekły z Ukrainy. Mimo tego Ośrodek wraz z przynależnym do niego Regionalnym Ośrodkiem Edukacji Ekologicznej w Dziewinie realizował dodatkowo działania edukacyjne, przede wszystkim z zakresu edukacji ekologicznej, działania promujące turystykę i walory turystyczne regionu, a także organizował różnorodne wydarzenia i imprezy integracyjne.

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Aktywność społeczna mieszkańców prowadzona jest przede wszystkim w ramach działania instytucji publicznych, w formule nieformalnej oraz za pośrednictwem sektora pozarządowego.

Krajowy Rejestr Sądowy na 15 czerwca 2024 roku wskazuje na 37 organizacji non-profit: 11 fundacji, 17 stowarzyszeń, 1 związek zawodowy, 3 stowarzyszenia sportowe, 5 ochotniczych straży pożarnych i stowarzyszeń zajmujących się ratownictwem. Trzy organizacje mają status organizacji pożytku publicznego. Należą do nich: Grupa Ratownicza Dzieśław w Dzieśławiu, Stowarzyszenie „Równe Szanse” w Ścinawie oraz Fundacja Save All Animals. Dodatkowo w rejestrze Starosty Powiatu Lubińskiego wpisane są 4 stowarzyszenia zwykłe.

Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, że na koniec grudnia 2023 roku w Gminie Ścinawa działało 38 podmiotów wpisanych do KRS. Liczba organizacji pozarządowych rośnie, szczególnie w odniesieniu do fundacji. Rośnie też wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców – z 29 w 2018 roku do 41 w roku 2023. Zahamowanie tworzenia nowych organizacji widoczne było w pandemicznych latach 2020-2021, poza tym systematycznie powstają nowe podmioty. Porównanie wskaźnika fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców dla Gminy Ścinawa, powiatu lubińskiego, województwa dolnośląskiego i Polski pozwala na wykazanie, że mamy do czynienia z ogólnym rozwojem trzeciego sektora. Jednak wskaźniki dla Gminy Ścinawa i powiatu lubińskiego, które są bardzo zbliżone, są niższe niż średnia dla Polski i województwa dolnośląskiego (wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców w 2023 roku wyniósł dla Gminy Ścinawa 41, dla powiatu lubińskiego 40, dla województwa dolnośląskiego 49 i Polski 46). Wskazuje to na konieczność dalszego rozwijania potencjału sektora pozarządowego.

Gmina Ścinawa współpracuje z organizacjami pozarządowymi. Głównym celem współpracy jest umacnianie partnerstwa pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi poprzez realizację zadań wynikających z przepisów prawa na rzecz społeczności lokalnej. Współpraca prowadzona jest w obszarach priorytetowych, do których w ostatnich latach należały: pomoc społeczna, działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym, kultura, sztuka, ochrona dóbr dziedzictwa narodowego, promocja i organizacja wolontariatu, turystyka i krajoznawstwo, porządek i bezpieczeństwo publiczne oraz wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej. Współpraca odbywa się na podstawie przyjmowanych corocznie programów współpracy, a udzielane organizacjom wsparcie ma zarówno charakter finansowy, jak i pozafinansowy. Gmina ogłasza otwarte konkursy ofert na zadania, finansuje również projekty w trybie pozakonkursowym. Analiza dla lat 2021-2023 wskazuje, że kwota przeznaczana przez Gminę Ścinawa na wsparcie

organizacji pozarządowych systematycznie rośnie (w 2021 roku było to 356500 zł, w 2022 roku 404500 zł, a w 2023 roku 473000 zł). Kluczowym obszarem wsparcia jest wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej – środki wydatkowane w tej sferze stanowią 81-85% ogółu środków finansowych. W ostatnich dwóch latach na realizację zadań podpisywano corocznie 22 umowy, co świadczy o redystrybucji środków pomiędzy większą liczbę organizacji.

Gmina Ścinawa realizuje również współpracę z organizacjami pozarządowymi o charakterze niefinansowym. Polegała ona między innymi na wzajemnym informowaniu się o planowanych kierunkach działań, konsultowaniu projektów aktów normatywnych, wspieraniu organizacji pozarządowych starających się o środki z innych źródeł niż budżet Gminy, wspieraniu w przygotowaniu dokumentacji konkursowej i rozliczaniu projektów wspieranych przez Gminę, przekazywaniu informacji za pomocą stron internetowych i tablicy ogłoszeń, obejmowaniu patronatem działań realizowanych przez organizacje pozarządowe, organizowaniu i współorganizowaniu szkoleń, konferencji, seminariów i spotkań informacyjnych, udostępnianiu (w tym na preferencyjnych warunkach) pomieszczeń oraz sprzętu.

I.2. Wnioski z diagnozy w obszarze gospodarczym

GOSPODARKA

Rozwój gospodarczy korzystnie wpływa nie tylko na samą sferę gospodarczą, zyski dla Gminy i jej mieszkańców, ale również na sferę społeczną, stąd dbałość o rozwój gospodarczy Gminy jest niezwykle ważnym obszarem oddziaływań władz samorządowych.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku w Gminie funkcjonowało 861 podmiotów gospodarki narodowej, w tym 23 z sektora publicznego i 838 z sektora prywatnego. Liczba podmiotów gospodarki narodowej rośnie (w 2018 roku było ich łącznie 810), przy czym za wzrost ten odpowiedzialny jest sektor prywatny, ponieważ liczba podmiotów publicznych spadła – z 30 w 2018 roku do 23 w roku 2023.

Podmioty sektora prywatnego to przede wszystkim osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – w 2023 roku stanowiły one 80,1% podmiotów gospodarki narodowej. Działające podmioty gospodarcze należą do podmiotów małych – w 2023 roku aż 97,7% tych podmiotów zatrudniało do 9 osób.

Na potencjał gospodarczy wskazuje nie tylko bezwzględna liczba podmiotów gospodarczych, ale ich liczba w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W 2023 roku na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym przypadły w Gminie Ścinawa 162 podmioty gospodarcze. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 osób w wieku produkcyjnym rośnie (od 131 w 2018 roku), co wskazuje na fakt, że wzrost liczby podmiotów nie wynika

ze wzrostu liczby mieszkańców, ale wiąże się z rozwojem przedsiębiorczości. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców jest jednak niższa niż w powiecie lubińskim (195 w 2023 roku), województwie dolnośląskim (262) czy w Polsce (234). Przedsiębiorczość w Gminie Ścinawa się rozwija, jednak na tle powiatu, województwa czy kraju jest ciągle niższa.

Rozwój przedsiębiorczości wiąże się z tworzeniem nowych podmiotów gospodarczych – w 2023 roku założone zostały 54 nowe podmioty, najwięcej – 73 podmioty, zostały założone w 2018 roku. Najwięcej podmiotów w przeliczeniu na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym powstało w Gminie Ścinawa w 2018 roku (117), najmniej w roku 2023 – 100. Liczba nowo zakładanych podmiotów na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym ulega wahaniom, poza rokiem 2018 wysoka była również w latach 2021 i 2022, a niska w roku 2020 (w związku z pandemią COVID-19), ale też w 2023. Nowo zakładanych podmiotów na 10 tys. ludności jest w Gminie Ścinawa mniej niż w powiecie lubińskim (129 w 2023 roku), województwie dolnośląskim (195) i kraju (175).

Największa liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Ścinawa prowadzi działalność w zakresie handlu hurtowego i detalicznego oraz naprawy pojazdów samochodowych – aż 215 podmiotów w 2023 roku. Odnotować należy też większą liczbę podmiotów działających w obszarze budownictwa – 162 w 2023 roku. Największy procentowo wzrost liczby podmiotów gospodarczych dotyczy wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, edukacji, budownictwa oraz informacji i komunikacji, a liczbowo największy wzrost dotyczy budownictwa. Największy spadek procentowy liczby podmiotów gospodarczych dotyczy rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, a spadek liczebny handlu hurtowego i detalicznego oraz naprawy pojazdów samochodowych.

ROLNICTWO

Rolnictwo stanowi jeden z obszarów gospodarki Gminy Ścinawa. W sekcji A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo PKD w Gminie Ścinawa na koniec 2023 roku funkcjonowało 20 podmiotów gospodarczych, 15 podmiotów działało na terenie wiejskim Gminy, 5 w mieście Ścinawa. Liczba podmiotów gospodarczych w sekcji A zmalała – z 25 w 2018 roku do 20 w roku 2023. Za ten spadek odpowiada spadek liczby podmiotów działających na terenie miasta Ścinawa – z 10 do 5. Wśród 20 podmiotów działających w sekcji A, 14 działa w dziale uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową, a 6 w dziale leśnictwo i pozyskiwanie drewna. Nie ma podmiotów prowadzących aktywność w dziale rybactwo.

Według Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 roku w Gminie Ścinawa funkcjonowało 415 gospodarstw domowych, które uzyskiwały dochód z działalności rolniczej. Ogółem spis powszechny zdiagnozował 416 gospodarstw rolnych, w tym 415 gospodarstw indywidualnych. Dominują gospodarstwa niewielkie, liczące 1-5 ha, 80 gospodarstw

posiadało areal o wielkości 15 ha i więcej. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego to 20,93 ha, w tym 19,81 ha użytków rolnych. Jako pracujących w gospodarstwach rolnych członków rodzin i pracowników najemnych spis rolny zidentyfikował 818 osób.

I.3. Wnioski z diagnozy w obszarze przestrzennym i środowiskowo-klimatycznym

INFRASTRUKTURA

Na terenie gminy Ścinawa znajdują się cztery ujęcia wód, z czego każde posiada studnie oraz niezbędną infrastrukturę uzdatniania wody. Gmina jest w pełni zwodociągowana, przez co wypada korzystniej na tle średniej wojewódzkiej i powiatowej. Chociaż sieć wodociągowa charakteryzuje się niską awaryjnością, to ponad połowa sieci na terenie miasta, została wybudowana w latach 30-40 XX w. i wymaga wymiany. Modernizacji wymagają także studnie głębinowe, szczególnie w zakresie ich rekonstrukcji oraz regeneracji.

Gmina Ścinawa jest częścią aglomeracji. Istnieje częściowy system zbiorowego odprowadzania ścieków, a długość sieci kanalizacyjnej ciągle rośnie dzięki gminnym inwestycjom. W 2023 roku zakończono inwestycję, dofinansowaną ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, która zaowocowała wybudowaniem ponad 60 km nowej sieci kanalizacyjnej. Od 2022 roku Gmina udziela dotacji na podłączenie budynków jednorodzinnych do kanalizacji sanitarnej. Działania te należy ocenić jednoznacznie pozytywnie zarówno pod względem kreowania wysokiej jakości warunków do życia na terenie gminy, jak i prowadzenia działalności gospodarczej. Rosnący udział gospodarstw domowych podłączonych do sieci kanalizacyjnej ma także pozytywne przełożenie na stan środowiska naturalnego, ponieważ przekłada się na zmniejszenie presji na gleby czy wody.

W gminie Ścinawa prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów komunalnych. Od 2019 roku w regionie zanotowano wzrost ilości zebranych odpadów o 4%, podczas gdy w powiecie lubińskim odnotowano spadek o 10%, a w samej Gminie Ścinawa aż o 15%. Wzrósł udział odpadów zebranych selektywnie: w województwie o prawie 13 punktów procentowych (pp.), w powiecie o ponad 20 pp., a w gminie o ponad 21 pp. (35 pp. w mieście i 5,5 pp. w części wiejskiej). Wpływ na poprawę tych wskaźników miała z pewnością realizowana selektywna zbiórka odpadów, a także rosnąca świadomość ekologiczna mieszkańców. Jednocześnie należy wskazać na różnicowanie wewnątrzgminne i mniej korzystne wartości wskaźników dla części wiejskiej gminy, co wskazuje na konieczność zintensyfikowania działań w zakresie edukacji ekologicznej w szczególności na obszarach wiejskich gminy.

Na terenie gminy Ścinawa dystrybucję paliwa gazowego prowadzą dwie firmy. Polska Spółka Gazownictwa dostarcza gaz sieciowy jedynie do miejscowości Tymowa,

przez co jej udział w lokalnym rynku jest nieznaczny. W 2018 roku Gmina, w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego z firmą G.EN. Gaz Energia Sp. z o.o., rozpoczęła rozbudowę sieci gazowej. Dzięki temu działaniu mieszkańcy miasta Ścinawa mają teraz dostęp do gazu ziemnego wysokometanowego typu E, który jest powszechnie stosowany w miejskich sieciach gazowych.

Gmina Ścinawa zasilana jest przede wszystkim liniami średniego napięcia 20 kV, które wychodzą z głównego punktu zasilania w Ścinawie i łączą się z punktami zasilania w Lubinie, Rudnej i Legnicy. Punkt zasilania w Ścinawie zasilany jest linią 110 kV, co zapewnia porównywalną pewność dostawy energii z innymi obszarami gmin w regionie. Rozwinięta sieć elektryczna daje także możliwość podłączenia do niej kolejnych gospodarstw domowych czy przedsiębiorstw, przez co wpływa na atrakcyjność mieszkaniową i inwestycyjną gminy.

Gmina Ścinawa posiada w swoim zasobie 96 lokali mieszkalnych. Średnia powierzchnia lokalu będącego własnością gminy wynosi 190,44 m², a lokalu socjalnego 90,96 m². W budynkach wspólnot mieszkaniowych średnia powierzchnia gminnych lokali to 42,45 m², a lokali socjalnych 24,60 m². Standard mieszkań w gminie poprawia się: w 2023 r. 94,6% mieszkań miało dostęp do ustępu sputkiwanego, 91% do łazienki, a 81,6% do centralnego ogrzewania. Statystyka publiczna nie wykazuje występowania pustostanów. Dostępność gruntów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe sprzyjać będzie rozwojowi gminy w tym aspekcie, ale należy też pamiętać, że jednocześnie pociągnie za sobą konieczność rozwoju infrastruktury technicznej czy usług publicznych.

PRZESTRZEŃ I PLANOWANIE

PRZESTRZENNE

Lesistość Gminy jest niska – wynosi średnio 15,4% (na obszarach wiejskich 16,5%, w mieście 3,5%). Znajdują się tu jedynie cztery stosunkowo niewielkie kompleksy leśne, to typowe dla obszarów nadodrzańskich wielogatunkowe lasy liściaste, głównie grądowe, w których dominują dęby, graby i lipy ze stałą domieszką klonów polnych i wiązów. Obszar Gminy charakteryzuje się bardzo zróżnicowaną szatą roślinną. Składają się na nią rozmaite kompleksy roślinne, od stepowych poprzez siedliska przejściowe po runo terenów nadodrzańskich. Wartościowe zespoły o szczególnym znaczeniu florystycznym położone są w dolinie Odry i obejmują tereny zalewowe oraz starorzecza. W granicach gminy zlokalizowany jest Obszar Natura 2000 „Łęgi Odrzańskie”, który stanowi fragment doliny Odry o długości 101 km. Obejmuje siedliska nadrzeczne zachowane w międzywalu oraz najlepiej wykształcone lasy, łąki i torfowiska niskie poza jego obrębem. Duża część terenu jest regularnie zalewana. Obszar porośnięty jest lasami, głównie łęgami jesionowymi i wiązowymi, rozwijającymi się na glebach aluwialnych. Przeważają dobrze zachowane płaty siedlisk, częste są starodrzewia ponad

100-letnie, z licznymi drzewami pomnikowymi. Lasy są intensywnie eksploatowane. Liczne, pozostałe po dawnym korycie Odry starorzecza, są w różnych fazach zarastania. Można tu obserwować kolejne stadia sukcesyjne zbiorowisk związanych z dynamicznym układem doliny rzecznej, w tym także zbiorowisk szuwarowych, związanych ze starorzeczami. W dolinie znajdują się też duże kompleksy wilgotnych łąk.

Na terenie gminy wyznaczony został również Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Odry” oraz cztery użytki ekologiczne.

Zabytki architektury i budownictwa występują na terenie całej gminy. Są to: kościoły, zespoły pałacowo-parkowe, budynki mieszkalne, założenia cmentarne. Charakterystyczną cechą terenu Gminy Ścinawa jest zachowana dość znaczna ilość zabytkowych układów ruralistycznych, objętych ochroną poprzez wpis do gminnej ewidencji zabytków. Do rejestru Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z obszaru Gminy Ścinawa wpisano około 80 zabytków nieruchomości, z których najliczniej reprezentowane są kościoły oraz cmentarze (w większości przykościelne), a także parki dworskie i podworskie. Cennymi przykładami zespołów architektury są zespoły pałacowo-parkowe (łącznie 5), choć część z nich utraciła walory zabytkowe.

Głównym ciekim wodnym na terenie gminy, stanowiącym zarazem jej wschodnią granicę jest Odra, będąca rzeką żeglowną o uregulowanym korycie.

Gmina Ścinawa posiada 100% obłożenia miejscowymi planami przestrzennymi z wyłączeniem terenów specjalnych.

WARUNKI KLIMATYCZNE

I ŚRODOWISKOWE

Gmina Ścinawa położona jest w północno-zachodniej części województwa dolnośląskiego, na obszarze Niziny Śląskiej, w obrębie makroregionu Pradoliny Wrocławskiej. Jej teren charakteryzuje się równinnym i lekko falistym ukształtowaniem powierzchni, typowym dla krajobrazu nizinnego. Rzędne terenu wahają się zazwyczaj od 90 do 130 m n.p.m., z niewielkimi deniwelacjami terenu.

Geomorfologicznie obszar gminy należy do strefy wysoczyzn morenowych i równin sandrowych, będących efektem działalności lodowca i procesów fluwiołacjalnych w okresie zlodowaceń plejstoceńskich. Tereny nadodrzańskie, szczególnie wzdłuż rzeki Odry, posiadają charakterystyczne formy akumulacyjne – terasy rzeczne, starorzecza oraz mady aluwialne. Występują tu także niewielkie wydmy i zagłębienia wytopiskowe.

Pod względem geologicznym, Gmina Ścinawa leży na obszarze pokrytym osadami czwartorzędowymi – głównie piaskami, żwirami, iltami i glinami zwałowymi, stanowiącymi pokrywy osadów starszych jednostek geologicznych. W głębszych warstwach znajdują się utwory neogeńskie i trzeciorzędowe – głównie ility, mułki i piaski. Obecność tych

formacji ma znaczenie dla gospodarki wodnej, rolnictwa oraz potencjalnych zasobów kruszyw naturalnych.

W zachodniej i południowej części gminy zauważalne są także formy dolinnych depresji i lokalnych obniżeń, które mogą mieć wpływ na warunki hydrologiczne oraz rolnicze. Uwarunkowania geomorfologiczne, jak i budowa geologiczna sprzyjają użytkowi rolnemu, ale wymagają również dbałości o ochronę przeciwpowodziową, racjonalne gospodarowanie zasobami wód powierzchniowych i podziemnych.

Klimat:

Obszar Gminy Ścinawa leży w strefie klimatu umiarkowanego przejściowego, cechującego się zmiennością warunków atmosferycznych wynikającą z naprzemiennego oddziaływania mas powietrza oceanicznego i kontynentalnego. Klimat ten charakteryzuje się łagodnymi zimami i umiarkowanie ciepłymi latami, co sprzyja rolnictwu oraz różnorodnym formom aktywności gospodarczej i turystycznej.

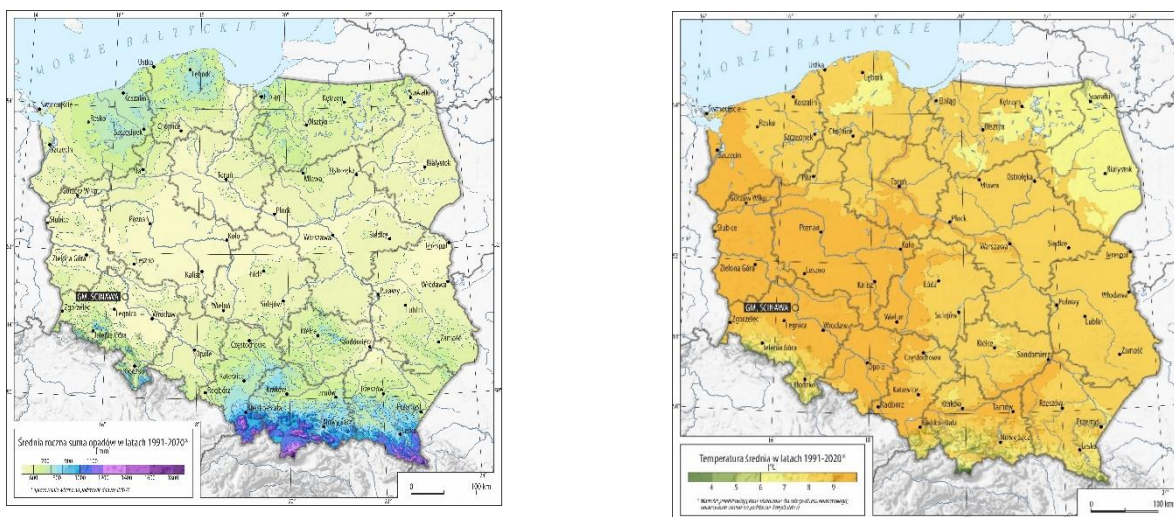
Średnie wartości klimatyczne dla regionu:

- Temperatura roczna: ok. 8-9°C,
- Średnia temperatura lipca (najcieplejszy miesiąc): ok. 18-19°C,
- Średnia temperatura stycznia (najchłodniejszy miesiąc): ok. -1 do -2°C,
- Okres wegetacyjny: około 220-230 dni,
- Roczna suma opadów: 500-600 mm – opady rozkładają się stosunkowo równomiernie w ciągu roku, z lekką przewagą w miesiącach letnich (maj-lipiec),
- Pokrywa śnieżna: występuje okresowo, zazwyczaj przez 30-50 dni w roku,
- Dominujące wiatry: z kierunku zachodniego i południowo-zachodniego;

Cechy szczególne:

- Gmina Ścinawa znajduje się w jednym z cieplejszych regionów Polski, co sprzyja uprawom rolnym i sadowniczym,
- Klimat jest korzystny dla rozwoju odnawialnych źródeł energii, w tym instalacji solarnych,
- W związku ze zmianami klimatycznymi obserwuje się coraz częstsze okresy suszy, szczególnie wiosną i latem, co wpływa na gospodarkę wodną oraz rolnictwo.

Klimat Gminy Ścinawa sprzyja ogólnemu rozwojowi społeczno-gospodarczemu, ale wymaga również dostosowań w zakresie retencji wody, ochrony przed suszą i zwiększania odporności na zjawiska ekstremalne.

Rysunek 1. Temperatury maksymalne i średnie opady na terenie Gminy Ścinawa w latach 1991-2020

Jakość powietrza

Jakość powietrza w Gminie Ścinawa, podobnie jak w wielu gminach o charakterze wiejsko-miejskim, zależy od kilku czynników – m.in. struktury zabudowy, źródeł ogrzewania, warunków atmosferycznych oraz poziomu uprzemysłowienia.

Główne cechy:

1. Źródła zanieczyszczeń:

- Największy wpływ na jakość powietrza mają tzw. niskie emisje, czyli zanieczyszczenia pochodzące z indywidualnych gospodarstw domowych wykorzystujących przestarzałe źródła ciepła (piece na węgiel, drewno).
- Emisje z lokalnego transportu drogowego, zwłaszcza w rejonach bardziej zurbanizowanych.
- W niewielkim stopniu emisje z działalności przemysłowej (lokalnej) oraz rolniczej, np. pylenie w okresach suszy i intensywnych prac polowych.

2. Stan powietrza:

- Pomimo braku stałej stacji pomiarowej GIOŚ na terenie gminy, dane z pobliskich punktów kontrolnych wskazują, że przekroczenia dopuszczalnych norm pyłów PM10 i PM2.5 mogą występować głównie w sezonie grzewczym (jesień–zima).
- Poza sezonem zimowym jakość powietrza zazwyczaj mieści się w normach, a poziomy zanieczyszczeń są niskie.

–

3. Działania gminy:

- Wdrażane są programy ograniczania niskiej emisji, np. dotacje do wymiany źródeł ciepła na ekologiczne (gaz, pompy ciepła).

Na terenie Ścinawy działa już łącznie pięć czujników badających jakości powietrza w mieście. Dwa pierwsze zostały zamontowane wcześniej, jeden na budynku ratusza, a drugi na obiektach szkoły podstawowej. Trzy kolejne urządzenia, zainstalowane

niedawno, znajdują się na stadionie, remizie ścinawskiej OSP oraz na kompleksie Centrum Kultury i Biblioteki przy ulicy Kościuszki. Dzięki tym czujnikom możliwy jest stały pomiar i monitoring, w różnych obszarach Ścinawy, poziomu szkodliwych pyłów zawieszonych PM_{2,5} oraz PM₁₀. Dane te mają znaczenie szczególnie dla osób z chorobami układu oddechowego.

Kopaliny

Na terenie Gminy Ścinawa zasoby kopalin odgrywają ważną rolę w lokalnym gospodarczym krajobrazie, choć nie są to złoża o dużym znaczeniu przemysłowym. Gmina leży w regionie Dolnego Śląska, który geologicznie charakteryzuje się zróżnicowanym podłożem, obejmującym przede wszystkim utwory osadowe, aluwialne oraz niekiedy występowanie skał wapiennych.

Geomorfologia i geologia gminy sprzyjają obecności następujących kopalin:

- Piaski i żwiry – są to podstawowe surowce mineralne, wykorzystywane głównie w budownictwie drogowym i ogólnym. Występują przede wszystkim w dolinach rzecznych i obszarach aluwialnych. Ich eksploatacja odbywa się na niewielką skalę, zazwyczaj przez lokalne firmy zajmujące się wydobywaniem i dostarczaniem materiałów budowlanych. Piaski i żwiry są surowcem o znaczeniu lokalnym, ale ważnym dla rozwoju infrastruktury w Gminie i regionie.
- Iły i gliny – występują w warstwach osadowych i są wykorzystywane głównie do produkcji ceramiki, cegieł oraz w budownictwie do stabilizacji gruntów i wytwarzania mieszanek budowlanych. Głina jest surowcem ważnym z punktu widzenia lokalnego przemysłu, choć podobnie jak piaski i żwiry, jej wydobywanie ma charakter raczej niewielki i regionalny.
- Wapienie i margle – formacje skalne, które mogą występować na terenie gminy lub w jej bezpośrednim sąsiedztwie. Wapienie są wykorzystywane jako kruszywo do celów budowlanych oraz surowiec dla przemysłu wapienniczego i cementowego. Ze względu na specyfikę geologiczną obszaru, ich zasoby są ograniczone, ale mogą być ważne dla lokalnych potrzeb.

Brak zasobów surowców energetycznych, takich jak węgiel kamienny czy brunatny, a także metali przemysłowych, sprawia, że Gmina nie jest regionem typowo górniczym. Główny potencjał kopalniany opiera się zatem na surowcach budowlanych oraz materiałach osadowych.

Znaczenie gospodarcze kopalin:

- Wydobywanie kopalin, takich jak piaski i żwiry wspiera lokalną gospodarkę przez zapewnienie materiałów dla budownictwa i inwestycji infrastrukturalnych.
- Lokalne zasoby gliny i iłów mogą być wykorzystywane przez małe zakłady przemysłowe produkujące wyroby ceramiczne.

- Eksploatacja i zagospodarowanie tych surowców powinno być prowadzone z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju, jak i ochrony środowiska, aby minimalizować negatywny wpływ na krajobraz i ekosystemy.

Dokumentacja i planowanie:

Dane dotyczące zasobów kopalin na terenie Gminy Ścinawa są ujęte w dokumentach geologicznych, takich jak mapy geologiczne i raporty Państwowego Instytutu Geologicznego oraz w lokalnych planach zagospodarowania przestrzennego. Plany te określają lokalizacje złóż, warunki eksploatacji, a także obszary chronione, co pomaga w racjonalnym i zgodnym z prawem wydobyciu surowców.

Podsumowując, kopaliny występujące w Gminie Ścinawa to przede wszystkim surowce budowlane i osadowe, które mają znaczenie lokalne i regionalne, wspierając rozwój infrastruktury oraz przemysłów o niewielkiej skali. Racjonalne gospodarowanie tymi zasobami jest kluczowe dla zrównoważonego rozwoju Gminy.

Podsumowanie

Planowanie przestrzenne na terenie Gminy Ścinawa jest realizowane z uwzględnieniem wszystkich wymogów wynikających z art. 326 Prawa wodnego. Oznacza to, że w procesie tworzenia i aktualizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gmina:

- chroni zasoby wodne poprzez wyznaczenie stref ochronnych wokół ujęć wody, cieków oraz zbiorników wodnych, co zapobiega ich zanieczyszczeniu i nadmiernej eksploatacji;
- uwzględnia ograniczenia i warunki dotyczące zagospodarowania terenów położonych w strefach zagrożenia powodziowego, minimalizując ryzyko szkód związanych z powodzią;
- planuje racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, tak aby zapewnić zrównoważone wykorzystanie wód, zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym;
- integruje działania związane z ochroną środowiska wodnego z innymi politykami przestrzennymi i rozwojowymi Gminy, aby skutecznie chronić środowisko i poprawiać warunki życia mieszkańców.

Dzięki temu Gmina Ścinawa realizuje zadania mające na celu ochronę wód powierzchniowych i podziemnych, a także przeciwdziała negatywnym skutkom gospodarki przestrzennej, takim jak powódzie czy degradacja zasobów wodnych.

NAJWAŻNIEJSZE POTENCJAŁY GMINY ŚCINAWA

- 👉 **Korzystne uwarunkowania** dla funkcji osiedleńczych związane z położeniem geograficznym (bliskość ośrodków regionalnych);
- 👉 **Gmina Ścinawa** posiada 100% zwodociągowanie, co stawia ją w lepszej pozycji w porównaniu do średniej wojewódzkiej i powiatowej (odpowiednio 95% i 99,9%). Niski stopień awaryjności zmniejsza środki finansowe przeznaczane na naprawy oraz powoduje wysoką stabilność dostaw wody.
- 👉 **Rosnąca długość** sieci poprawia dostępność usług kanalizacyjnych dla mieszkańców, zwiększając możliwości podłączania się do niej kolejnych gospodarstw domowych i przedsiębiorstw.
- 👉 **Gmina jest przecięta** przez drogę krajową nr 36 oraz drogę wojewódzką nr 292, co zapewnia dobre połączenia północ-południe oraz wschód-zachód. Gęsta sieć dróg lokalnych umożliwia dogodny dostęp do wszystkich części Gminy.
- 👉 **Przez Gminę przebiegają trzy linie kolejowe**, w tym jedna o znaczeniu krajowym, służąca ruchowi towarowemu i pasażerskiemu. Dostępność sieci kolejowej stanowić ważny walor z punktu widzenia osób szukających miejsca do osiedlenia się.
- 👉 **W Gminie prowadzona** jest selektywna zbiórka odpadów komunalnych. Skuteczna segregacja odpadów może zmniejszyć ilość odpadów zmieszanych trafiających na składowiska, a także ograniczyć pojawianie się tzw. dzikich wysypisk, poprawiając stan środowiska naturalnego, w szczególności gleb i wód.
- 👉 **Rokrocznie malejący odsetek budynków** ogrzewanych paliwem stałym. W mieście Ścinawa większość budynków wielorodzinny ma ogrzewanie inne niż paliwem stałym (węglem), co zmniejsza presję na środowisko.
- 👉 **Gmina dysponuje lokalami** o dużym metrażu, które w razie potrzeby mogą zostać podzielone na mniejsze jednostki lub zostać przeznaczone na obiekty pełniące inne funkcje
- 👉 **Doświadczenie Gminy** w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na realizację dużych inwestycji infrastrukturalnych oraz w realizowaniu tych inwestycji.
- 👉 **Dostęp na terenie** Gminy Ścinawa do podstawowych instytucji gminnych, realizujących usługi publiczne oraz udzielających mieszkańcom wsparcia i pomocy
- 👉 w różnych obszarach życia społecznego, m.in. w sferze pomocy społecznej, ochrony zdrowia, edukacji czy bezpieczeństwa.
- 👉 **Przedsiębiorczość mieszkańców** i stabilna sytuacja podmiotów gospodarczych. Aktywni ekonomicznie mieszkańcy Gminy, podejmujący prowadzenie działalności gospodarczej i rozwijający lokalną gospodarkę, głównie w obszarach handlu hurtowego i detalicznego oraz naprawy pojazdów samochodowych, a także budownictwa.
- 👉 **Dobra sytuacja na lokalnym** rynku pracy, niskie bezrobocie rejestrowane, zmniejszanie się odsetka kobiet i osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych jako bezrobotne.
- 👉 **Posiadanie własnych terenów gospodarczych (strefa przemysłowa)**, co pozwala aktywnie rozmawiać z inwestorami

- 👉 **Zapewnienie bezpieczeństwa** mieszkańcom na podstawie instytucji powiatowych, Komisarzatu Policji w Ścinawie oraz profesjonalne i dobrze zorganizowane ochotnicze straże pożarne.
- 👉 **Niewielki zakres ubóstwa** i wykluczenia społecznego przejawiający się niskim wskaźnikiem deprivacji lokalnej. Duży nacisk Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na realizację pracy socjalnej służącej przywróceniu samodzielności osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej.
- 👉 **Zapewnienie dostępu mieszkańcom** do opieki zdrowotnej poprzez prowadzenie Miejsko-Gminnego Zespołu Zakładów Opieki Podstawowej w Ścinawie. Dostęp do opieki psychogeriatrycznej oferowanej przez Ośrodek Badawczo-Naukowo-Dydaktyczny Chorób Otępiennych im. Księdza Henryka Kardynała Gulbinowicza – Ośrodek Alzheimerowski.
- 👉 **Rozbudowana oferta biblioteczna**, kulturalna, edukacyjna i rekreacyjna świadczona przez Centrum Kultury i Biblioteka w Ścinawie, jak też Ośrodek Działań Edukacyjnych i Twórczych Schronisko Młodzieżowe „Pałacyk” wraz z przynależnym do niego Regionalnym Ośrodkiem Edukacji Ekologicznej w Dziewinie.
- 👉 **Aktywna działalność organizacji** pozarządowych. Współpraca Gminy Ścinawa z organizacjami pozarządowymi w formie finansowej i niefinansowej. Rosnące nakłady finansowe Gminy na wspieranie sektora non-profit.
- 👉 **Zbudowany port rzeczny** w Ścinawie i przystań w Dziewinie, umożliwiające turystykę rzeczna (kajaki, żaglówki).
- 👉 **Działające** Centrum Edukacji Ekologicznej.
- 👉 **Wyznaczone i zbudowane** ścieżki rowerowe wewnątrzgminny i na zewnątrz (szlak Odry, droga rowerowa do Prochowic).
- 👉 **Komunikacja kolejowa** (Lubin, Legnica) i autobusowa do Lubina.
- 👉 **Walory historyczne i przyrodnicze** pozwalają na rozwijanie potencjału turystycznego i rekreacyjnego opartego głównie o potencjał wykorzystania turystycznego Odry;

NAJWAŻNIEJSZE WYZWANIA STOJĄCE PRZED GMINĄ

- ! **Zmiany demograficzne** – zahamowanie spadku liczby mieszkańców przez utrzymanie pozytywnego kierunku zmian związanych z zaobserwowanym w latach 2020-2022 dodatnim saldem migracji.
- ! **Mimo dużej** dostępności sieci wodociągowej problem występuje w obszarze przesyłu wody uzdatnionej do odbiorcy końcowego pilnej wymianie wymaga ponad połowa ok. 13 km sieci wodociągowej na terenie miasta, w większości wybudowana głównie z żeliwa lub stali w latach 30. i 40. XX w. Zastosowany budulec oraz wiek rur wpływają m.in. na dużą awaryjność sieci, wycieki wody, zwiększone opory przepływu, spadki ciśnienia oraz odkładanie osadów wewnątrz rurociągu, co powoduje przerwy w dostawie wody oraz pogorszenie jej parametrów jakościowych. Prac modernizacyjnych wymagają także studnie głębinowe (głównie w zakresie rekonstrukcji i regeneracji).
- ! **Poziom liczby** gospodarstw domowych korzystających z sieci kanalizacyjnej jest niższy niż w powiecie i województwie. Potrzeba dalszych działań promujących podłączanie się do sieci kanalizacyjnej. Jednocześnie należy szukać rozwiązań efektywnych nie tylko technologicznie, ale i ekonomicznie – zwłaszcza w części wiejskiej Gminy.

- ! **Gęsta sieć drogowa** wymaga znacznych środków finansowych przeznaczanych na jej utrzymanie, modernizację i podnoszenie bezpieczeństwa drogowego.
- ! **Rosnąca ilość** wytwarzanych odpadów komunalnych powoduje konieczność rozwijania edukacji ekologicznej w zakresie gospodarki odpadami, aby zwiększyć poziom recyklingu odpadów oraz zachęcić mieszkańców do wybierania rozwiązań zmniejszających ilość produkowanych odpadów.
- ! **Duża część gminnego** zasobu mieszkaniowego znajduje się w starych budynkach, co będzie generowało konieczność realizowania prac utrzymaniowych, remontów i modernizacji.
- ! **Ograniczenie liczby** osób bezrobotnych, przeciwdziałanie bezrobociu wśród kobiet, a także wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (m.in. osób powyżej 50 roku życia i długotrwale bezrobotnych).
- ! **Zapewnienie odpowiedniego wsparcia** osobom ubogim, będącym w trudnych sytuacjach życiowych, m.in. długotrwale lub ciężko chorym, niepełnosprawnym, bezrobotnym czy bezdomnym.
- ! **Wspieranie rodzin** w zwiększaniu umiejętności rodzicielskich i nabywaniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego. Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy domowej.
- ! **Konieczność przygotowania** się na zwiększone zapotrzebowanie na usługi dla seniorów, m.in. w obszarze pomocy społecznej, w związku ze starzeniem się społeczeństwa.
- ! **Zapewnienie mieszkańcom** możliwości łączenia życia zawodowego i rodzinnego poprzez dostosowanie oferty usług opiekuńczo-wychowawczych do potrzeb pracujących rodziców, m.in. poprzez inicjowanie tworzenia miejsc opieki nad dziećmi do lat trzech, zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w przedszkolu i oddziałach przedszkolnych w szkołach, dostosowanie godzin otwarcia świetlic szkolnych do potrzeb mieszkańców.
- ! **Zapewnienie wysokiej** jakości infrastruktury dla realizacji działań społecznych, szczególnie w obszarze edukacji. Prowadzenie remontów i inwestycji w placówkach oświatowych.
- ! **Poprawa jakości kształcenia** skutkująca poprawą wyników egzaminów zewnętrznych.
- ! **Włączenie organizacji** pozarządowych działających w różnych obszarach życia społecznego we współpracę na rzecz realizacji ważnych zadań publicznych. Poszerzenie współpracy finansowej w innych, poza wspieraniem i upowszechnianiem kultury fizycznej, obszarach.

NAJWAŻNIEJSZE SZANSE

- ☞ **Wzrost dostępności** środków zewnętrznych (nowa perspektywa unijna, środki rządowe, wojewódzkie itp.).
- ☞ **Przyciąganie inwestorów** i nowych mieszkańców dzięki dobremu wyposażeniu obszaru Gminy w infrastrukturę sieciową, dalszy rozwój połączeń kolejowych w obrębie województwa dolnośląskiego.

- ☒ **Możliwość realizacji** nowych inwestycji mieszkaniowych, co może przyciągać nowych mieszkańców i poprawiać sytuację mieszkańców, a rozwój budownictwa mieszkaniowego może stymulować rozwój infrastruktury towarzyszącej, np. usług, dróg.
- ☒ **Wzrost dostępności** środków zewnętrznych (nowa perspektywa unijna, środki rządowe, wojewódzkie itp.).
- ☒ **Wdrażanie działań** zaplanowanych w strategiach i programach działań pozwalające na rozwiązywanie problemów i zaspokajanie potrzeb mieszkańców Gminy, przyczyniające się do zapewnienia wysokiej jakości życia w Gminie.
- ☒ **Współpraca w ramach** porozumień ponadlokalnych, możliwość realizacji projektów partnerskich o szerszej skali oddziaływania.
- ☒ **Zwiększenie nakładów** finansowych na działania związane z ochroną środowiska i odporność na zmiany klimatu przy wzroście świadomości ważności problemów środowiskowych dla rozwoju.
- ☒ **Napływ nowych** mieszkańców wynikający z ogólnego wzrostu atrakcyjności i rozwoju regionu.

NAJWAŻNIEJSZE ZAGROŻENIA

- ☒ **Nasilenie się negatywnych** trendów demograficznych w skali całego kraju.
- ☒ **Zwiększanie się liczby gospodarstw jednoosobowych**, szczególnie wśród osób starszych i z niepełnosprawnościami, wymagających wsparcia ze strony instytucji gminnych.
- ☒ **Wysokie koszty** mogą prowadzić do podwyżek cen wody i odbioru oraz oczyszczania ścieków, co może spotkać się z niezadowoleniem mieszkańców.
- ☒ **Niekorzystne skutki zmian klimatycznych**, wpływające na efektywność infrastruktury, np. znaczne obciążenie kanalizacji burzowej w czasie ulewnych deszczy, susze powodujące zakłócenia w dostawach wody pitnej, ale także w funkcjonowaniu oczyszczalni ścieków, uszkodzenia infrastruktury drogowej.
- ☒ **Trudności w koordynacji prac remontowych** i utrzymania budynków, których Gmina jest współwłaścicielem razem ze wspólnotami mieszkaniowymi.
- ☒ **Duża konkurencja w aplikowaniu** o środki zewnętrzne na utrzymanie infrastruktury.
- ☒ **Utrzymujące się** niekorzystne tendencje demograficzne oraz niewystarczające działania w skali kraju np. w zakresie polityki prorodzinnej.
- ☒ **Rosnące wydatki** Gminy i niewystarczające środki finansowe na realizację zadań, skutkujące ograniczaniem działań.
- ☒ **Negatywny wpływ** sytuacji społeczno-gospodarczej na sytuację materialną i kondycję psychiczną mieszkańców, skutkujący zwiększaniem zakresu występowania problemów społecznych (m.in. ubóstwa, uzależnień).
- ☒ **Niestabilność systemu** i otoczenia prawnego.
- ☒ **Niewystarczające działania** w zakresie polityki społecznej, gospodarczej i ochrony środowiska na poziomie krajowym. Niespójność systemu polityki społecznej i gospodarczej państwa.
- ☒ **Nasilenie się negatywnych** trendów demograficznych w skali całego kraju.

☞ **Spadek aktywności społecznej** mieszkańców, w tym ograniczenie działań organizacji pozarządowych.

II. KIERUNKI ROZWOJU GMINY

II.1. Obszar strategicznej interwencji w ujęciu lokalnym

Na terenie Gminy Ścinawa nie wyznacza się obszaru strategicznej interwencji w ujęciu lokalnym.

II.2. Obszary strategicznej interwencji w ujęciu regionalnym

Obowiązująca w momencie opracowania niniejszego dokumentu Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030, przyjęta Uchwałą Nr L/1790/18 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego, nie wyznacza obszarów strategicznej interwencji.

II.3. Plan rozwoju miasta i Gminy Ścinawa

Misja Strategii Rozwoju Gminy Ścinawa:

Tworzymy nowoczesną, otwartą i zrównoważoną Gminę, która poprzez inwestycje w infrastrukturę, ochronę środowiska, edukację i jakość życia mieszkańców, buduje silną wspólnotę lokalną, wspiera przedsiębiorczość oraz wykorzystuje swój potencjał przestrzenny, kulturowy i przyrodniczy, dbając o dobro obecnych i przyszłych pokoleń.

Ścinawa – nowoczesna, zielona i przyjazna mieszkańcom Gmina to samorząd, który stawia na zrównoważony rozwój oparty na poszanowaniu środowiska naturalnego, aktywności obywatelskiej i jakości życia. To miejsce, które dzięki dobrze rozwiniętej infrastrukturze, sprawnemu zarządzaniu i otwartości na innowacje przyciąga inwestorów, stwarza mieszkańcom dogodne warunki do pracy, nauki, a także odpoczynku.

Gmina harmonijnie łączy dynamikę rozwoju gospodarczego – poprzez wspieranie lokalnych przedsiębiorców, rozwój stref aktywności gospodarczej i inwestycje w infrastrukturę – z dbałością o środowisko naturalne, m.in. poprzez rozbudowę zieleni miejskiej, działania proklimatyczne oraz rozwój odnawialnych źródeł energii.

Ścinawa to również wspólnota wspierająca lokalne inicjatywy społeczne i kulturalne, inwestująca w edukację, zdrowie, sport oraz integrację międzypokoleniową. Dzięki rozwijającej się sieci usług publicznych i społecznych, a także dostępowi do cyfrowych narzędzi komunikacji, mieszkańcy są bliżej samorządu a samorząd bliżej ludzi.

To miejsce, w którym każdy – niezależnie od wieku – może znaleźć przestrzeń do życia w zgodzie z naturą, bezpieczne otoczenie do wychowania dzieci i aktywnego spędzania czasu wolnego, a jednocześnie korzystać z udogodnień i możliwości, jakie daje nowoczesna, dobrze zarządzana Gmina.

CEL STRATEGICZNY NR 1

Tworzenie bezpiecznej, przyjaznej i zintegrowanej przestrzeni życia w Gminie Ścinawa poprzez rozwój infrastruktury publicznej, wzmacnianie lokalnych więzi społecznych, podnoszenie poziomu bezpieczeństwa oraz zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych sprzyjających aktywności obywatelskiej i dobrostanowi mieszkańców.

Opis celu:

Cel ten odnosi się do kompleksowego podejścia w zakresie poprawy jakości życia mieszkańców Gminy Ścinawa. Skupia się na tworzeniu przestrzeni sprzyjającej integracji społecznej, bezpieczeństwu i aktywności obywatelskiej, a także na zapewnieniu łatwego dostępu do wysokiej jakości usług publicznych. Realizacja celu zakłada zarówno rozwój infrastruktury, w tym społecznej, edukacyjnej, rekreacyjnej i technicznej, jak i podejmowanie działań wzmacniających lokalną tożsamość, aktywność społeczną oraz wzajemne zaufanie mieszkańców.

Poprzez inwestycje w infrastrukturę, organizację wydarzeń integrujących lokalną społeczność, rozwój oferty kulturalnej, sportowej i zdrowotnej, a także podnoszenie standardów edukacji i opieki, Gmina Ścinawa chce stworzyć spójną, bezpieczną oraz atrakcyjną przestrzeń do życia dla wszystkich grup wiekowych. Jednocześnie dąży do wzmacniania więzi społecznych, przeciwdziałania wykluczeniu i budowania lokalnej wspólnoty opartej na aktywnym uczestnictwie obywateli w życiu publicznym.

Uzasadnienie celu:

1. Poprawa jakości życia mieszkańców – zapewnienie komfortowych warunków życia poprzez rozwój infrastruktury publicznej (drogi, oświetlenie, miejsca rekreacji, placówki edukacyjne i zdrowotne).
2. Wzmacnianie więzi społecznych – przeciwdziałanie zjawisku alienacji, promowanie wspólnotowości i integracji międzypokoleniowej poprzez działania kulturalne, społeczne oraz sportowe.
3. Bezpieczeństwo mieszkańców – potrzeba podnoszenia realnego i odczuwalnego poziomu bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej (monitoring, oświetlenie, działania prewencyjne).
4. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych – wyrównywanie szans rozwojowych i życiowych mieszkańców w zakresie edukacji, opieki zdrowotnej, wsparcia społecznego i komunikacji.
5. Aktywność obywatelska i partycypacja – tworzenie warunków do zaangażowania społecznego mieszkańców, budowania odpowiedzialności za wspólne otoczenie oraz wspierania inicjatyw oddolnych.

6. Przeciwdziałanie depopulacji – wzrost atrakcyjności Gminy Ścinawa jako miejsca do życia, pracy i zakładania rodziny, co może ograniczyć migrację mieszkańców do większych ośrodków.
7. Zrównoważony rozwój społeczny – tworzenie zintegrowanej i inkluzyjnej przestrzeni sprzyjającej równemu dostępowi do dóbr publicznych dla wszystkich grup społecznych, w tym dzieci, seniorów i osób z niepełnosprawnościami.

Kierunki rozwoju dla celu nr 1:

KIERUNEK ROZWOJU	1.1 MODERNIZACJA I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja i budowa dróg gminnych oraz chodników – poprawa stanu technicznego, bezpieczeństwa i dostępności komunikacyjnej wewnątrz Gminy. 2. Rozbudowa infrastruktury oświetleniowej – instalacja nowoczesnych, energooszczędnych lamp ulicznych w sołectwach i osiedlach. 3. Poprawa infrastruktury edukacyjnej i przedszkolnej – modernizacja szkół, przedszkoli i placówek opiekuńczych oraz doposażenie ich w nowoczesne wyposażenie. 4. Rozwój infrastruktury rekreacyjnej i sportowej – budowa placów zabaw, siłowni zewnętrznych, boisk, skateparków i stref aktywności. 5. Inwestycje w infrastrukturę społeczną i kulturalną – remonty i adaptacje świetlic wiejskich, domów kultury i bibliotek. 6. Poprawa dostępności przestrzeni publicznych – likwidacja barier architektonicznych, budowa podjazdów, modernizacja przejść dla pieszych. 7. Budowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej – zapewnienie mieszkańcom dostępu do wysokiej jakości usług komunalnych. 8. Zwiększenie efektywności energetycznej budynków publicznych – termomodernizacja szkół, urzędów i świetlic wiejskich.
Rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej – bezpieczniejsze i bardziej dostępne drogi i chodniki dla mieszkańców. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej – poprzez lepsze oświetlenie ulic i przejść dla pieszych. 3. Wzrost komfortu edukacji i opieki nad dziećmi – dzięki nowoczesnym i dobrze wyposażonym placówkom oświatowym. 4. Zwiększenie aktywności fizycznej i integracji społecznej – poprzez dostęp do nowoczesnych obiektów sportowo-rekreacyjnych. 5. Wzmocnienie życia społeczno-kulturalnego – poprzez funkcjonalne i atrakcyjne przestrzenie wspólne (świetlice, domy kultury). 6. Zwiększenie dostępności przestrzeni dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów – dzięki likwidacji barier architektonicznych. 7. Poprawa jakości usług komunalnych – poprzez rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. 8. Obniżenie kosztów utrzymania budynków publicznych i redukcja emisji CO₂ – dzięki inwestycjom w efektywność energetyczną.
Wskaźniki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba zmodernizowanych lub wybudowanych kilometrów dróg gminnych – [km] 2. Liczba wybudowanych/odnowionych obiektów użyteczności publicznej – [szt.] 3. Powierzchnia przestrzeni publicznych objętych rewitalizacją lub modernizacją – [m²] 4. Liczba nowych punktów oświetlenia ulicznego – [szt.] 5. Liczba inwestycji dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – [szt.] 6. Liczba zmodernizowanych placówek oświatowych – [szt.]

	<p>7. Liczba obiektów sportowo-rekreacyjnych wybudowanych lub zmodernizowanych – [szt.]</p> <p>8. Wartość zainwestowanych środków w infrastrukturę publiczną – [zł]</p> <p>9. Liczba budynków publicznych objętych termomodernizacją lub modernizacją energetyczną – [szt.]</p> <p>10. Liczba mieszkańców objętych poprawą dostępu do infrastruktury publicznej – [os.]</p>
Realizatorzy	Gmina Ścinawa, partnerstwa samorządowe, spółki gminne, jednostki gminne, organizacje pozarządowe, nieformalne grupy mieszkańców, przedsiębiorcy
Szacowane koszty	~ 60 mln zł
Czas realizacji	2025-2032

KIERUNEK ROZWOJU	1.2 WZMACNIANIE SYSTEMU BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa i doposażenie jednostek OSP – zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego, samochodów pożarniczych, modernizacja remiz. 2. Rozwój monitoringu miejskiego i wiejskiego – instalacja kamer w miejscach publicznych (rynki, place zabaw, okolice szkół, przystanki). 3. Poprawa oświetlenia przestrzeni publicznych – budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego w miejscach o podwyższonym ryzyku. 4. Budowa lub modernizacja przejść dla pieszych – zwiększenie widoczności, montaż oświetlenia aktywnego, sygnalizacji. 5. Szkolenia i działania edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa – dla dzieci, młodzieży, seniorów (np. pierwsza pomoc, bezpieczeństwo w ruchu drogowym). 6. Współpraca z Policją i innymi służbami – organizowanie patroli prewencyjnych, wspólne inicjatywy i programy lokalne. 7. Budowa lub modernizacja infrastruktury przeciwpowodziowej i ostrzegawczej – systemy ostrzegania, wały, rowy melioracyjne. 8. Utworzenie lokalnych punktów reagowania kryzysowego – zaplecze do działań w sytuacjach awaryjnych, np. powódzie, pożary, wichury.
Rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa czasu reakcji służb ratowniczych – dzięki lepszemu wyposażeniu i doposażeniu OSP. 2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców – m.in. poprzez monitoring, oświetlenie i prewencję. 3. Zmniejszenie liczby zdarzeń niebezpiecznych w przestrzeni publicznej – np. kradzieży, aktów wandalizmu czy wypadków na przejściach. 4. Lepsza ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych (np. powodzi, wichur) – poprzez rozwój systemów ostrzegania i infrastruktury ochronnej. 5. Wzrost świadomości społecznej w zakresie bezpieczeństwa – dzięki działaniom edukacyjnym i szkoleniom. 6. Podniesienie standardu infrastruktury publicznej związanej z bezpieczeństwem – bardziej funkcjonalne remizy, bezpieczne przejścia, oświetlone ulice. 7. Zwiększenie skuteczności lokalnych służb – poprzez lepszą współpracę z Policją i stworzenie punktów reagowania kryzysowego.
Wskaźniki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba doposażonych jednostek OSP – [szt.] 2. Liczba zmodernizowanych/remontowanych remiz OSP – [szt.] 3. Liczba zainstalowanych kamer monitoringu miejskiego – [szt.] 4. Długość nowo wybudowanego lub zmodernizowanego oświetlenia ulicznego – [mb] 5. Liczba przeprowadzonych szkoleń i kampanii edukacyjnych dot. bezpieczeństwa – [szt.] 6. Liczba uczestników działań edukacyjnych/prewencyjnych – [os.] 7. Liczba punktów pomiaru i systemów wczesnego ostrzegania – [szt.]

	8. Liczba bezpiecznych przejść dla pieszych zmodernizowanych lub utworzonych – [szt.] 9. Czas reakcji służb ratunkowych na zgłoszenia (średni) – [minuty] 10. Liczba interwencji OSP/Policji w skali roku (monitorowana zmiana) – [szt.]
Realizatorzy	Gmina Ścinawa, partnerstwa samorządowe, spółki gminne, jednostki gminne, organizacje pozarządowe, nieformalne grupy mieszkańców, przedsiębiorcy
Szacowane koszty	~ 20 mln zł
Czas realizacji	2025-2032

KIERUNEK ROZWOJU	1.3 WZMACNIANIE WIĘZI SPOŁECZNYCH I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja wydarzeń lokalnych i integracyjnych – festyny, pikniki, dni gminy, jarmarki, wydarzenia międzypokoleniowe. 2. Wsparcie dla organizacji pozarządowych i grup nieformalnych – udzielanie dotacji, udostępnianie przestrzeni do działania, promocja lokalnych inicjatyw. 3. Tworzenie i rozwój centrów integracji społecznej i świetlic wiejskich – modernizacja i doposażenie świetlic, uruchamianie klubów seniora, młodzieżowych i rodzinnych. 4. Realizacja programów międzypokoleniowych i wolontariatu lokalnego – wspólne działania seniorów i młodzieży, programy mentoringowe, działania sąsiedzkie. 5. Wspieranie aktywności obywatelskiej i partycypacji mieszkańców – budżet obywatelski, konsultacje społeczne, inicjatywy lokalne. 6. Działania na rzecz integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – wsparcie rodzin, osób z niepełnosprawnościami, mniejszości, cudzoziemców. 7. Promocja tożsamości lokalnej i dziedzictwa kulturowego – konkursy, warsztaty, spotkania z lokalnymi twórcami i historią regionu.
Rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w życie lokalnej wspólnoty – więcej osób uczestniczy w wydarzeniach, konsultacjach i inicjatywach obywatelskich. 2. Lepsza integracja społeczna różnych grup wiekowych i środowiskowych – wzrost liczby działań międzypokoleniowych i integracyjnych. 3. Wzmocnienie roli organizacji pozarządowych i aktywnych liderów społecznych – rozwój lokalnych NGO i inicjatyw oddolnych. 4. Zmniejszenie poczucia wykluczenia społecznego wśród mieszkańców – większy dostęp do oferty społeczno-kulturalnej, aktywizacja grup defaworyzowanych. 5. Ożywienie przestrzeni publicznych jako miejsc spotkań i integracji – lepsze wykorzystanie świetlic, skwerów, centrów aktywności lokalnej. 6. Utrwalenie lokalnej tożsamości i dziedzictwa kulturowego – większa liczba działań promujących historię, tradycje i wartości wspólnotowe. 7. Wzrost zaufania społecznego i wzmocnienie więzi sąsiedzkich – więcej działań oddolnych, współpracy i wzajemnej pomocy między mieszkańcami.
Wskaźniki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wydarzeń społecznych, kulturalnych i integracyjnych zorganizowanych na terenie Gminy – [szt./rok] 2. Liczba uczestników wydarzeń i inicjatyw integracyjnych – [osoby/rok] 3. Liczba wspartych organizacji pozarządowych – [szt./rok] 4. Liczba utworzonych lub zmodernizowanych miejsc spotkań lokalnych (świetlice, centra aktywności, kluby) – [szt.] 5. Liczba działań promujących lokalne dziedzictwo i tożsamość kulturową – [szt./rok] 6. Liczba projektów międzypokoleniowych i integracyjnych skierowanych do grup defaworyzowanych – [szt./rok] 7. Liczba partnerstw lokalnych zawiązanych w celu realizacji działań społecznych – [szt.] 8. Wzrost liczby mieszkańców zaangażowanych w konsultacje społeczne i inicjatywy obywatelskie – [% lub osoby/rok]

Realizatorzy	Gmina Ścinawa, partnerstwa samorządowe, spółki gminne, jednostki gminne, organizacje pozarządowe, nieformalne grupy mieszkańców, przedsiębiorcy
Szacowane koszty	~ 2 mln zł
Czas realizacji	2025-2032

CEL STRATEGICZNY NR 2

Budowanie nowoczesnej, transparentnej i efektywnie zarządzanej Gminy Ścinawa, opartej na aktywnym udziale mieszkańców w życiu publicznym, wspieraniu inicjatyw obywatelskich oraz wdrażaniu wysokich standardów zarządzania, sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi i wzmocnieniu lokalnej tożsamości

Opis celu:

Cel strategiczny koncentruje się na budowaniu nowoczesnej i transparentnej Gminy Ścinawa, która jest efektywnie zarządzana oraz opiera swoje działania na aktywnym udziale mieszkańców w życiu publicznym. Kluczowym elementem tego celu jest wspieranie inicjatyw obywatelskich, wzmacniających lokalną społeczność i sprzyjających budowaniu poczucia przynależności i tożsamości. Ponadto celem jest wdrażanie wysokich standardów zarządzania, które zapewniają przejrzystość, odpowiedzialność oraz skuteczność działania administracji gminnej. Takie podejście umożliwi harmonijny i zrównoważony rozwój Gminy, w którym ważne są zarówno potrzeby mieszkańców, jak i długofalowe cele społeczne, gospodarcze oraz środowiskowe. Ostatecznie realizacja tego celu przyczynia się do tworzenia silnej, zintegrowanej społeczności lokalnej, a także budowania pozytywnego wizerunku Gminy Ścinawa jako miejsca otwartego, nowoczesnego i przyjaznego dla jej mieszkańców.

Uzasadnienie celu:

1. Wzrost zaangażowania mieszkańców – Aktywny udział obywateli w życiu publicznym wzmacnia demokrację lokalną i buduje silniejszą wspólnotę.
2. Zwiększenie transparentności działań samorządu – Przejrzystość w zarządzaniu buduje zaufanie mieszkańców do władz Gminy i sprzyja odpowiedzialności.
3. Wspieranie inicjatyw obywatelskich – Rozwój lokalnych projektów społecznych i kulturalnych pobudza integrację oraz rozwój kapitału społecznego.
4. Podnoszenie jakości zarządzania – Wdrażanie wysokich standardów zarządzania poprawia efektywność działania urzędu oraz realizację inwestycji i usług.
5. Wzmocnienie lokalnej tożsamości i poczucia przynależności – Promowanie tradycji, kultury i wartości sprzyja budowaniu pozytywnego wizerunku Gminy.

6. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju – Skuteczne zarządzanie wspiera równowagę między rozwojem gospodarczym, społecznym i środowiskowym.
7. Lepsze dostosowanie działań do potrzeb mieszkańców – Udział społeczności w podejmowaniu decyzji pozwala lepiej identyfikować i realizować ich realne potrzeby.
8. Budowanie partnerstw i współpracy – Aktywny dialog i współpraca z organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami i instytucjami wzmacniają rozwój lokalny.

Kierunki rozwoju dla celu nr 2:

KIERUNEK ROZWOJU	2.1 DOBRE ZARZĄDZANIE I AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wdrożenie funduszu osiedlowego i wsparcie inicjatyw oddolnych. 2. Rozwój e-usług dla mieszkańców i firm (wnioski online, aplikacje mobilne). 3. Aktywizacja młodzieży i seniorów poprzez powołanie rad konsultacyjnych. 4. Prowadzenie regularnych konsultacji społecznych przy planowaniu inwestycji.
Rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie udziału mieszkańców w procesach decyzyjnych – wyższa frekwencja w konsultacjach społecznych, budżecie obywatelskim, spotkaniach z władzami. 2. Wzrost zaufania do lokalnych instytucji i władz samorządowych – poprzez transparentność, dostęp do informacji publicznej i skuteczną komunikację z mieszkańcami. 3. Lepsza jakość świadczonych usług publicznych – m.in. dzięki cyfryzacji, uproszczeniu procedur i profesjonalizacji kadr. 4. Rozwój kompetencji pracowników JST i jednostek organizacyjnych – poprzez szkolenia, wdrażanie nowoczesnych narzędzi zarządzania, wymianę dobrych praktyk. 5. Większa liczba aktywnych organizacji pozarządowych i inicjatyw oddolnych – dzięki wsparciu merytorycznemu i finansowemu oraz tworzeniu lokalnych partnerstw. 6. Poprawa komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej Gminy – wdrożenie nowoczesnych kanałów informacyjnych (np. aplikacje, media społecznościowe, newslettery). 7. Zwiększona przejrzystość finansowa i skuteczność zarządzania budżetem Gminy – efektywniejsze planowanie, monitoring wydatków, wdrażanie narzędzi zarządzania projektami. 8. Rozwój współpracy międzygminnej i partnerskiej (np. w ramach ZIT, LGD) – zwiększenie szans na realizację projektów ponadlokalnych i pozyskiwanie funduszy zewnętrznych. 9. Większe zaangażowanie młodzieży i seniorów w życie publiczne – poprzez rady młodzieżowe, senioralne, programy wolontariatu i integracji międzypokoleniowej. 10. Zwiększenie liczby projektów inicjowanych przez mieszkańców – jako efekt rosnącej aktywności społecznej i poczucia współodpowiedzialności za rozwój Gminy.
Wskaźniki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych rocznie [szt.] – pokazuje poziom zaangażowania mieszkańców w procesy decyzyjne. 2. Frekwencja w konsultacjach i spotkaniach z mieszkańcami [%] – miernik realnego udziału społeczności w życiu publicznym. 3. Liczba złożonych wniosków i projektów w ramach budżetu obywatelskiego [szt.] – wskaźnik aktywności obywatelskiej i zainteresowania rozwojem lokalnym.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Czas realizacji zgłoszeń mieszkańców w systemach e-usług lub platformach kontaktowych [dni] – mierzy efektywność i responsywność administracji. 5. Liczba funkcjonujących organizacji pozarządowych i inicjatyw społecznych [szt.] – odzwierciedla siłę sektora obywatelskiego. 6. Liczba projektów realizowanych wspólnie z NGO, szkołami, parafiami, sołectwami itp. [szt.] – pokazuje poziom współpracy międzysektorowej. 7. Poziom cyfryzacji usług publicznych (liczba usług dostępnych online) [szt.] – wskaźnik nowoczesności i dostępności urzędu. 8. Wyniki ankiet satysfakcji mieszkańców z pracy urzędu (średnia ocena w skali 1–5) [punkty] – subiektywna, ale istotna informacja zwrotna. 9. Liczba programów edukacyjnych, warsztatów obywatelskich, szkoleń dla mieszkańców i rad sołeckich [szt.] – wskaźnik wzmocnienia kompetencji społecznych. 10. Udział w wyborach samorządowych (frekwencja) [%] – wskaźnik zaangażowania społeczności lokalnej w życie publiczne.
Realizatorzy	Gmina Ścinawa, partnerstwa samorządowe, spółki gminne, jednostki gminne, organizacje pozarządowe, nieformalne grupy mieszkańców, przedsiębiorcy
Szacowane koszty	~ 2 mln zł
Czas realizacji	2025-2032

KIERUNEK ROZWOJU	2.2 AKTYWNY UDZIAŁ MIESZKAŃCÓW W ŻYCIU PUBLICZNYM
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja cyklicznych konsultacji społecznych – w sprawach inwestycji, planowania przestrzennego, strategii i budżetu Gminy. 2. Rozwój funduszu osiedlowego – wsparcie organizacyjne i promocyjne, szkolenia dla mieszkańców, uproszczenie procedur. 3. Wsparcie inicjatyw oddolnych i lokalnych liderów – konkursy grantowe, mikrodotacje, programy współpracy z mieszkańcami i sołectwami. 4. Prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych na temat partycypacji społecznej – materiały promujące udział w życiu Gminy, edukacja obywatelska. 5. Organizacja debat, spotkań i paneli obywatelskich – dotyczących najważniejszych tematów lokalnych, z udziałem ekspertów i mieszkańców. 6. Stworzenie i rozwój platform komunikacji online z mieszkańcami – np. systemy zgłoszeń, forum dyskusyjne, e-konsultacje. 7. Wsparcie dla rad sołeckich i organizacji społecznych – szkolenia, doradztwo, dostęp do przestrzeni i zaplecza organizacyjnego. 8. Wprowadzenie programów edukacyjnych z zakresu samorządności i aktywności obywatelskiej – w szkołach, świetlicach i centrach integracji społecznej.
Rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększona frekwencja w konsultacjach społecznych i spotkaniach z mieszkańcami – większe zaangażowanie mieszkańców w podejmowanie decyzji dotyczących Gminy. 2. Większa liczba złożonych projektów w ramach funduszu osiedlowego – rozwój inicjatyw oddolnych i wzrost poczucia wpływu na otoczenie. 3. Wzmocnienie roli organizacji pozarządowych i rad sołeckich – lepsza współpraca z samorządem i większa liczba realizowanych projektów lokalnych. 4. Lepsza komunikacja między mieszkańcami a władzami Gminy – dzięki rozwojowi narzędzi cyfrowych i otwartych spotkań. 5. Wzrost poziomu świadomości obywatelskiej – dzięki kampaniom informacyjnym i działaniom edukacyjnym. 6. Rozwój lokalnego kapitału społecznego – większa aktywność mieszkańców, integracja międzypokoleniowa, współpraca sąsiedzka.

	7. Usprawnienie procesów decyzyjnych na podstawie opinii mieszkańców – trafniejsze i bardziej akceptowalne społecznie inwestycje i działania.
Wskaźniki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych rocznie – [szt.] 2. Średnia frekwencja w konsultacjach społecznych i spotkaniach z mieszkańcami – [%] 3. Liczba złożonych projektów w ramach budżetu obywatelskiego – [szt.] 4. Liczba zrealizowanych inicjatyw oddolnych mieszkańców i organizacji – [szt.] 5. Liczba osób uczestniczących w warsztatach, szkoleniach i działaniach edukacyjnych dot. partycypacji – [os.] 6. Liczba kanałów komunikacji wykorzystywanych do dialogu z mieszkańcami (np. spotkania, platformy online) – [szt.] 7. Liczba partnerstw lokalnych z NGO, radami sołectkimi, grupami nieformalnymi – [szt.] 8. Liczba wydarzeń angażujących społeczność lokalną (np. debaty, fora obywatelskie) – [szt.] 9. Liczba osób głoszących w ramach budżetu obywatelskiego – [os.] 10. Liczba zgłoszeń mieszkańców obsługiwanych za pośrednictwem platform online lub aplikacji mobilnych – [szt.]
Realizatorzy	Gmina Ścinawa, partnerstwa samorządowe, spółki gminne, jednostki gminne, organizacje pozarządowe, nieformalne grupy mieszkańców, przedsiębiorcy
Szacowane koszty	~ 2 mln zł
Czas realizacji	2025-2032

KIERUNEK ROZWOJU	2.3 LOKALNA TOŻSAMOŚĆ
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja wydarzeń promujących historię i tradycję Gminy Ścinawa – np. dni gminy, rekonstrukcje historyczne, lokalne święta, jarmarki. 2. Wsparcie inicjatyw kulturalnych i artystycznych o lokalnym charakterze – projekty realizowane przez lokalnych twórców, grupy nieformalne, stowarzyszenia. 3. Tworzenie i promocja materiałów edukacyjnych o historii, kulturze i dziedzictwie Gminy – publikacje, filmy, wystawy, murale. 4. Zachowanie i rewitalizacja zabytków oraz miejsc ważnych dla dziedzictwa lokalnego – remonty, adaptacje, oznakowanie obiektów. 5. Wspieranie działalności lokalnych grup folklorystycznych, zespołów muzycznych i kół gospodyń wiejskich – finansowanie strojów, sprzętu, wyjazdów na przeglądy. 6. Prowadzenie programów edukacyjnych w szkołach dot. lokalnej historii i tożsamości – konkursy wiedzy, spotkania z lokalnymi autorytetami, wycieczki. 7. Promowanie gwary, lokalnych nazw, symboli i legend w przestrzeni publicznej – np. w nazewnictwie ulic, opisach miejsc, działaniach promocyjnych. 8. Tworzenie przestrzeni publicznych z elementami nawiązującymi do tożsamości lokalnej – np. tablice informacyjne, pomniki, elementy małej architektury.
Rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost poczucia dumy i identyfikacji mieszkańców z Gminą Ścinawa. 2. Zwiększenie liczby wydarzeń kulturalnych o lokalnym charakterze. 3. Lepsza znajomość historii, tradycji i dziedzictwa Gminy wśród mieszkańców, zwłaszcza dzieci i młodzieży. 4. Zachowanie i wypromowanie unikalnych elementów lokalnej kultury i dziedzictwa. 5. Ochrona i rewitalizacja cennych obiektów historycznych i zabytków. 6. Zwiększona aktywność lokalnych twórców, artystów, kół gospodyń wiejskich i grup nieformalnych. 7. Umocnienie pozytywnego wizerunku Gminy jako miejsca z tożsamością, tradycją i wyjątkowym charakterem. 8. Rozwój turystyki kulturowej poprzez tworzenie spójnej i atrakcyjnej narracji o regionie. 9. Zwiększenie liczby partnerstw z organizacjami regionalnymi i instytucjami kultury.

	10. Trwałe zakorzenie lokalnych symboli, nazw i opowieści w przestrzeni publicznej Gminy.
Wskaźniki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wydarzeń promujących lokalną kulturę i tradycję – [szt./rok] 2. Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych o charakterze lokalnym – [osoby/rok] 3. Liczba działań edukacyjnych dotyczących historii i dziedzictwa Gminy Ścinawa – [szt./rok] 4. Liczba wydanych publikacji, materiałów promocyjnych i multimedialnych o gminie – [szt./rok] 5. Liczba zrewitalizowanych lub objętych opieką obiektów dziedzictwa kulturowego – [szt.] 6. Liczba lokalnych twórców i grup artystycznych objętych wsparciem – [osoby/grupy/rok] 7. Liczba partnerstw z instytucjami kultury i organizacjami regionalnymi – [szt./rok] 8. Liczba działań promujących lokalne symbole, nazwy i tradycje w przestrzeni publicznej – [szt./rok] 9. Poziom satysfakcji mieszkańców z oferty kulturalnej Gminy – [średnia ocena w skali 1–5] 10. Liczba turystów odwiedzających wydarzenia o tematyce lokalnej – [osoby/rok]
Realizatorzy	Gmina Ścinawa, partnerstwa samorządowe, spółki gminne, jednostki gminne, organizacje pozarządowe, nieformalne grupy mieszkańców, przedsiębiorcy
Szacowane koszty	~ 2 mln zł
Czas realizacji	2025-2032

WYMIAR GOSPODARCZY

Cel strategiczny nr 3

Wzmacnianie potencjału gospodarczego Gminy Ścinawa poprzez aktywne wspieranie lokalnej przedsiębiorczości oraz rozwój atrakcyjnej i zrównoważonej oferty turystycznej sprzyjającej tworzeniu miejsc pracy, promocji dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz budowaniu pozytywnego wizerunku Gminy jako miejsca przyjaznego inwestorom i odwiedzającym

Opis celu:

Cel strategiczny koncentruje się na wzmacnianiu potencjału gospodarczego Gminy Ścinawa poprzez kompleksowe i aktywne wspieranie lokalnej przedsiębiorczości oraz rozwój atrakcyjnej, nowoczesnej i zrównoważonej oferty turystycznej. Celem jest stworzenie sprzyjających warunków do powstawania nowych miejsc pracy, a także zwiększenie dochodów mieszkańców poprzez rozwój działalności gospodarczej i turystyki.

W ramach tego celu priorytetem jest promowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, które stanowią ważny atut Gminy i mogą przyciągać turystów oraz inwestorów. Rozwój turystyki odbywa się przy jednoczesnym zachowaniu równowagi ekologicznej, a także dbałości o środowisko, co wpisuje się w ideę zrównoważonego rozwoju.

Ponadto działania podejmowane w ramach tego celu mają budować pozytywny wizerunek Gminy Ścinawa jako miejsca przyjaznego zarówno dla inwestorów, jak i odwiedzających. Wspieranie przedsiębiorców poprzez programy wsparcia, promocję oraz tworzenie dogodnych warunków inwestycyjnych sprzyja rozwojowi gospodarczemu i podnoszeniu jakości życia mieszkańców.

W efekcie realizacji tego celu Gmina zwiększa swoją konkurencyjność na rynku regionalnym, przyciąga nowe inwestycje, rozwija sektory usług i turystyki oraz wzmacnia lokalną społeczność gospodarczą, co przekłada się na długofalowy, zrównoważony rozwój całego obszaru.

Uzasadnienie celu:

1. Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości – jest kluczowe dla tworzenia nowych miejsc pracy oraz zwiększenia dochodów mieszkańców Gminy.
2. Rozwój atrakcyjnej i zrównoważonej oferty turystycznej – pozwala na wykorzystanie unikalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, co przyciąga turystów oraz inwestorów.
3. Promocja dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego – wzmacnia tożsamość lokalną, a także buduje pozytywny wizerunek Gminy.
4. Zrównoważony rozwój turystyki – pozwala na ochronę środowiska naturalnego przy jednoczesnym wykorzystaniu jego potencjału gospodarczego.
5. Aktywne wsparcie przedsiębiorców – poprzez szkolenia, dotacje, infrastrukturę oraz usługi wspierające przyczynia się do wzrostu innowacyjności i konkurencyjności lokalnej gospodarki.
6. Budowanie pozytywnego wizerunku Gminy – jako miejsca przyjaznego inwestorom i turystom wpływa na napływ nowych inwestycji oraz rozwój lokalnego rynku pracy.
7. Integracja działań gospodarczych i turystycznych – umożliwia synergiczne efekty rozwoju i zwiększa atrakcyjność Gminy na rynku regionalnym i krajowym.
8. Wzrost konkurencyjności Gminy – jest konieczny, aby sprostać wyzwaniom współczesnej gospodarki i dynamicznie zmieniającego się otoczenia społeczno-ekonomicznego.
9. Stworzenie trwałych podstaw rozwoju gospodarczego i turystycznego – zapewnia długofalowe korzyści dla mieszkańców oraz stabilność ekonomiczną Gminy.

Kierunki rozwoju dla celu nr 3:

KIERUNEK ROZWOJU	3.1 ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ TURYSTYKI OPARTY NA ISTNIEJĄCEJ INFRASTRUKTURZE ORAZ WALORACH PRZYRODNICZYCH I ŚRODOWISKOWYCH GMINY
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój usług turystycznych wokół Odry, statku pasażerskiego, ścieżek rowerowych i schroniska. 2. Promocja produktów lokalnych i organizacja wydarzeń promujących lokalną tożsamość. 3. Wsparcie MŚP poprzez lokalne programy doradcze i mikrogranty. 4. Rozwój punktów informacji turystycznej i aplikacji mobilnych.
Rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie liczby turystów odwiedzających Gminę Ścinawa – dzięki promocji oferty turystycznej opartej na zasobach przyrodniczych, wodnych (np. Odra), kulturowych i sportowych. 2. Wzrost wykorzystania lokalnej infrastruktury turystycznej – np. ścieżek rowerowych, przystani rzecznej, statku pasażerskiego, stadionu, schroniska i bazy noclegowej. 3. Wzrost dochodów lokalnych przedsiębiorców z sektora turystyki – rozwój usług noclegowych, gastronomicznych, rekreacyjnych i rękodzielniczych. 4. Lepsze wykorzystanie obiektów edukacyjnych i ekologicznych – np. Regionalnego Ośrodka Edukacji Ekologicznej (ROEE) w Dziewinie jako centrum turystyki edukacyjnej. 5. Wzrost liczby imprez i wydarzeń plenerowych o charakterze turystycznym i kulturalnym – sprzyjających promocji lokalnych tradycji, produktów i atrakcji. 6. Zachowanie i promocja dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego – poprzez zrównoważone formy turystyki (np. kajakarstwo, rowerowa, piesza, edukacyjna). 7. Zwiększenie świadomości ekologicznej turystów i mieszkańców – dzięki włączeniu aspektów edukacji środowiskowej do oferty turystycznej. 8. Wzrost liczby szlaków i tras turystycznych – powiązanych z regionalną i krajową siecią turystyki aktywnej. 9. Podniesienie standardu i estetyki przestrzeni publicznych w miejscowościach turystycznych – jako element poprawiający atrakcyjność turystyczną i komfort odwiedzających. 10. Zwiększenie liczby partnerstw i projektów z innymi gminami i regionami – wspierających rozwój oferty ponadlokalnej (np. turystyka Odrzańska, szlaki rowerowe EuroVelo).
Wskaźniki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba turystów odwiedzających Gminę Ścinawa rocznie (osoby/rok) – wzrost liczby odwiedzających mierzy skuteczność promocji i atrakcyjność oferty. 2. Liczba wydarzeń o charakterze turystycznym, kulturalnym lub rekreacyjnym organizowanych w Gminie w ciągu roku (szt./rok) – festyny, rajdy rowerowe, sptywy, koncerty np. 3. Długość tras rowerowych i szlaków pieszych (w km) (kilometry) – rozwój infrastruktury sprzyjającej turystyce aktywnej. 4. Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych (szt.) – np. place zabaw, przystanie, miejsca odpoczynku, punkty widokowe. 5. Liczba podmiotów świadczących usługi turystyczne (noclegi, gastronomia, przewodnictwo) (szt.) – rozwój lokalnej gospodarki wokół turystyki. 6. Poziom wykorzystania schroniska młodzieżowego i infrastruktury ROEE Dziewin (%) – wskaźnik efektywności istniejącej bazy edukacyjno-turystycznej. 7. Liczba działań edukacyjnych i promocyjnych w zakresie turystyki przyjaznej środowisku (szt./rok) – np. warsztaty ekologiczne, kampanie informacyjne, akcje sprzątania terenów rekreacyjnych. 8. Liczba turystów korzystających z oferty statku pasażerskiego (osoby/rok) – miernik atrakcyjności i popularności turystyki wodnej. 9. Poziom satysfakcji turystów z infrastruktury i oferty turystycznej (wynik ankietowy, % zadowolonych) – jakościowy wskaźnik odbioru działań.

	10. Liczba partnerstw z instytucjami i organizacjami wspierającymi rozwój turystyki (szt.) – np. LGD, organizacje ekologiczne, PTTK.
Realizatorzy	Gmina Ścinawa, partnerstwa samorządowe, spółki gminne, jednostki gminne, organizacje pozarządowe, nieformalne grupy mieszkańców, przedsiębiorcy
Szacowane koszty	~ 2 mln zł
Czas realizacji	2025-2032

KIERUNEK ROZWOJU	3.2 WSPARCIE LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie i realizacja programów wsparcia finansowego dla lokalnych przedsiębiorców – dotacje, pożyczki, ulgi podatkowe, fundusze na rozwój działalności. 2. Organizacja szkoleń, warsztatów i doradztwa dla przedsiębiorców – podnoszenie kompetencji w zakresie zarządzania, marketingu, innowacji i cyfryzacji. 3. Promocja lokalnych produktów i usług – kampanie promocyjne, targi, festyny, platformy sprzedażowe. 4. Rozwój infrastruktury wspierającej przedsiębiorczość – tworzenie parków przemysłowych, inkubatorów przedsiębiorczości, przestrzeni coworkingowych. 5. Współpraca z instytucjami otoczenia biznesu i organizacjami branżowymi – ułatwianie dostępu do sieci kontaktów, funduszy zewnętrznych i know-how. 6. Wsparcie dla start-upów i innowacyjnych przedsięwzięć – programy akceleracyjne, konkursy na innowacje, mentoring. 7. Ułatwianie dostępu do nowych technologii i rozwiązań cyfrowych – promocja cyfryzacji i automatyzacji procesów biznesowych. 8. Zachęcanie do podejmowania działalności gospodarczej przez mieszkańców – kampanie informacyjne, doradztwo, pomoc w rejestracji firm. 9. Monitoring i analiza potrzeb lokalnego rynku pracy i przedsiębiorców – identyfikacja barier i szans rozwojowych. 10. Rozwijanie partnerstw międzysektorowych – współpraca samorządu, biznesu, sektora edukacji i organizacji pozarządowych na rzecz rozwoju gospodarczego.
Rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie liczby nowo zarejestrowanych firm na terenie Gminy. 2. Wzrost liczby przedsiębiorców korzystających z programów wsparcia finansowego i doradczego. 3. Poprawa kompetencji lokalnych przedsiębiorców dzięki zrealizowanym szkoleniom i warsztatom. 4. Rozwój infrastruktury wspierającej biznes, w tym liczba utworzonych miejsc w inkubatorach i parkach przemysłowych. 5. Zwiększenie liczby lokalnych produktów i usług promowanych na rynku regionalnym i krajowym. 6. Większa liczba start-upów i innowacyjnych przedsięwzięć rozwijających się w gminie. 7. Zwiększona dostępność do nowoczesnych technologii i rozwiązań cyfrowych wśród przedsiębiorców. 8. Wzrost zatrudnienia w sektorze MSP (małych i średnich przedsiębiorstw) w gminie. 9. Zacieśnienie współpracy międzysektorowej między samorządem, biznesem i instytucjami wspierającymi przedsiębiorczość. 10. Zwiększenie poziomu satysfakcji przedsiębiorców z dostępnego wsparcia i warunków prowadzenia działalności.
Wskaźniki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych – [szt./rok] 2. Liczba firm korzystających z programów wsparcia (dotacje, szkolenia, doradztwo) – [szt./rok] 3. Liczba zorganizowanych szkoleń i warsztatów dla przedsiębiorców – [szt./rok] 4. Liczba przedsiębiorców uczestniczących w szkoleniach – [osoby/rok]

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Liczba miejsc w inkubatorach i parkach przemysłowych przygotowanych dla przedsiębiorców – [szt.] 6. Wzrost zatrudnienia w sektorze MSP na terenie Gminy – [osoby/rok] 7. Liczba lokalnych produktów i usług promowanych na rynku – [szt./rok] 8. Liczba start-upów zarejestrowanych i rozwijających się na terenie Gminy – [szt./rok] 9. Liczba wdrożonych nowoczesnych technologii i rozwiązań cyfrowych przez lokalne firmy – [szt./rok] 10. Poziom satysfakcji przedsiębiorców z dostępnego wsparcia – % w badaniach ankietowych
Realizatorzy	Gmina Ścinawa, partnerstwa samorządowe, spółki gminne, jednostki gminne, organizacje pozarządowe, nieformalne grupy mieszkańców, przedsiębiorcy
Szacowane koszty	~ 2 mln zł
Czas realizacji	2025-2032

KIERUNEK ROZWOJU	3.3 BUDOWANIE MARKI GMINY ŚCINAWA
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie i wdrożenie spójnej strategii marketingowej promującej Gminę Ścinawa jako atrakcyjne miejsce do życia, inwestowania i turystyki. 2. Kreowanie i promowanie unikalnych produktów oraz atrakcji lokalnych (kulturowych, przyrodniczych, historycznych). 3. Organizacja kampanii promocyjnych i eventów o zasięgu regionalnym i krajowym. 4. Współpraca z mediami, influencerami oraz partnerami biznesowymi i samorządowymi w celu zwiększenia rozpoznawalności marki. 5. Rozwój nowoczesnej i atrakcyjnej strony internetowej oraz aktywności w mediach społecznościowych. 6. Tworzenie materiałów promocyjnych (brozury, filmy, przewodniki) podkreślających atuty Gminy. 7. Wsparcie inicjatyw lokalnych organizacji i przedsiębiorców, które wzmacniają pozytywny wizerunek Gminy. 8. Budowa systemu monitoringu opinii i wizerunku Gminy oraz analiza efektywności działań promocyjnych. 9. Rozwijanie współpracy z organizacjami turystycznymi i branżowymi dla wspólnej promocji regionu. 10. Organizacja konkursów i programów angażujących mieszkańców w kreowanie i promowanie marki Gminy.
Rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowana i wdrożona strategia marketingowa Gminy. 2. Zwiększona rozpoznawalność marki Gminy Ścinawa na poziomie regionalnym i krajowym. 3. Liczba zorganizowanych kampanii promocyjnych i eventów promujących Gminę. 4. Wzrost liczby odbiorców mediów społecznościowych oraz odwiedzin strony internetowej Gminy. 5. Stworzone i rozpowszechnione materiały promocyjne (brozury, filmy, przewodniki). 6. Nawiązane nowe partnerstwa i współprace promocyjne z instytucjami, mediami i organizacjami. 7. Pozytywne zmiany w postrzeganiu Gminy przez mieszkańców i turystów, potwierdzone badaniami opinii.

	8. Zwiększone zaangażowanie lokalnej społeczności w działania promocyjne i inicjatywy związane z marką Gminy. 9. Wzrost liczby inicjatyw i projektów lokalnych wspierających pozytywny wizerunek Gminy. 10. Systematyczne monitorowanie i raportowanie efektów działań promocyjnych.
Wskaźniki	1. Liczba opracowanych i wdrożonych strategii marketingowych – [szt.] 2. Liczba przeprowadzonych kampanii promocyjnych i eventów – [szt.] 3. Liczba nowych partnerstw i współprac promocyjnych – [szt.] 4. Liczba materiałów promocyjnych (broszury, filmy, przewodniki) wyprodukowanych i dystrybuowanych – [szt.] 5. Liczba odwiedzin strony internetowej Gminy (miesięcznie/rocznie) – [wejścia] 6. Liczba obserwujących i zaangażowanie na profilach społecznościowych Gminy – [osoby] 7. Wyniki badań satysfakcji i rozpoznawalności marki wśród mieszkańców i turystów – [% pozytywnych opinii] 8. Liczba zgłoszonych inicjatyw i projektów lokalnych wspierających markę – [szt.] 9. Liczba raportów i analiz monitorujących efekty działań promocyjnych – [szt.] 11. Poziom zaangażowania społeczności lokalnej mierzony frekwencją na wydarzeniach promocyjnych – [osoby]
Realizatorzy	Gmina Ścinawa, partnerstwa samorządowe, spółki gminne, jednostki gminne, organizacje pozarządowe, nieformalne grupy mieszkańców, przedsiębiorcy
Szacowane koszty	~ 2 mln zł
Czas realizacji	2025-2032

WYMIAR PRZESTRZENNY I ŚRODOWISKOWO-KLIMATYCZNY

Cel strategiczny nr 4

Zapewnienie zrównoważonego rozwoju Gminy Ścinawa poprzez harmonijne łączenie rozwoju społeczno-gospodarczego z ochroną środowiska naturalnego, poprawą jakości życia mieszkańców oraz racjonalnym gospodarowaniem zasobami lokalnymi

Opis celu:

Gmina Ścinawa stoi przed wyzwaniem dostosowania się do globalnych zmian klimatycznych oraz ochrony swojego unikalnego środowiska naturalnego. Ma to na celu zbudowanie społeczności lokalnej, która świadomie zarządza zasobami naturalnymi, minimalizuje negatywny wpływ działalności człowieka na przyrodę i wzmacnia odporność całego obszaru na skutki zmian klimatu.

Realizacja tego celu oznacza podejmowanie działań, które mają ograniczyć emisję gazów cieplarnianych poprzez promowanie odnawialnych źródeł energii, poprawę efektywności energetycznej budynków oraz inwestycje w ekologiczny transport. Ponadto

ważne jest zwiększanie powierzchni terenów zielonych i wodnych, które pełnią funkcje klimatyczne, retencyjne, a także rekreacyjne.

Adaptacja do zmian klimatu obejmuje również budowę infrastruktury odpornej na ekstremalne zjawiska pogodowe, takie jak powodzie, susze czy silne wiatry. W ten sposób Gmina minimalizuje ryzyko strat materialnych i społecznych, zapewniając bezpieczeństwo mieszkańcom.

Ponadto edukacja ekologiczna i zaangażowanie obywateli są kluczowymi elementami budowania wspólnoty, która aktywnie uczestniczy w ochronie środowiska i promuje proekologiczne zachowania w codziennym życiu.

Cel ten zakłada także rozwój i modernizację infrastruktury technicznej i społecznej w Gminie Ścinawa w taki sposób, aby spełniała potrzeby mieszkańców, jednocześnie minimalizując negatywny wpływ na środowisko naturalne. Obejmuje to inwestycje w nowoczesne, ekologiczne rozwiązania infrastrukturalne, które poprawiają jakość życia, komfort użytkowania i bezpieczeństwo, a także wspierają zrównoważony rozwój Gminy.

W zakresie infrastruktury technicznej kluczowe będą działania na rzecz poprawy sieci drogowej, chodników, ścieżek rowerowych oraz transportu publicznego, które zapewnią mieszkańcom łatwy i bezpieczny dostęp do różnych części Gminy. Ważne jest również rozwijanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, a także systemów gospodarki odpadami, z naciskiem na efektywność i ochronę środowiska.

Dodatkowo celem jest inwestowanie w inteligentne i energooszczędne rozwiązania, takie jak oświetlenie LED, systemy zarządzania ruchem, czy instalacje odnawialnych źródeł energii w obiektach użyteczności publicznej.

Równocześnie infrastruktura społeczna – przedszkola, szkoły, ośrodki zdrowia, obiekty sportowe i kulturalne – powinna być rozwijana z myślą o komforcie, dostępności i potrzebach różnych grup mieszkańców, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami.

Uzasadnienie celu:

1. Globalne wyzwania klimatyczne – zmiany klimatu są faktem, który wpływa również na lokalne warunki życia. Rosnące temperatury, zmienne opady i ekstremalne zjawiska pogodowe stanowią zagrożenie dla zdrowia, bezpieczeństwa i gospodarki lokalnej. Działania adaptacyjne są konieczne, by chronić mieszkańców i infrastrukturę.
2. Ochrona zasobów naturalnych – Gmina Ścinawa posiada cenne środowisko przyrodnicze – lasy, tereny zielone, zbiorniki wodne – które wymagają ochrony i właściwego gospodarowania, aby zachować bioróżnorodność i jakość życia obecnych i przyszłych pokoleń.
3. Wzrost świadomości ekologicznej – coraz większa świadomość społeczna dotycząca ekologii i konieczności dbania o planetę stwarza okazję do zaangażowania mieszkańców we wspólne działania na rzecz ochrony środowiska, co zwiększa efektywność prowadzonych inicjatyw.

4. Unijne i krajowe zobowiązania – Gmina realizuje politykę zgodną z celami Unii Europejskiej i państwa polskiego dotyczącymi zrównoważonego rozwoju i neutralności klimatycznej, co pozwala również na korzystanie z dostępnych funduszy na działania ekologiczne.
5. Poprawa jakości życia – inwestycje w ekoinfrastrukturę, czyste powietrze, zieleń i rekreację przekładają się bezpośrednio na zdrowie i samopoczucie mieszkańców, a także atrakcyjność Gminy dla nowych inwestorów i turystów.
6. Podnoszenie jakości życia mieszkańców – nowoczesna i dobrze utrzymana infrastruktura to podstawowy warunek komfortowego życia. Zapewnienie mieszkańcom bezpiecznych dróg, chodników, łatwego dostępu do edukacji, opieki zdrowotnej, czy rekreacji wpływa na ich zadowolenie i chęć osiedlania się w Gminie.
7. Ekologia i zrównoważony rozwój – wdrażanie rozwiązań przyjaznych środowisku, takich jak systemy gospodarki wodno-ściekowej, transport publiczny, ścieżki rowerowe czy odnawialne źródła energii, minimalizuje negatywny wpływ działalności człowieka na przyrodę, zmniejsza emisję zanieczyszczeń i zużycie zasobów naturalnych.
8. Bezpieczeństwo i dostępność – modernizacja infrastruktury drogowej i chodników poprawia bezpieczeństwo pieszych i kierowców, zwłaszcza dzieci i osób starszych. Zapewnienie transportu publicznego ułatwia dostęp do pracy, edukacji i usług, redukując jednocześnie ruch samochodowy i korki.
9. Wsparcie dla rozwoju gospodarczego – inwestycje infrastrukturalne przyciągają nowych inwestorów i przedsiębiorców, co sprzyja tworzeniu miejsc pracy i rozwojowi lokalnej gospodarki.
10. Efektywność kosztowa – nowoczesne i trwałe rozwiązania infrastrukturalne zmniejszają koszty utrzymania i eksploatacji, a także ograniczają potrzebę częstych napraw czy wymiany, co jest korzystne dla budżetu Gminy.
11. Społeczna integracja i dostępność – infrastruktura dostosowana do potrzeb różnych grup społecznych, w tym osób z ograniczeniami mobilności, wspiera inkluzję społeczną i zwiększa dostępność usług publicznych.

Kierunki rozwoju celu 4:

KIERUNEK ROZWOJU	4.1 ZIELONA I ODPORNA NA ZMIANY KLIMATU GMINA ŚCINAWA – WSPÓLNOTA DBAJĄCA O ŚRODOWISKO I PRZYSZŁOŚĆ KOLEJNYCH POKOLEŃ
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nasadzenia drzew i krzewów, tworzenie mikroparków. 2. Budowa i modernizacja kanalizacji deszczowej i systemów retencyjnych. 3. Instalacja infrastruktury OZE w budynkach użyteczności publicznej (fotowoltaika, pompy ciepła). 4. Edukacja klimatyczna mieszkańców i szkół (np. poprzez Regionalny Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Dziewinie).
Rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa jakości powietrza i ograniczenie emisji zanieczyszczeń – dzięki inwestycjom w odnawialne źródła energii, termomodernizację budynków i wymianę źródeł ciepła.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Zwiększenie powierzchni terenów zieleni i liczby nasadzeń drzew – poprzez realizację programów zazieleniania przestrzeni publicznych oraz kompensacje przyrodnicze. 3. Zwiększenie retencji wody opadowej i adaptacji do zmian klimatu – budowa zbiorników retencyjnych, ogrodów deszczowych, systemów rozsączających i zielonych dachów. 4. Lepsza efektywność energetyczna infrastruktury publicznej – obniżenie kosztów eksploatacyjnych i zmniejszenie zużycia energii w jednostkach publicznych. 5. Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców – poprzez edukację ekologiczną dzieci i dorosłych, kampanie informacyjne, konkursy i inicjatywy oddolne. 6. Rozwój transportu niskoemisyjnego i infrastruktury rowerowej – zmniejszenie emisji spalin i promocja zrównoważonych form przemieszczania się. 7. Ograniczenie ryzyk środowiskowych i poprawa odporności Gminy na ekstremalne zjawiska pogodowe – wdrażanie rozwiązań adaptacyjnych minimalizujących skutki suszy, powodzi, upałów. 8. Zwiększenie udziału OZE w bilansie energetycznym Gminy – instalacje fotowoltaiczne, pompy ciepła, magazyny energii w budynkach publicznych i prywatnych. 9. Ograniczenie zużycia zasobów naturalnych – poprzez gospodarkę obiegu zamkniętego, recykling i ograniczanie odpadów. 10. Wzrost atrakcyjności Gminy jako miejsca przyjaznego do życia i inwestowania – dzięki czystemu środowisku i nowoczesnej, zielonej infrastrukturze.
Wskaźniki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba nasadzonych drzew i krzewów – [szt.] 2. Powierzchnia terenów objętych retencją wodną – [w m²/ha] – w tym zbiorniki, ogrody deszczowe, systemy zatrzymywania wody opadowej 3. Liczba zmodernizowanych lub wybudowanych instalacji OZE (np. PV, pompy ciepła) – w budynkach publicznych i prywatnych – [szt./komplety] 4. Udział energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii w jednostkach gminnych – [%] 5. Zmniejszenie emisji CO₂ z budynków użyteczności publicznej – [w tonach rocznie] 6. Liczba kampanii edukacyjnych i działań promujących ekologię i adaptację do zmian klimatu – [szt.] 7. Długość nowych lub zmodernizowanych ścieżek pieszo-rowerowych wspierających mobilność niskoemisyjną – [km] 8. Liczba zmodernizowanych systemów oświetlenia na energooszczędne – [szt.] 9. Liczba gospodarstw domowych objętych programami wymiany źródeł ciepła – [szt.] 10. Wskaźnik jakości powietrza (średnioroczny poziom pyłów PM10 i PM2.5) – poprawa parametrów w kolejnych latach – [tony] 11. Liczba inwestycji uwzględniających rozwiązania proklimatyczne (np. zielone dachy, nawierzchnie przepuszczalne) – [szt.] 12. Liczba interwencji i działań na rzecz przeciwdziałania skutkom suszy, podtopień lub ekstremalnych zjawisk pogodowych – [szt.]
Realizatorzy	Gmina Ścinawa, partnerstwa samorządowe, spółki gminne, jednostki gminne, organizacje pozarządowe, nieformalne grupy mieszkańców, przedsiębiorcy
Szacowane koszty	~ 40 mln zł
Czas realizacji	2025-2032

KIERUNEK ROZWOJU	4.2 INFRASTRUKTURA PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM I ŚRODOWISKU
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa i modernizacja ścieżek rowerowych i pieszych (w tym m.in. integracja z trasami regionalnymi i statkiem). 2. Rozwój infrastruktury oświetleniowej w technologii LED.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Modernizacja istniejących dróg gminnych i wewnętrznych (w tym m.in. przebudowa nawierzchni asfaltowych i brukowych, poprawa odwodnienia dróg, dostosowanie do nośności dla ruchu rolniczego oraz ciężkiego). 4. Budowa nowych odcinków dróg w obszarach rozwojowych (w tym m.in. uzbrojenie terenów inwestycyjnych i mieszkaniowych w infrastrukturę drogową, powiązanie nowych osiedli z centrum miasta oraz drogami wojewódzkimi). 5. Remonty i budowa chodników oraz przejść dla pieszych (w tym m.in. wymiana nawierzchni, budowa chodników w miejscowościach wiejskich wzdłuż dróg powiatowych/gminnych, poprawa bezpieczeństwa – montaż barier, oświetlenia, sygnalizacji). 6. Dostosowanie siatki połączeń autobusowych do potrzeb mieszkańców (m.in. seniorów, uczniów, osób wykluczonych komunikacyjnie). 7. Integracja rozkładów z transportem regionalnym (PKP, przewoźnicy prywatni). 8. Wdrożenie autobusów elektrycznych lub niskoemisyjnych. 9. Modernizacja wiat przystankowych (z oświetleniem, tablicami dynamicznej informacji). 10. Poprawa dostępności przystanków dla osób z niepełnosprawnościami. 11. Stworzenie punktów Bike&Ride oraz Park&Ride w obrębie miasta i przy stacji PKP. 12. Kampanie edukacyjne. 13. Ulgi i bilety zintegrowane dla mieszkańców Gminy.
Rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa jakości życia mieszkańców – poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury drogowej, wodno-kanalizacyjnej i komunalnej zapewniającej wygodę, bezpieczeństwo i dostępność. 2. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej Gminy – dzięki poprawie stanu dróg lokalnych, budowie nowych chodników i ścieżek rowerowych, a także rozwojowi transportu publicznego. 3. Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego – poprzez zastosowanie nowoczesnych rozwiązań inżynierskich, oznakowania, oświetlenia LED oraz bezpiecznych przejść dla pieszych. 4. Zmniejszenie presji na środowisko naturalne – dzięki inwestycjom w energooszczędne rozwiązania, retencję wód opadowych, nawierzchnie ekologiczne i ograniczenie uszczelniania terenu. 2. Lepsze warunki dla rozwoju aktywności społecznej i gospodarczej – poprzez uporządkowaną i nowoczesną przestrzeń publiczną oraz dostęp do infrastruktury technicznej na terenach inwestycyjnych. 3. Poprawa efektywności energetycznej infrastruktury publicznej – poprzez termomodernizację obiektów, montaż odnawialnych źródeł energii i inteligentnych systemów zarządzania zużyciem energii. 4. Zwiększenie udziału mieszkańców w planowaniu przestrzeni publicznej – poprzez działania partycypacyjne i konsultacyjne, które skutkują realizacją inwestycji odpowiadających realnym potrzebom. 5. Ograniczenie wykluczenia komunikacyjnego mieszkańców obszarów wiejskich – dzięki uruchomieniu nowych połączeń transportu zbiorowego i budowie przystanków autobusowych. 6. Dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – m.in. poprzez eliminowanie barier architektonicznych i tworzenie rozwiązań uniwersalnych. 7. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i osadniczej Gminy – poprzez rozwój nowoczesnej, funkcjonalnej i zrównoważonej infrastruktury technicznej.
Wskaźniki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Długość wybudowanych lub zmodernizowanych dróg lokalnych – z uwzględnieniem poprawy dostępności i bezpieczeństwa – [km] 2. Długość wybudowanych lub zmodernizowanych chodników i ścieżek pieszo-rowerowych – w tym infrastruktury dostosowanej do osób z niepełnosprawnościami – [km] 3. Liczba przebudowanych lub wybudowanych bezpiecznych przejść dla pieszych – z zastosowaniem aktywnego oznakowania, oświetlenia LED, wyniesień – [szt.]

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Liczba punktów oświetleniowych wymienionych na energooszczędne (np. LED) – zmniejszających zużycie energii i emisję CO₂ – [szt.] 5. Liczba zmodernizowanych lub wybudowanych obiektów użyteczności publicznej w standardzie energooszczędnym, lub pasywnym – [szt.] 6. Liczba wdrożonych rozwiązań retencyjnych w infrastrukturze drogowej (np. odwodnienia, nawierzchnie przepuszczalne) – [szt.] 7. Stopień dostępności transportu publicznego (liczba przystanków, tras, połączeń dziennych) – uwzględniających potrzeby mieszkańców obszarów peryferyjnych – [szt.] 8. Liczba zrealizowanych inwestycji z użyciem materiałów niskoemisyjnych lub lokalnych surowców – [szt.] 9. Poziom zadowolenia mieszkańców z infrastruktury technicznej (na podstawie badań ankietowych lub konsultacji społecznych) – [szt.] 10. Liczba projektów infrastrukturalnych zrealizowanych w formule partycypacyjnej lub konsultowanej z mieszkańcami – [szt.]
Realizatorzy	Gmina Ścinawa, partnerstwa samorządowe, spółki gminne, jednostki gminne, organizacje pozarządowe, nieformalne grupy mieszkańców, przedsiębiorcy
Szacowane koszty	~ 100 mln zł
Czas realizacji	2025-2032

KIERUNEK ROZWOJU	4.3 OCHRONA ŚRODOWISKA I ZASOBÓW NATURALNYCH
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój systemów selektywnej zbiórki odpadów – budowa lub modernizacja punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK), działania edukacyjne w zakresie segregacji i ograniczania odpadów. 2. Zwiększenie retencji wody i ochrona przed suszą – budowa systemów małej retencji (np. zbiorniki retencyjne, ogrody deszczowe), promowanie rozwiązań magazynujących wodę opadową w gospodarstwach domowych. 3. Ochrona cennych przyrodniczo obszarów i edukacja ekologiczna – zagospodarowanie terenów nadodrzańskich w sposób przyjazny przyrodzie, organizacja warsztatów, konkursów i kampanii informacyjnych dotyczących ochrony środowiska. 4. Monitoring jakości powietrza i ochrona przed hałasem – instalacja czujników powietrza w miejscach szczególnie narażonych na smog, wdrażanie działań ograniczających emisję zanieczyszczeń.
Rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost poziomu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie Gminy. 2. Zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska. 3. Poprawa świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami. 4. Zwiększenie liczby osób korzystających z PSZOK. 5. Ograniczenie nielegalnego wyrzucania odpadów do środowiska. 6. Poprawa lokalnej retencji wody opadowej. 7. Zmniejszenie ryzyka występowania skutków suszy na terenach wiejskich i miejskich. 8. Wzrost liczby gospodarstw domowych stosujących rozwiązania do gromadzenia deszczówki. 9. Obniżenie kosztów zużycia wody pitnej na potrzeby gospodarcze i bytowe. 10. Zwiększenie odporności lokalnych ekosystemów na zmiany klimatyczne. 11. Zwiększenie powierzchni zagospodarowanych terenów zielonych w sposób przyjazny przyrodzie. 12. Poprawa walorów krajobrazowych i rekreacyjnych obszarów nadodrzańskich. 13. Wzrost liczby mieszkańców i turystów korzystających z przestrzeni przyrodniczej.

	14. Większe zaangażowanie społeczności lokalnej w działania proekologiczne.
Wskaźniki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wybudowanych lub zmodernizowanych PSZOK – [szt.] 2. Liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych na temat segregacji odpadów – [szt.] 3. Liczba uczestników działań edukacyjnych – [os.] 4. Wzrost poziomu recyklingu odpadów komunalnych – [%] 5. Zmniejszenie ilości odpadów zmieszanych odbieranych z gospodarstw domowych – [tony] 6. Liczba gospodarstw domowych korzystających z PSZOK – [os./gosp.] 7. Liczba wybudowanych zbiorników retencyjnych / ogrodów deszczowych – [szt.] 8. Liczba gospodarstw domowych wyposażonych w zbiorniki na deszczówkę – [szt.] 9. Powierzchnia terenów objętych działaniami retencyjnymi – [ha] 10. Powierzchnia zagospodarowanych terenów przyrodniczych (np. nadodrzańskich) – [ha] 11. Liczba zorganizowanych warsztatów, kampanii lub konkursów ekologicznych – [szt.] 12. Liczba materiałów informacyjnych lub edukacyjnych – [szt.] 13. Liczba zainstalowanych czujników jakości powietrza – [szt.] 14. Liczba wdrożonych działań informacyjnych o stanie powietrza – [szt.]
Realizatorzy	Gmina Ścinawa, partnerstwa samorządowe, spółki gminne, jednostki gminne, organizacje pozarządowe, nieformalne grupy mieszkańców, przedsiębiorcy
Szacowane koszty	~ 30 mln zł
Czas realizacji	2025-2032

Cel strategiczny nr 5

Umocnienie pozycji Gminy Ścinawa jako regionalnego lidera w zakresie ekologii i innowacji poprzez promowanie postaw proekologicznych i innowacyjnych wśród mieszkańców i lokalnych przedsiębiorców

Opis celu:

Celem strategicznym „Umocnienie pozycji Gminy Ścinawa jako regionalnego lidera w zakresie ekologii i innowacji” jest konsekwentne budowanie wizerunku Gminy jako miejsca nowoczesnego, odpowiedzialnego środowiskowo i otwartego na nowe technologie. Gmina dąży do tego, aby w sposób trwały kształtować postawy proekologiczne i innowacyjne wśród mieszkańców, przedsiębiorców oraz instytucji lokalnych, tworząc środowisko sprzyjające zielonej transformacji, a także rozwojowi inteligentnych rozwiązań.

Działania realizowane w ramach tego celu mają prowadzić m.in. do zwiększenia świadomości ekologicznej, wdrażania technologii oszczędzających energię i zasoby, wspierania gospodarki obiegu zamkniętego, a także tworzenia przestrzeni sprzyjających eksperymentom i wdrażaniu innowacji (np. zielone start-upy, innowacje społeczne, edukacja STEAM). Gmina Ścinawa, poprzez inicjatywy edukacyjne, inwestycje w

infrastrukturę przyjazną środowisku oraz aktywne wspieranie innowacyjnych działań lokalnych partnerów, chce stać się wzorem dla innych samorządów w regionie.

Uzasadnienie celu:

1. Potrzeba przeciwdziałania zmianom klimatycznym – Gmina, odpowiadając na wyzwania globalne i krajowe, musi wdrażać lokalne rozwiązania proekologiczne (retencja, OZE, gospodarka obiegu zamkniętego), by chronić zasoby naturalne i zwiększać odporność środowiskową.
2. Rosnące znaczenie innowacji w rozwoju lokalnym – Gospodarka oparta na wiedzy, innowacyjnych technologiach i cyfryzacji wymaga aktywnego wspierania przedsiębiorczości oraz nowoczesnych rozwiązań technologicznych także w małych ośrodkach.
3. Potrzeba zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców – Kształtowanie postaw prośrodowiskowych oraz promowanie zrównoważonego stylu życia i konsumpcji przyczynia się do trwałych zmian społecznych i odpowiedzialności lokalnej.
4. Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej Gminy – Ekologiczne i nowoczesne podejście buduje pozytywny wizerunek Gminy jako miejsca przyjaznego do życia, inwestowania i odwiedzania.
5. Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych – Nowa perspektywa unijna oraz krajowe programy premiuje działania związane z innowacyjnością i zieloną transformacją, co stwarza realne szanse rozwojowe.
6. Wzmacnianie przewagi konkurencyjnej regionu – Wdrożenie ekologicznych i innowacyjnych rozwiązań pozwoli Gminie Ścinawa wyróżnić się na tle innych samorządów Dolnego Śląska.

Kierunki rozwoju dla celu nr 5:

KIERUNEK ROZWOJU	5.1 EDUKACJA I ROZWÓJ SPOŁECZNY DLA WSZYSTKICH POKOLEŃ
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dopuszczenie placówek oświatowych (sprzęt, pomoce, nowoczesne technologie). 2. Rozszerzenie oferty ROEE w Dziewinie o nowe programy (np. ekoturystyka, recykling, bioróżnorodność). 3. Wsparcie dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (sale integracyjne, terapeutyczne). 4. Organizacja wydarzeń międzypokoleniowych, pikników rodzinnych, warsztatów.
Rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podniesienie jakości edukacji na wszystkich poziomach kształcenia – dzięki lepszemu wyposażeniu placówek, nowoczesnym metodom nauczania i systematycznemu rozwojowi kompetencji nauczycieli. 2. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z obszarów wiejskich – poprzez zapewnienie dostępu do opieki przedszkolnej, zajęć dodatkowych, wsparcia specjalistycznego i cyfrowych narzędzi edukacyjnych. 3. Aktywizacja seniorów i osób dorosłych – poprzez rozwój oferty edukacji nieformalnej, uniwersytetów trzeciego wieku, warsztatów oraz działań integrujących międzypokoleniowo. 4. Wzrost zaangażowania mieszkańców w życie społeczne i kulturalne – dzięki wsparciu lokalnych inicjatyw, organizacji pozarządowych, klubów, kół zainteresowań i wydarzeń wspólnotowych.

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej, kulturalnej i sportowej – co zwiększy dostępność, komfort i atrakcyjność miejsc wspólnego rozwoju, nauki i rekreacji. 6. Rozwój kompetencji przyszłości – cyfrowych, społecznych, ekologicznych i zawodowych – wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, w odpowiedzi na wyzwania rynku pracy i zmieniającego się świata. 7. Wzmocnienie lokalnych więzi społecznych – poprzez tworzenie przestrzeni sprzyjających współpracy, dialogowi i wzajemnej pomocy wśród mieszkańców. 8. Zwiększenie poczucia przynależności i tożsamości lokalnej – dzięki programom edukacyjnym i wydarzeniom promującym historię, kulturę i dziedzictwo Gminy Ścinawa.
Wskaźniki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba zrealizowanych projektów edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych – [szt.] 2. Liczba uczniów objętych dodatkowymi zajęciami wspierającymi kompetencje kluczowe – [osoby] 3. Liczba przedszkoli, szkół i placówek oświatowych wyposażonych w nowoczesne pomoce dydaktyczne – [placówki/szt.] 5. Liczba nauczycieli i opiekunów objętych szkoleniami podnoszącymi kwalifikacje – [osoby] 6. Liczba funkcjonujących centrów lub punktów integracji społecznej (świetlice, kluby, biblioteki) – [szt.] 7. Liczba wydarzeń społeczno-kulturalnych angażujących lokalną społeczność – [wydarzenia/szt.] 8. Liczba seniorów objętych programami aktywizacyjnymi i edukacyjnymi – [osoby] 9. Liczba działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie zdrowia psychicznego i fizycznego – [szt.] 10. Poziom zadowolenia mieszkańców z oferty edukacyjnej i społecznej Gminy – [% mieszkańców pozytywnie oceniających ofertę] 11. Liczba partnerstw i projektów realizowanych we współpracy ze szkołami, NGO, instytucjami kultury – [szt.]
Realizatorzy	Gmina Ścinawa, partnerstwa samorządowe, spółki gminne, jednostki gminne, organizacje pozarządowe, nieformalne grupy mieszkańców, przedsiębiorcy
Szacowane koszty	~ 1 mln zł
Czas realizacji	2025-2032

KIERUNEK ROZWOJU	5.2 GOSPODARKA LOKALNA I INNOWACJE
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie lokalnego punktu doradztwa i wsparcia dla MŚP (np. inkubator przedsiębiorczości). 2. Promocja produktów lokalnych i turystyki (ścieżki, statek, wydarzenia). 3. Wsparcie start-upów i zielonych innowacji (np. małe granty gminne, ulgi podatkowe). 4. Rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym – np. systemy zbiórki i ponownego wykorzystania odpadów.
Rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost liczby nowo powstałych i rozwijających się przedsiębiorstw – szczególnie w sektorach nowoczesnych technologii, usług oraz zielonej gospodarki. 2. Zwiększenie zatrudnienia na lokalnym rynku pracy – poprzez wsparcie lokalnych firm, start-upów i inicjatyw przedsiębiorczych. 3. Wzrost inwestycji w innowacje i nowe technologie – w tym rozwój infrastruktury badawczo-rozwojowej i współpraca z uczelniami i centrami innowacji. 4. Poprawa konkurencyjności lokalnych przedsiębiorstw – dzięki dostępowi do szkoleń, doradztwa, programów wsparcia i cyfryzacji działalności. 5. Dywersyfikacja gospodarki lokalnej – rozwój różnych branż i sektorów gospodarki sprzyjający stabilności i odporności na zmiany rynkowe.

	<ol style="list-style-type: none"> 6. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii i rozwiązań ekologicznych w biznesie – co przekłada się na zrównoważony rozwój i ochronę środowiska. 7. Rozwój infrastruktury biznesowej i przemysłowej – dostęp do nowoczesnych parków przemysłowych, stref aktywności gospodarczej i centrów logistycznych. 8. Wzrost świadomości innowacyjności i przedsiębiorczości wśród mieszkańców – poprzez programy edukacyjne, inkubatory przedsiębiorczości i wydarzenia promujące nowe technologie. 9. Ułatwienie współpracy między sektorem publicznym, prywatnym i naukowym – tworzenie partnerstw i klastrów branżowych sprzyjających rozwojowi innowacji.
Wskaźniki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych na terenie Gminy – [szt./rok] 2. Liczba firm objętych wsparciem w ramach programów gminnych lub współfinansowanych ze środków zewnętrznych – [szt./rok] 3. Liczba wydarzeń promujących przedsiębiorczość i innowacje – [wydarzenia/szt./rok] 5. Liczba zmodernizowanych lub nowo wybudowanych terenów inwestycyjnych – [tereny/szt.] 6. Stopień wykorzystania dostępnych terenów inwestycyjnych w Gminie – [%] 7. Liczba partnerstw z uczelniami, inkubatorami przedsiębiorczości lub klastrami innowacyjnymi – [szt.] 8. Liczba mieszkańców objętych szkoleniami lub programami aktywizacji zawodowej – [osoby/rok] 9. Liczba projektów wspierających zieloną gospodarkę i transformację energetyczną – [projekty/szt./rok] 10. Wzrost liczby miejsc pracy w sektorze prywatnym na terenie Gminy – [miejsca pracy/szt./rok] 11. Liczba nowoczesnych usług publicznych udostępnionych drogą cyfrową – [usługi/szt.]
Realizatorzy	Gmina Ścinawa, partnerstwa samorządowe, spółki gminne, jednostki gminne, organizacje pozarządowe, nieformalne grupy mieszkańców, przedsiębiorcy
Szacowane koszty	~ 1 mln zł
Czas realizacji	2025-2032

KIERUNEK ROZWOJU	5.3 POSTAWY PROEKOLOGICZNE I INNOWACYJNE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja kampanii edukacyjnych i informacyjnych promujących ekologiczne zachowania i innowacje technologiczne. 2. Wsparcie i rozwój programów szkoleniowych oraz warsztatów dla mieszkańców dotyczących zrównoważonego stylu życia i nowoczesnych technologii. 3. Promowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii i rozwiązań energooszczędnych w gospodarstwach domowych. 4. Tworzenie i wspieranie lokalnych inicjatyw ekologicznych, takich jak ogrody społeczne, akcje sprzątania czy ekologiczne festyny. 5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami edukacyjnymi w zakresie popularyzacji innowacji i ochrony środowiska. 6. Wprowadzenie programów zachęt i konkursów dla mieszkańców promujących ekologiczne i innowacyjne rozwiązania. 7. Rozwój platformy informacyjnej i komunikacyjnej dotyczącej dobrych praktyk ekologicznych i innowacji dostępnej dla mieszkańców.
Rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie świadomości ekologicznej i innowacyjnej wśród mieszkańców Gminy. 2. Wzrost liczby mieszkańców uczestniczących w kampaniach i szkoleniach dotyczących ekologii i innowacji.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Wzrost zastosowania odnawialnych źródeł energii i rozwiązań energooszczędnych w gospodarstwach domowych. 4. Rozwój lokalnych inicjatyw ekologicznych i społecznych angażujących mieszkańców. 5. Wzrost liczby zgłoszonych i zrealizowanych pomysłów proekologicznych i innowacyjnych w Gminie. 6. Poprawa jakości środowiska naturalnego na terenie Gminy. 7. Silniejsza współpraca między samorządem, organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami w obszarze działań proekologicznych i innowacyjnych. 8. Zwiększenie liczby projektów i inicjatyw wspierających zieloną transformację i nowoczesne technologie.
Wskaźniki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba zorganizowanych kampanii edukacyjnych i warsztatów proekologicznych – [szt.] 2. Liczba uczestników szkoleń i warsztatów dotyczących ekologii i innowacji – [osoby] 3. Procent gospodarstw domowych korzystających z odnawialnych źródeł energii – [%] 4. Liczba zrealizowanych lokalnych inicjatyw ekologicznych – [szt.] 5. Liczba zgłoszonych i wdrożonych pomysłów proekologicznych i innowacyjnych – [szt.] 6. Poziom poprawy jakości powietrza lub innych wskaźników środowiskowych – [np. µg/m³, indeks AQI] 7. Liczba partnerstw i współpracy między samorządem a NGO i mieszkańcami w zakresie ekologii – [szt.] 8. Liczba projektów i działań wspierających zieloną transformację i innowacje – [szt.] 9. Wskaźnik zaangażowania mieszkańców w inicjatywy proekologiczne – [% aktywnych mieszkańców] 10. Liczba mieszkańców korzystających z innowacyjnych usług lub rozwiązań ekologicznych – [osoby]
Realizatorzy	Gmina Ścinawa, partnerstwa samorządowe, spółki gminne, jednostki gminne, organizacje pozarządowe, nieformalne grupy mieszkańców, przedsiębiorcy
Szacowane koszty	~ 2 mln zł
Czas realizacji	2025-2032

II.4. Polityka przestrzenna Gminy Ścinawa

Kierunki polityki przestrzennej określone w Strategii Rozwoju Gminy, w „modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej” oraz „ustaleniach i rekomendacjach”, stanowią wytyczne do wszelkich dokumentów, mających wpływ na realizację polityki przestrzennej w Gminie, w tym strategii sektorowych, polityk publicznych i aktów planowania przestrzennego.

Niezależnie od kierunków polityki przestrzennej określonej w strategii, dopuszcza się uwzględnienie w aktach planowania przestrzennego ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz utrzymanie dotychczasowego zagospodarowania przestrzeni.

Wytyczne „modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej” obrazują docelowy układ struktury funkcjonalno-przestrzennej, realizujący założone cele strategiczne. Model wskazuje ramy i kierunek rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej.

„Ustalenia i rekomendacje” w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej stanowią zbiór zapisów wskazujących kierunkowe działania, mające doprowadzić do realizacji założonych celów strategicznych. Treści zawarte w „ustaleniach i rekomendacjach” mają następujące brzmienie i znaczenie:

- **nakazy**, gdy użyto następujących sformułowań: **należy [coś uczynić], ustala się, wyznacza się, obowiązuje, ma być, musi być, powinien, ma stanowić,**
- **zakazy**, gdy użyto następujących sformułowań: **nie należy, nie dopuszcza się,**
- **dopuszczenia**, oznaczające zezwolenie na wszystkie stany lub czynności, lub kierunki, w ramach przedmiotu, którego dotyczy zapis, kiedy użyto następujących sformułowań: **dopuszcza się, można [coś uczynić],**
- **dyspozycje**, oznaczające obowiązek dążenia do osiągnięcia określonego celu, gdy użyto następujących sformułowań: **należy dążyć, dąży się,**
- **postulaty**, będące sugestiami, gdy użyto następujących sformułowań: **zaleca się, wskazuje się.**

II.4.1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Ścinawa

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawia realizację kierunków polityki przestrzennej miasta i Gminy Ścinawa, obrazując:

- 1) hierarchię jednostek sieci osadniczej oraz oddziaływania i zależności między nimi, wskazane na Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej – rysunek 1. Struktura jednostek sieci osadniczej miasta i Gminy Ścinawa wraz z otoczeniem, zwanym dalej rysunek 1. modelu,
- 2) oraz docelowy układ struktury funkcjonalno-przestrzennej wskazany na Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – rysunek 2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta i Gminy Ścinawa, zwanym dalej rysunek 2. modelu, w perspektywie czasowej określonej w Strategii Rozwoju Gminy.

Treści rysunku 1. modelu i rysunku 2. modelu miasta i Gminy Ścinawa realizują ustawowy wymóg art. 10e ust. 3 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym:

1. Rysunek 1. modelu i rysunek 2. modelu realizują wymóg art. 10e ust. 3 pkt 4 lit., a ww. ustawy określając „Strukturę sieci osadniczej” wraz z rolą i hierarchią jednostek sieci osadniczych.
2. Elementy graficzne dotyczące „ochrony środowiska i jego zasobów” oraz „obszarów szczególnego zagrożenia powodzią”, wskazane na rysunku 2. modelu, realizują wymóg art. 10e ust. 3 pkt 4 lit. b ww. ustawy, określając system powiązań przyrodniczych.
3. Elementy graficzne dotyczące „systemu komunikacji”, wskazane na rysunku 2. modelu, realizują wymóg art. 10e ust. 3 pkt 4 lit. c ww. ustawy, określając główne korytarze i elementy sieci transportowych.

4. Elementy graficzne dotyczące „infrastruktury technicznej”, wskazane na rysunku 2. modelu, realizują wymóg art. 10e ust. 3 pkt 4 lit. d ww. ustawy, określając główne elementy infrastruktury technicznej.
5. Główne elementy infrastruktury społecznej planowane są do lokalizacji w obszarach wskazanych na rysunku 2. modelu, art. 10e ust. 3 pkt 4 lit. d ww. ustawy.

Hierarchia ośrodków wyznaczona w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, przyjętego Uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. (dalej PZPWD), wyznacza w ramach województwa dolnośląskiego sześć typów ośrodków. Cztery z nich znajdują się w Gminie i jej najbliższym otoczeniu. Wskazano je na rysunku 1. modelu. Są to:

- 1) ośrodek subregionalny, którym jest miasto Lubin,
- 2) ośrodek lokalny I stopnia, którym jest miasto Polkowice,
- 3) ośrodek lokalny II stopnia, którym jest miasto Wołów,
- 4) ośrodek lokalny III stopnia, którymi są miasta: Ścinawa, Rudna, Wińsko, Prochowice.

W ramach miasta i Gminy Ścinawa wyznacza się następującą hierarchię jednostek sieci osadniczej – trzy typy jednostek osadniczych:

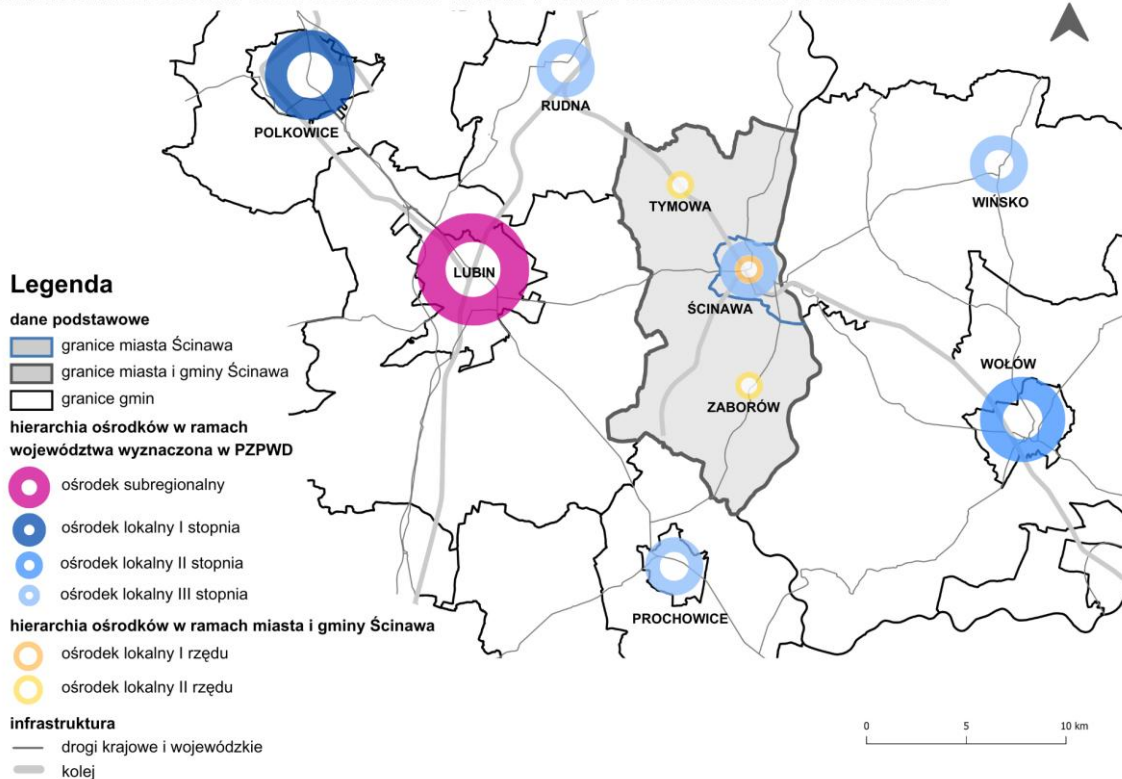
- 1) ośrodek lokalny I rzędu, którym jest miasto Ścinawa – jednocześnie jest ośrodkiem III stopnia w ramach województwa wyznaczonym w PZPWD,
- 2) ośrodki lokalne II rzędu, którymi są wsie: Tymowa, Zaborów,

a także

- 3) podstawowe jednostki osadnicze, którymi są następujące wsie: Buszkowice, Przychowa, Lasowice, Dzieśław, Chełmek Wołowski, Dębiec, Dąbrowa Dolna i Środkowa, Turów, Ręszów, Krzyżowa, Sitno, Dłużyce, Dziewin, Parszowice, Redlice, Wielowieś, Jurcz.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – Rysunek 1. Struktura jednostek sieci osadniczej miasta i Gminy Ścinawa wraz z otoczeniem

STRUKTURA JEDNOSTEK SIECI OSADNICZEJ MIASTA I GMINY ŚCINAWA WRAZ Z OTOCZENIEM

Źródło: opracowanie własne, na podstawie PZPWD.

Ośrodki lokalne II rzędu oraz podstawowe jednostki osadnicze są powiązane funkcjonalnie z ośrodkiem lokalnym I rzędu – miastem Ścinawa. Wszystkie jednostki osadnicze są powiązane ze znajdującymi się poza granicami Gminy Ścinawa miastami pełniącymi funkcję ośrodków: regionalnego (Legnica), subregionalnego (Lubin), lokalnego I stopnia (Polkowice), lokalnego II stopnia (Wołów) i lokalnego III stopnia (Rudna, Wińsko, Prochowice)¹.

Rysunek 2. modelu przedstawia strukturę funkcjonalno-przestrzenną miasta i Gminy Ścinawa, składającą się z pięciu typów obszarów wyznaczonych, jako strefy funkcji dominujących. Są to:

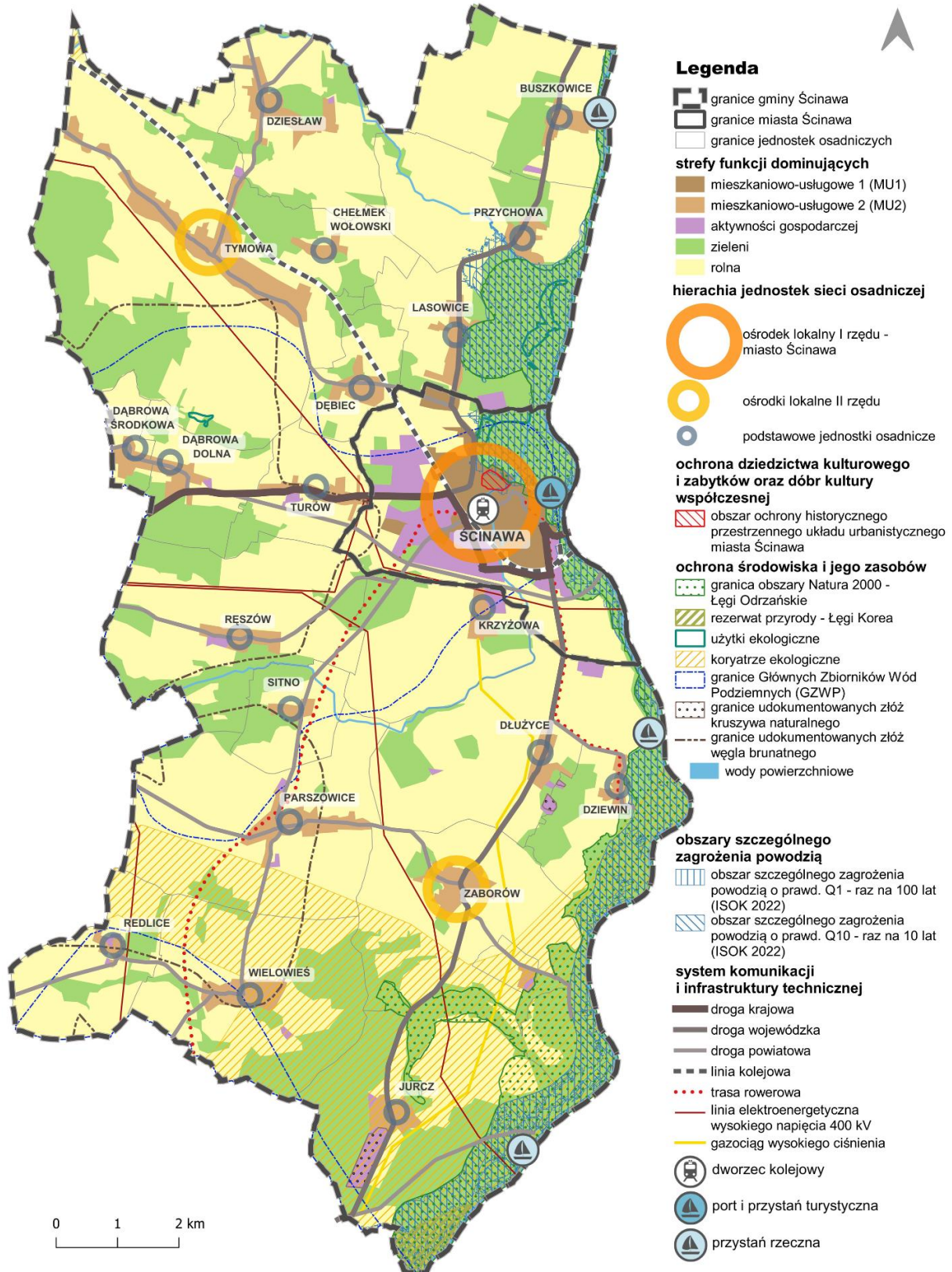
- 1) strefa mieszkaniowo-usługowa 1 (MU1) składająca się z zabudowy mieszkaniowej i usług w mieście Ścinawa – jest to przede wszystkim zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, jednorodzinna i zagrodowa oraz usługi ogólnomiejskie, skoncentrowane w centrum miasta w formie zabudowy śródmiejskiej, a także w formach mniej zintensyfikowanych na pozostałym obszarze miasta, nadal tworząc

¹ zgodnie z ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, przyjętego uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. (rys. nr 1 Osadnictwo).

- zwarte struktury zabudowy; strefa wyposażona jest w infrastrukturę społeczną, techniczną, w tym komunikacyjną oraz zieleni i przestrzenie wspólne, błękitno-zieloną infrastrukturę;
- 2) strefa mieszkaniowo-usługowa 2 (MU2) składająca się z zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usług zlokalizowanych we wsiach Gminy Ścinawa, zabudowy zagrodowej, skoncentrowanych wzdłuż dróg – strefa wyposażona jest w podstawową infrastrukturę społeczną, techniczną, w tym komunikacyjną oraz zieleni i przestrzenie wspólne, błękitno-zieloną infrastrukturę;
 - 3) strefa aktywności gospodarczej, na którą składają się obszary usług, magazynowo-logistyczne, przemysłu i produkcji, z elementami uzupełniającymi, w tym zielenią, błękitno-zieloną infrastrukturą, infrastrukturą techniczną, w tym komunikacyjną;
 - 4) strefa zieleni, na którą składają się obszary zieleni leśnej i parkowej, tereny rolnicze, ogrody działkowe, obszary chronione, ciek i zbiorniki wodne, z elementami uzupełniającymi w postaci infrastruktury technicznej, w tym komunikacyjnej, a także usług związanych ze sportem i rekreacją, turystyką oraz gastronomią, a na obszarach wód powierzchniowych infrastrukturą służącą prowadzeniu żeglugi śródlądowej;
 - 5) strefa rolna, którą stanowią obszary produkcji rolnej, ogrodniczej i sadowniczej, produkcji rolno-spożywczej, ciek i zbiorniki wodne, z elementami uzupełniającymi w postaci zalesień, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – Rysunek 2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta i Gminy Ścinawa

STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA MIASTA I GMINY ŚCINAWA

Dla każdego typu dopuszczone zostały funkcje dominujące i elementy zagospodarowania je uzupełniające. Zarządzanie przestrzenią w poszczególnych strefach powinno być zdeterminowane uwarunkowaniami związanymi z funkcjami dominującymi, co oznacza, że decyzje planistyczne powinny kształtować odpowiednie relacje funkcjonalne oraz przestrzenne i nie powinny powodować konfliktów z funkcjami dominującymi. W rozdziale „Ustalenia i rekomendacje” ustalone zostały zasady kształtowania zagospodarowania, a także zabudowy w ramach poszczególnych stref.

Na model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy składają się strefy funkcji dominujących, scalająca je sieć infrastruktury transportowej, obejmująca główne drogi, kolej, komunikację rzeczno oraz sieć ciągów pieszych i rowerowych. Ich przebieg, wyznaczony w modelu rzutuje na sposób zagospodarowania terenu, tym samym na realizację zabudowy w strefach funkcji dominujących. Model wyznacza także szczególnie istotne dla miasta i Gminy Ścinawa i jego otoczenia obszary objęte różnymi formami ochrony, w tym ochrony przyrody i jego zasobów, terenów rekreacji, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków. W modelu określono również najważniejsze elementy infrastruktury technicznej i społecznej.

II.4.2. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

II.4.2.1. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

1. Hierarchię jednostek sieci osadniczej w ramach miasta i Gminy Ścinawa należy kształtować w następujący sposób:
 - 1) ośrodki lokalne i jednostki osadnicze:
 - a) lokalny I rzędu, którym jest miasto Ścinawa – jednocześnie jest ośrodkiem III stopnia w ramach województwa wyznaczonym w PZPWD,
 - b) ośrodki lokalne II rzędu, którymi są wsie: Tymowa, Zaborów,
 - c) podstawowe jednostki osadnicze, którymi są następujące wsie: Buszkowice, Przychowa, Lasowice, Dziestaw, Chełmek Wołowski, Dębiec, Dąbrowa Dolna i Środkowa, Turów, Ręszów, Krzyżowa, Sitno, Dłużyce, Dziewin, Parszowice, Redlice, Wielowieś, Jurcz;
 - 2) należy dążyć do podnoszenia znaczenia miasta Ścinawa jako ośrodka lokalnego I rzędu, pełniącego funkcje usługowe o znaczeniu lokalnym dla ośrodków lokalnych II rzędu oraz podstawowych jednostek osadniczych Gminy Ścinawa, poprzez utrzymanie i lokalizowanie nowych funkcji o istotnym znaczeniu dla jednostek osadniczych Gminy, takich jak:
 - administracja, edukacja, kultura, ochrona zdrowia, sport i rekreacja, turystyka, aktywność gospodarcza, bezpieczeństwo, przestrzenie publiczne, w tym inwestycje celu publicznego, obsługa komunikacyjna;

- 3) należy utrzymać znaczenie ośrodków lokalnych II rzędu jako ośrodków usługowych o znaczeniu lokalnym dla podstawowych jednostek osadniczych, w szczególności jako ośrodki:
 - a) edukacji,
 - b) kultury,
 - c) sportu i rekreacji;
 - 4) należy utrzymać i rozwijać w podstawowych jednostkach osadniczych funkcje społeczno-kulturalne, jak świetlice wiejskie czy inne formy miejsc spotkań lokalnej społeczności;
 - 5) należy dążyć do wzmacniania powiązań i dążyć do spójności funkcjonalnej i przestrzennej miasta Ścinawa z miejscowościami sąsiadującymi,
 - 6) należy dążyć do rozwijania pieszych i rowerowych powiązań komunikacyjnych między poszczególnymi jednostkami osadniczymi.
2. Przestrzeń miasta i Gminy Ścinawa należy kształtować według określonych na rysunku 2. modelu stref funkcji dominujących. Wyróżnia się następujące strefy:
 - 1) strefa mieszkaniowo-usługowa 1 (MU1);
 - 2) strefa mieszkaniowo-usługowa 2 (MU2);
 - 3) strefa aktywności gospodarczej;
 - 4) strefa zieleni;
 - 5) strefa rolna.
 3. Zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu stref funkcji dominujących, wskazanych na rysunku 2. modelu:
 - 1) w strefie mieszkaniowo-usługowej 1 (MU1):
 - a) dopuszcza się wyłącznie zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, jednorodziną, zagrodową, usługową wraz z elementami uzupełniającymi, w tym zielenią i infrastrukturę społeczną oraz techniczną, w tym komunikacyjną,
 - b) należy dążyć do likwidacji gospodarstw rolnych i przekształcenie terenów zabudowy zagrodowej na tereny zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności,
 - c) należy dążyć do zachowania zwartości zabudowy i przeciwdziałać jej rozlewaniu się. Przy planowaniu rozwoju zabudowy należy dążyć, w pierwszej kolejności, do uzupełniania luk w zabudowie istniejącej, a następnie rozwijać zabudowę w sąsiedztwie i nawiązaniu do istniejącej tkanki urbanistycznej, kształtując ją, jako zwarte zurbanizowane obszary, opierając się na dostępie do infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Taka praktyka ograniczy potrzebę ponoszenia przez budżet Gminy wydatków związanych z koniecznością realizacji infrastruktury społecznej i technicznej, w tym komunikacyjnej oraz terenów zieleni dla zabudowy mieszkaniowej oddalonej od istniejącej infrastruktury,

- d) nową zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową należy realizować na obszarach wyposażonych w infrastrukturę społeczną oraz techniczną, w tym komunikacyjną, a także tereny zieleni,
- e) należy dążyć do realizacji infrastruktury technicznej na terenach przewidzianych pod zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo-usługową i usługową,
- f) osiedla mieszkaniowe należy kształtować jako jednostki wyposażone w niezbędną infrastrukturę społeczną i usługową, przestrzenie wspólne, przestrzenie publiczne, zieleń i tereny rekreacji, oraz infrastrukturę techniczną, w tym dostęp do komunikacji zbiorowej, co wpływa na jakość i komfort życia mieszkańców, a także ich dobrostan psychiczny i fizyczny,
- g) należy optymalizować intensywność zabudowy, dostosowując jej gęstość do stylu zabudowy istniejącej w najbliższym sąsiedztwie,
- h) w zespole starego miasta w Ścinawie obowiązuje dostosowanie gabarytów i wysokości nowo planowanej zabudowy do historycznej zabudowy,
- i) należy dążyć do rozwoju usług zwiększających atrakcyjność osiedleńczą, przede wszystkim usług komercyjnych i społecznych zaspokajających potrzeby mieszkańców. W centrum miasta należy dążyć do uzupełnienia o usługi podnoszące atrakcyjność turystyczną, w tym usługi kultury i gastronomii,
- j) zaleca się lokalizowanie usług wzdłuż ciągów komunikacyjnych; w obszarze centrum miasta Ścinawa należy dążyć do lokalizowania usług handlu, rzemiosła i małej gastronomii wzdłuż ciągów komunikacyjnych w parterach zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej,
- k) dąży się do kształtowania atrakcyjnych i wysokiej jakości przestrzeni publicznych, w tym terenów zieleni, a także rekreacyjno-wypoczynkowych, zaspokajających potrzeby mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu relacji i więzi społecznych, oraz atrakcyjnych turystycznie, ze szczególnym uwzględnieniem przestrzeni publicznych centrum miasta,
- l) w celu zapewnienia dostępu do zieleni mieszkańcom, w strefach mieszkaniowo-usługowych należy dążyć do utrzymania istniejących oraz kształtowania nowych obszarów zieleni, a także terenów rekreacyjno-wypoczynkowych;
- m) postuluje się określenie standardów dostępności do infrastruktury społecznej,
- n) należy dążyć do kształtowania centrów usługowych służących realizacji potrzeb mieszkańców osiedli mieszkaniowych,
- o) należy rozwijać ścieżki rowerowe i ciągi piesze, w szczególności łączące tereny zieleni, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, przestrzenie publiczne, przestrzenie wspólne,

- p) należy dążyć do adaptacji istniejących nieużytkowanych budynków na inne funkcje, które uzupełnią strukturę funkcjonalno-przestrzenną obszaru zgodnie z aktualnymi potrzebami społeczno-gospodarczymi,
- q) w obszarze wskazanym na rysunku 2. modelu należy dążyć do lokalizacji usług turystyki, w tym lokalizacji przystani rzecznej na Odrze;
 - 2) w strefie mieszkaniowo-usługowej 2 (MU2):
- a) dopuszcza się wyłącznie zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, zagrodową, letniskową, usługową, wraz z elementami uzupełniającymi, w tym zielenią i infrastrukturę społeczną oraz techniczną, w tym komunikacyjną,
- b) jednostki osadnicze należy kształtować jako zwarte formy zabudowy, których rozwój następuje przez rozbudowę istniejących układów zabudowy, z zachowaniem charakteru i formy historycznych ruralistycznych układów przestrzennych. Taka praktyka ograniczy potrzebę ponoszenia przez budżet Gminy wydatków związanych z koniecznością realizacji infrastruktury społecznej i technicznej, w tym komunikacyjnej oraz terenów zieleni dla zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej, zagrodowej czy usługowej oddalonej od istniejącej infrastruktury,
- c) w historycznych przestrzennych układach ruralistycznych wsi obowiązuje dostosowanie formy projektowanych budynków do cech architektury regionalnej i lokalnych tradycji budowlanych,
- d) należy dążyć do rozwoju usług zwiększających atrakcyjność osiedleńczą, przede wszystkim usług komercyjnych i społecznych zaspokajających potrzeby mieszkańców,
- e) należy dążyć do wyposażania jednostek osadniczych w niezbędną infrastrukturę społeczną i usługową, przestrzenie wspólne, przestrzenie publiczne, zieleń, jak i tereny rekreacji, infrastrukturę techniczną, w tym komunikacyjną, co wpływa na jakość i komfort życia mieszkańców oraz ich dobrostan psychiczny i fizyczny,
- f) dąży się do kształtowania atrakcyjnych i wysokiej jakości przestrzeni publicznych, w tym terenów zieleni i rekreacyjno-wypoczynkowych, zaspokajających potrzeby mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu relacji i więzi społecznych, a także atrakcyjnych turystycznie, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych we wsiach Gminy Ścinawa,
- g) w celu zapewnienia dostępu do zieleni mieszkańcom, w strefach mieszkaniowo-usługowych należy dążyć do utrzymania istniejących oraz kształtowania nowych obszarów zieleni i terenów rekreacyjno-wypoczynkowych,
- h) postuluje się określenie standardów dostępności do infrastruktury społecznej,
- i) należy rozwijać ścieżki rowerowe i ciągi piesze, w szczególności łączące tereny zieleni, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, przestrzenie publiczne, przestrzenie wspólne,

- j) należy dążyć do adaptacji istniejących nieużytkowanych budynków na inne funkcje, które uzupełnią strukturę funkcjonalno-przestrzenną obszaru zgodnie z aktualnymi potrzebami społeczno-gospodarczymi,
 - k) należy utrzymać i rozwijać drogi przeznaczone dla obsługi produkcji rolnej,
 - l) należy dążyć do minimalizowania konfliktów przestrzennych pomiędzy zabudową mieszkaniową, mieszkaniowo-usługową, usługową a zabudową zagrodową i obszarami produkcji rolnej, ogrodniczej i sadowniczej, produkcji rolno-spożywczej;
- 3) w strefie aktywności gospodarczej:
- a) dopuszcza się wyłącznie zabudowę usługową, magazynowo-logistyczną, przemysłu i produkcji wraz z elementami uzupełniającymi, w tym zielenią i infrastrukturę społeczną i techniczną, a także komunikacyjną,
 - b) realizacja inwestycji związanych z prowadzeniem różnych form aktywności gospodarczej, w tym usług, powinna być powiązana z dobrym dostępem do niezbędnej infrastruktury technicznej, w tym komunikacji,
 - c) sposób zagospodarowania i zabudowy różnych form aktywności gospodarczej powinien uwzględniać kontekst zagospodarowania w sąsiedztwie, w taki sposób, by zmniejszać wszelkie uciążliwości związane z prowadzeniem aktywności gospodarczej, mogące wpłynąć na pogorszenie jakości życia mieszkańców i jakości środowiska, przez lokalizowanie w sąsiedztwie nieuciążliwego sposobu zagospodarowania, wprowadzenie zieleni wysokiej lub innych form zieleni,
 - d) tworzenie nowych obszarów aktywności gospodarczej, w tym usług, powinno być prowadzone w pierwszej kolejności na obszarach wyposażonych w infrastrukturę techniczną lub w miejscach zapewniających dostęp do infrastruktury technicznej, w tym komunikacyjnej, w miejscach, które nie wywołają potencjalnych konfliktów przestrzennych,
 - e) biogazownie dopuszcza się jedynie na terenach wiejskich, niesąsiadujących bezpośrednio z istniejącą i planowaną zabudową mieszkaniową,
 - f) modernizowane oraz nowo budowane zakłady powinny spełniać warunki nowoczesnej organizacji produkcji;
- 4) w strefie zieleni:
- a) dopuszcza się wyłącznie obszary zieleni leśnej i parkowej, tereny rolnicze, ogrody działkowe, obszary chronione, ciek i zbiorniki wodne, z elementami uzupełniającymi w postaci infrastruktury technicznej, w tym komunikacyjnej, a także usługi związane ze sportem i rekreacją, turystyką i gastronomią,
 - b) elementy uzupełniające i usługi, o których mowa w lit. a) należy kształtować w sposób zrównoważony, uwzględniając w pierwszej kolejności utrzymanie i rozwój obszarów zieleni leśnej i parkowej, tereny rolnicze, ogrody działkowe, obszary chronione, ciek i zbiorniki wodne,

- c) należy utrzymywać, rozwijać i obejmować różnymi prawnymi formami ochrony obszary o cennych walorach przyrodniczych,
- d) należy dążyć do zwiększania bioróżnorodności terenów zieleni,
- e) należy dążyć do kształtowania zieleni w formie spójnego ekosystemu, składającego się z różnych form zieleni, błękitno-zielonej infrastruktury stanowiących ciągłość,
- f) należy rozwijać sieci ciągów pieszych i rowerowych oraz szlaki turystyczne,
- g) należy dążyć do kształtowania ciągów pieszych i rowerowych wzdłuż terenów zieleni tworzących korytarze, czy inne formy zieleni ciągłej,
- h) ciągi komunikacyjne w strefach zieleni powinny służyć zarówno przemieszczeniu się, jak i łączeniu ze sobą stref mieszkaniowo-usługowych oraz aktywności gospodarczej;

5) w strefie rolnej:

- a) dopuszcza się wyłącznie obszary produkcji rolnej, ogrodniczej i sadowniczej, produkcji rolno-spożywczej, cieki i zbiorniki wodne, z elementami uzupełniającymi w postaci zalesień, obiektów oraz urządzeń infrastruktury technicznej, z zastrzeżeniem lit. b), c) i d),
- b) obowiązuje ochrona gleb wysokich klas bonitacyjnych (do III klasy włącznie),
- c) dopuszcza się zalesianie obszarów w strefie rolnej,
- d) dopuszcza się zabudowę zagrodową oraz zabudowę związaną z prowadzeniem działalności rolnej i rolno-spożywczej wyłącznie na obszarach dotychczas przez nie zajmowanych lub na podstawie miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- e) dopuszcza się rozwój terenowych obiektów sportowych, a także związanych z rekreacją oraz turystyką, w tym ciągi piesze i rowerowe, jak i szlaki turystyczne,
- f) nie dopuszcza się lokalizacji obiektów hodowli zwierząt futerkowych,
- g) sposób zagospodarowania i zabudowy różnych form produkcji rolnej i hodowlanej powinien uwzględniać kontekst zagospodarowania w sąsiedztwie, w taki sposób, by zmniejszać wszelkie uciążliwości związane z jej prowadzeniem działalności, które mogą wpłynąć na pogorszenie jakości życia mieszkańców, przez wprowadzenie zieleni wysokiej lub innych form zieleni.

4. Ogólne zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:

- 1) należy dążyć do kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu uwzględniając potrzeby adaptacji do zmiany klimatu, w tym retencję wody oraz stosowanie odnawialnych źródeł energii;
- 2) należy dążyć do wprowadzania błękitno-zielonej infrastruktury;
- 3) należy dążyć do kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu w sposób zapewniający dobrą jakość powietrza, odpowiedni klimat akustyczny oraz minimalizujący efekt zanieczyszczenia m.in. światłem, polem

elektromagnetycznym, przy jednoczesnym zachowaniu bezpieczeństwa mieszkańców;

- 4) w pierwszej kolejności należy uzupełniać zabudowę na obszarach wyposażonych w infrastrukturę;
- 5) na terenach zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się realizację wyłącznie nieuciążliwych funkcji usługowo-produkcyjnych; obowiązuje całkowity zakaz lokalizacji obiektów i urządzeń, które mogą powodować stałą lub okresową uciążliwość dla podstawowych funkcji terenu, z zastrzeżeniem punktu 6;
- 6) dopuszcza się lokalizowanie obiektów, których uciążliwość przekracza granice działki, jedynie w przypadku, gdy teren nie sąsiaduje bezpośrednio z terenami istniejącej lub planowanej zabudowy mieszkaniowej oraz innymi terenami, podlegającymi ochronie,
- 7) obiekty służące hodowli zwierząt dopuszcza się wyłącznie na terenach niesąsiadujących z zabudową mieszkaniową oraz innymi terenami podlegającymi ochronie;
- 8) obiekty służące hodowli i ubojowi zwierząt dopuszcza się wyłącznie na terenach wiejskich niesąsiadujących bezpośrednio z istniejącą i planowaną zabudową mieszkaniową oraz innymi terenami, które podlegają ochronie, na stykach stref mieszkaniowo-usługowych i stref zieleni ze strefą aktywności gospodarczej należy dążyć do lokalizowania terenów zieleni lub usług nieuciążliwych dla mieszkańców;
- 9) na stykach stref mieszkaniowo-usługowych i stref zieleni ze strefą rolną należy dążyć do lokalizowania terenów zieleni lub usług nieuciążliwych dla mieszkańców;
- 10) przy kształtowaniu zagospodarowania terenów i zabudowy należy uwzględniać aspekty związane z celami obronności publicznej;
- 11) dopuszcza się eksploatację surowców w miejscach udokumentowanych złóż.

II.4.2.2. Ustalenia i rekomendacje w zakresie zasad lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Wyznacza się inwestycje celu publicznego ponadlokalne na podstawie PZPWD:

- modernizacja wału przeciwpowodziowego rzeki Odry w km 316+800 – 325+500 w Gminie Ścinawa, modernizacja i odbudowa wału przeciwpowodziowego L-6 rzeki Odry,
- remont i modernizacja zabudowy regulacyjnej Odry odbudowa i modernizacja zabudowy regulacyjnej – w celu przystosowania odcinka Odry od Malczyc do ujścia Nysy Łużyckiej do III klasy drogi wodnej,
- budowa stopni wodnych na Odrze Ścinawie,

- południowe obejście drogowe miasta Ścinawa – rezerwa terenu pod przyszły przebieg drogi,
- modernizacja istniejącej linii kolejowej AGTC Nr 273 relacji Wrocław Główny – Szczecin Główny,
- budowa międzygminnej drogi rowerowej łączącej miasto Ścinawa i miasto Prochowice zlokalizowanej w pasie nieczynnego torowiska linii kolejowej nr 362 Kobylin – Legnica,
- budowa gazociągu podwyższonego średniego ciśnienia Prochowice – Ścinawa w pasie nieczynnego torowiska linii kolejowej nr 362 Kobylin – Legnica wraz ze stacją redukcyjno-pomiarową,
- budowa linii 400 kV Mikułowa – Czarna oraz Czarna – Pasikurovice wraz z rozbudową/modernizacją stacji w tym ciągu liniowym (PSE S.A.),
- rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków oraz systemu wodno-kanalizacyjnego na terenie Gminy Ścinawa,
- budowa linii światłowodowej w pasie nieczynnego torowiska linii kolejowej nr 362 Kobylin – Legnica.

Wyznacza się lokalne inwestycje celu publicznego:

- budowa gminnej drogi rowerowej z miasta Ścinawa do Centrum Edukacji Ekologicznej we wsi Dziewin,
- budowa lokalnych dróg rowerowych na terenie miasta i Gminy Ścinawa,
- budowa przystani turystycznych na rzece Odrze w miejscowościach Ścinawa, Jurcz, Dziewin i Buszkowice,
- budowa lądowiska helikopterów Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w mieście Ścinawa.

II.4.2.3. Ustalenia i rekomendacje w zakresie lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego

Nie ustala się obszarów lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego.

II.4.2.4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

1. Należy chronić układy przestrzenne na obszarze miasta i Gminy Ścinawa, w szczególności:
 - historyczny przestrzenny układ urbanistyczny miasta Ścinawa, w szczególności zespół starego miasta,
 - historyczne przestrzenne układy ruralistyczne wsi: Buszkowice, Dłużyce, Dziestaw, Dziewin, Jurcz, Parszowice, Przychowa, Redlice, Ręszów, Ścinawa, Turów, Tymowa, Wielowieś oraz Zaborów,
 - obszar wokół wiatraka w Buszkowicach.

Na obszarach tych należy dostosować zabudowę do historycznego układu przestrzennego, w tym skalę, bryłę, materiały budowlane, podziały architektoniczne i proporcje nowej zabudowy. We wspomnianych obszarach należy zachować zabudowę historyczną, towarzyszącą historyczną zielenią komponowaną, należy dążyć do likwidacji lub przebudowy obiektów dysharmonizujących, dostosowanie współczesnych funkcji do wartości zespołu zabytkowego, eliminacji funkcji uciążliwych.

Dodatkowo w zespole starego miasta Ścinawa wyeksponowania wymagają pozostałości murów obronnych oraz ślady ich dawnego przebiegu. W zespole starego miasta Ścinawy należy zachować indywidualną sylwetkę miasta z historycznymi dominantami, zapobiegać powstawaniu dominant widokowych, zachować historyczne relacje przestrzenne. Nowo planowana zabudowa powinna gabarytami i wysokością nawiązywać do historycznej zabudowy.

W mieście Ścinawa i wsiach: Dziewin, Parszowice, Turów, Tymowa, Wielowieś, Zaborów i Ścinawa oraz w obszarze wokół wiatraka w Buszkowicach należy również chronić krajobraz przyrodniczy przestrzennie związany z historycznymi założeniami urbanistycznymi i rualistycznymi.

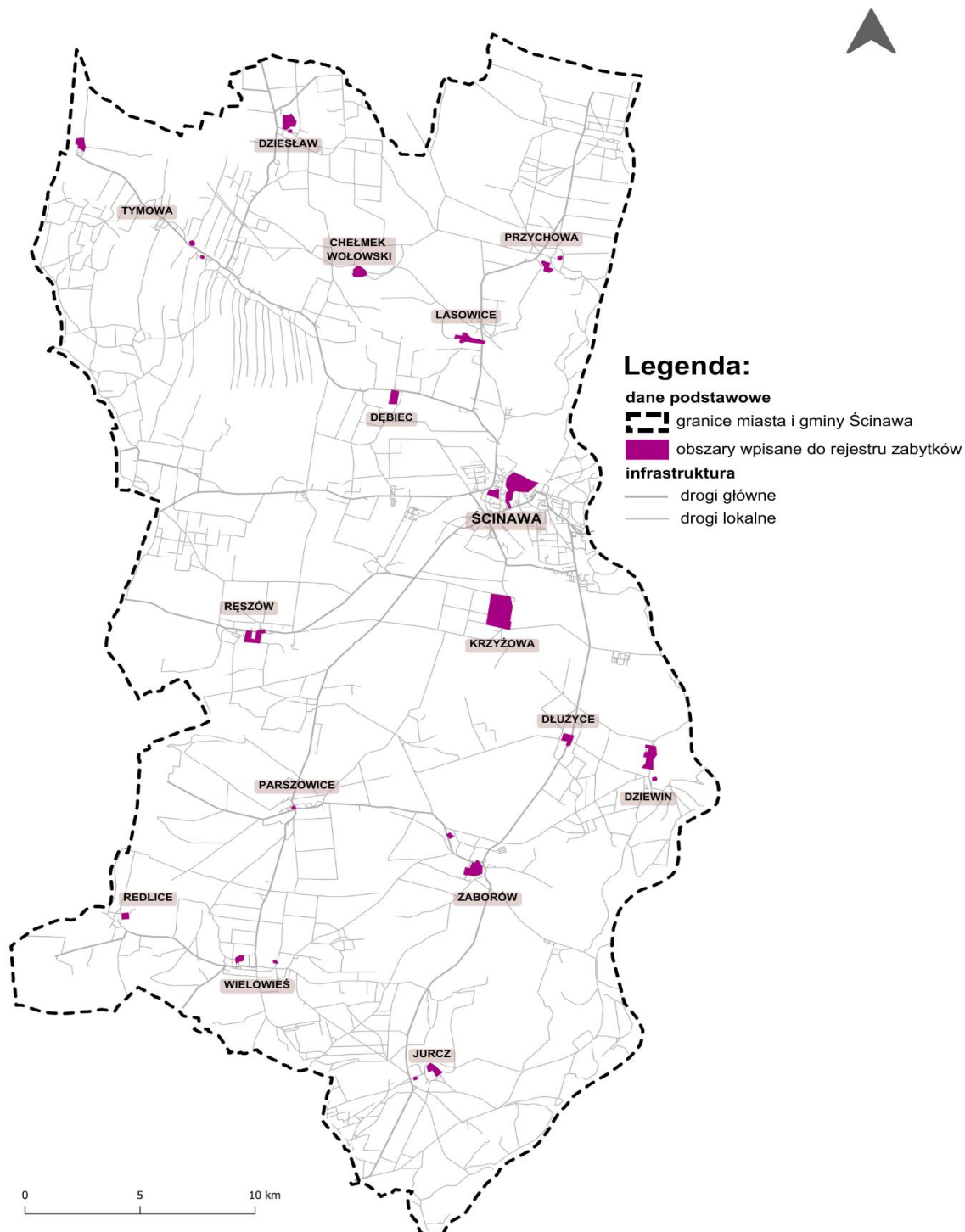
2. Należy chronić obiekty wpisane do rejestru zabytków wskazane na Schemacie 1.

Obszary ochrony zabytków miasta i Gminy Ścinawa:

- w mieście Ścinawa – zespół staromiejski, pozostałości murów obronnych oraz ślady ich dawnego przebiegu, wieża ratusza miejskiego, budynek dawnego Niemieckiego Urzędu Pracy, domy mieszkalne przy ul. Głogowskiej, Szerokiej, Zespół dawnej szkoły przy ul. Kościuszki, zespół kościoła parafialnego – kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego, Budynek Powiatowej Kasy Oszczędności, Zespół dworca kolejowego, cmentarz Żydowski,
- we wsi Buszkowice – wiatrak-koźlak,
- we wsi Chetmek Wołowski – park krajobrazowo-naturalistyczny z ruinami pałacu i relikdami folwarku,
- we wsi Dębiec – zespół pałacowo-parkowy,
- we wsi Dłużyce – zespół kościelno-cmentarny – kościół parafialny p.w. Chrystusa Króla oraz założenie pałacowo-parkowe,
- we wsi Dzieśław – zespół pałacowo-parkowy – ruina pałacu i park krajobrazowy, zespół kościelny (kościół p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny) z cmentarzem przykościelnym,
- we wsi Dziewin – zespół pałacowo-folwarczny – ruina pałacu, zespół folwarczny i park krajobrazowy, zespół kościelny – kościół filialny p.w. św. Piotra i Pawła oraz cmentarz przykościelny,
- we wsi Jurcz – zespół kościelny – kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa i zespół podworski – park krajobrazowy,
- we wsi Lasowice – zespół podworski – park krajobrazowy,
- we wsi Parszowice – zespół kościelny – kościół filialny p.w. Świętej Rodziny z cmentarzem przykościelnym,
- we wsi Przychowa – zespół kościelny – kościół filialny p.w. św. Wawrzyńca z cmentarzem przykościelnym, zespół pałacowo-folwarczny – park krajobrazowy,

- we wsi Ręszów – zespół kościelny – kościół filialny p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny z cmentarzem przykościelnym, zespół pałacowo-folwarczny z parkiem krajobrazowym,
 - we wsi Tymowa – zespół kościoła parafialnego – dawny kościół ewangelicki, obecnie kościół p.w. Matki Bożej Bolesnej z cmentarzem przykościelnym, zespół kościoła pomocniczego – kościół pomocniczy p.w. Matki Boskiej Królowej Polski z cmentarzem parafialnym, zespół dworski z parkiem typu swobodnego,
 - we wsi Wielowieś – zespół kościelny – kościół ewangelicki obecnie kościół p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny z cmentarzem parafialnym i mauzoleum rodziny Scholz,
 - we wsi Zaborów – zespół kościelny – kościół filialny p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny z cmentarzem przykościelnym, zespół pałacowo-folwarczny – ruina pałacu i park krajobrazowy, cmentarz ewangelicki obecnie parafialny,
 - stanowiska archeologiczne we wsiach Buszkowice, Chetmek Wołowski, Ręszów, Tymowa i Zaborów.
3. Należy dążyć do uwzględnienia w projektowaniu przestrzennym stanowisk archeologicznych.

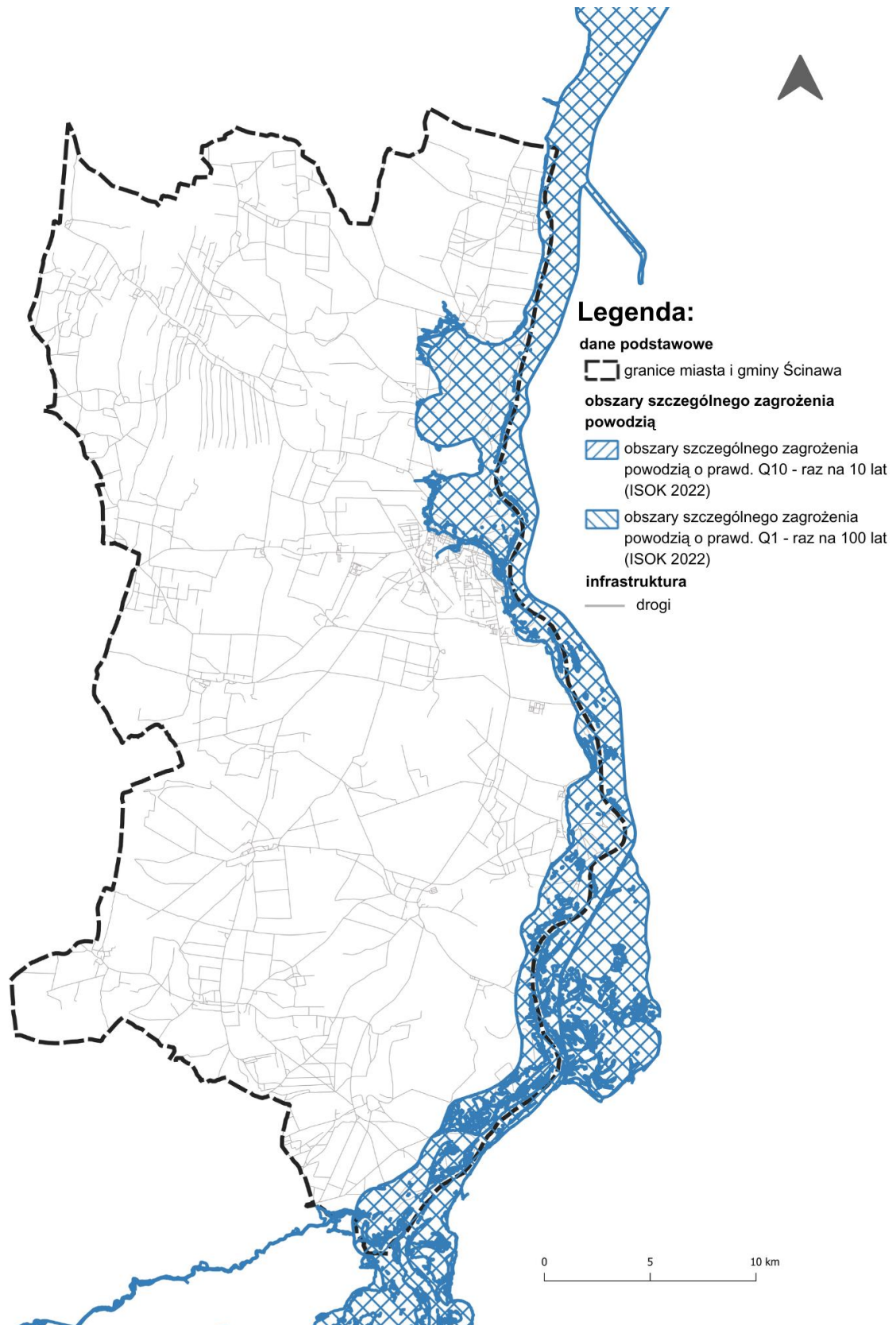
Schemat 1. Obszary ochrony zabytków miasta i Gminy Ścinawa

II.4.2.5. Ustalenia i rekomendacje w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

1. Należy kształtować spójny ekosystem, zapewnić ciągłość systemu zieleni z uwzględnieniem przebiegu korytarzy ekologicznych, mających szczególne znaczenie dla gatunków wędrownych.
2. Należy wprowadzać nowe elementy błękitno-zielonej infrastruktury.
3. Należy chronić i rozwijać różne prawne formy ochrony przyrody obszarów o cennych walorach przyrodniczych, wskazane na rysunku 2. modelu, w tym:
 - Obszar Natura 2000 „Łęgi Odrzańskie” – kod obszaru PLC020002,
 - Rezerwat przyrody „Łęg Korea”,
 - Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Odry”,
 - Użytek ekologiczny „Starorzecze koło Przychowej”,
 - Użytek ekologiczny „Ścinawskie Bagna”,
 - Użytek ekologiczny „Dąbrowa Dolna”,
 - Użytek ekologiczny „Śnieżycza”,
 - pomniki przyrody w Zaborowie w parku podworskim, w Lasowicach w parku podworskim, w Dziestawiu w parku podworskim, w Ścinawie w parku miejskim.
4. Należy dążyć do utworzenia Parku Krajobrazowego Dolina Odry oraz rezerwatów „Tymowskie Śnieżyce” i „Przychowskie Łęgi”.
5. Należy uwzględniać obszary chronione w kształtowaniu rozwoju przestrzennego Gminy.
6. Należy uwzględniać Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP nr 319 „Subzbiornik Prochowice-Środa Śląska” stanowiący Obszar Wysokiej Ochrony – OWO oraz GZWP 316 „Zbiornik Lubin” gromadzący wodę w porowych utworach neogenu, wskazane na rysunku 2. modelu.
7. W kształtowaniu rozwoju przestrzennego Gminy należy uwzględniać jej położenie granicach następujących „jednolitych części wód powierzchniowych” (JCPW): Przychowska Struga, Strużysko, Jastrzębia, Bobrek, Odra od Wałów Śląskich do Kanału Wschodniego, które stanowią części „scalonej części wód powierzchniowych Odra od Wałów Śląskich do Kanału Wschodniego” oraz Zimnica, która stanowi „scaloną część wód powierzchniowych Zimnica”.
8. Należy uwzględniać obszary szczególnego zagrożenia powodzią w kształtowaniu rozwoju przestrzennego miasta, wskazane na rysunku 2. modelu oraz na schemacie 2. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na obszarze miasta i Gminy Ścinawa, w sposób niestanowiący zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi i środowiska oraz zarządzania ryzykiem powodziowym. Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania czynności, które mogą utrudniać ochronę przed powodzią, dotyczy to również lokalizacji zabudowy. Lokalizacja zabudowy nie może utrudniać ochrony przeciwpowodziowej oraz generować strat dotkliwych społecznie, gospodarczo i przestrzennie.

Schemat 2. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na obszarze miasta i Gminy Ścinawa

Źródło: opracowanie własne na podstawie ISOK

9. Należy chronić strefy ochrony bezpośredniej ujęć wody.
10. Obowiązuje modernizacja i odbudowa następujących cieków wodnych: Zimnica, Jastrzębia, Luga, Gatna, Jarynia, Dębniak, Księgińska Struga, Niemstowy Potok.
11. W ramach działań związanych z przeciwdziałaniem suszy oraz problemu deszczy nawalnych, należy zwiększać retencję wód przez stosowanie rozwiązań prorotacyjnych jako jednego z działań adaptujących do zmian klimatu. Należy ustanowić retencję jako priorytetu projektowania systemów gospodarowanie wodami opadowymi. Należy stosować rozwiązania, takie jak:
 - budowa systemów gromadzenia i dystrybucji wody,
 - prowadzenie prac przeciwerozwojowych,
 - zwiększanie udziału powierzchni biologicznie czynnych, a w przypadku realizacji niezbędnych powierzchni utwardzonych stosowanie rozwiązań wodoprzepuszczalnych zamiast powierzchni szczelnych,
 - ochrona i odtwarzanie, tworzenie oczek wodnych i mokradł,
 - retencjonowanie wody w istniejących zbiornikach, rowach, zagłębieniach i oczkach wodnych,
 - tworzenie stref buforowych w postaci roślinnych pasów izolacyjnych wzdłuż rzek i cieków, aby zmniejszyć możliwość spływu powierzchniowego,
 - zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w sposób minimalizujący utratę naturalnej retencji lub spowalniający odpływ odprowadzanych wód,
 - zalesianie, zadrzewianie,
 - zakładanie zielonych dachów i zielonych, żyjących ścian na budynkach/wiatach,
 - zakładanie ogrodów deszczowych zasilanych deszczówką na terenach zurbanizowanych, szczególnie na terenach o znacznym zasklepieniu gleby.
12. Należy kształtować nowe obszary zieleni ogólnodostępnej z zachowaniem ciągłości systemu zieleni w mieście.
13. Należy dążyć do utrzymania i rozwoju ogrodów działkowych.
14. Należy dążyć do zwiększania bioróżnorodności terenów zieleni.
15. Należy rozwijać działania mitygacyjne oraz adaptacyjne do zmian klimatu, ze wskazaniem na ich wzajemne powiązanie i stosowanie rozwiązań służących jednocześnie łagodzeniu skutków zmian klimatu oraz zmniejszeniu ryzyka klimatycznego, w szczególności rozwiązań opartych na naturze.
16. Należy włączać tereny rolne i leśne w korytarze ekologiczne, w ogólnodostępny system terenów otwartych i zieleni publicznej, łączyć je zielonymi ciągami pieszymi i rowerowymi.
17. Rozwój gospodarczy należy opierać o naturalne zasoby, walory przyrodnicze i środowiskowe, z zachowaniem bioróżnorodności naturalnych ekosystemów, z poszanowaniem jego zasobów.
18. W kształtowaniu rozwoju przestrzennego Gminy należy uwzględnić:
 - złożę węgla brunatnego „Legnica – Pole Północne”, obejmujące część obszaru gmin: Ścinawa, Lubin, Prochowice i Kunice,

- złoża kruszywa naturalnego „Dłużyce”,
- złoża kruszywa naturalnego „Dziewin”,
- złoża kruszywa naturalnego „Jurcz”,
- złoża węgla brunatnego „Ścinawa 7”, wskazane na rysunku 2. modelu.

II.4.2.6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

1. Należy utrzymać obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej w strefie rolnej, wskazane na rysunku 2. modelu, nie dopuszczając do tworzenia nowych terenów osadniczych poza jednostkami osadniczymi, wskazanymi na rysunku 2. model, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Dopuszcza się zalesienia na obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej w strefie rolnej.
3. Należy dążyć do zachowania gruntów rolnych wysokich klas podlegających ochronie.
4. Należy dążyć do powstrzymania procesu przekształcania trwałych użytków zielonych na pola orne.
5. Należy dążyć do uwzględnienia w sferze produkcyjnej zaleceń wynikających z ochrony środowiska i położenia na terenach chronionych.
6. Należy dążyć do zachowania zwartych kompleksów łąk, pastwisk i terenów bagiennych, terenów lasów oraz nieużytków.
7. Należy zachować, rekonstruować i rozwijać powierzchnię zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, szczególnie wzdłuż: dróg, cieków i miedz.
8. Należy dążyć do zwiększania powierzchni leśnej Gminy, zwiększając przy tym skład gatunkowy lasów.
9. Należy ograniczać sytuowanie nowej zabudowy na obszarach kompleksów i terenów leśnych oraz na obszarach gruntów rolnych wysokich klas podlegających ochronie, z zastrzeżeniem ust. 11.
10. Dopuszcza się przebudowę i rozbudowę istniejącej zabudowy związanej z prowadzeniem prawidłowej gospodarki rolnej, a także jej obsługą i przetwórstwem.
11. Dopuszcza się lokalizację zabudowy w granicach zwartej zabudowy jednostek osadniczych lub jeżeli odległość działki od istniejącej zabudowy nie przekracza 50 m.
12. Zakazuje się lokalizacji obiektów hodowli zwierząt futerkowych na obszarach gruntów rolnych.

II.4.2.7. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

II.4.2.7.1 Kierunki rozwoju systemów transportu i komunikacji publicznej

1. Należy dążyć do rozwoju systemu dróg, również szlaków rowerowych, w tym:
 - 1) przebudowa drogi krajowej nr 36 do uzyskania docelowych parametrów drogi głównej ruchu przyspieszonego;
 - 2) budowa obejścia drogowego na południe od wsi Turów i miasta Ścinawa, jako rezerwa terenu wraz z budową przeprawy mostowej na Odrze na południe od istniejącej przeprawy i mostu kolejowego;
 - 3) utrzymanie i modernizacja dróg powiatowych i gminnych służących do połączeń między wsiami i miastami oraz połączenie ich z siecią dróg wojewódzkich;
 - 4) realizacja ulic układu obsługującego, dróg rolnych i leśnych;
 - 5) realizacja tras rowerowych, w tym:
 - Blue Velo – Odrzańskiej Trasy Rowerowej zgodnie z ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego,
 - drogi rowerowej na terenie miasta Ścinawa przebiegającej przez tereny parkowe łączącej stare miasto z ul. Królowej Jadwigi,
 - drogi rowerowej przebiegającej wzdłuż granicy terenów atrakcyjnych przyrodniczo NATURA 2000 łączącą miasto Ścinawa z Regionalnym Ośrodkiem Edukacji Ekologicznej we wsi Dziewin,
 - „tematycznych” dróg rowerowych przebiegających przy obiektach i terenach stanowiących atrakcję turystyczną,
 - lokalnych dróg rowerowych łączących miejscowości na terenach zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej oraz na terenach niezabudowanych,
 - międzygminną drogę rowerową łączącą miasto Ścinawa z miastem Prochowice zlokalizowaną w pasie nieczynnego torowiska linii kolejowej nr 362 Kobylin – Legnica.
2. Należy dążyć do integracji szlaków wodnych z systemem ciągów pieszych i rowerowych.
3. Należy dążyć do rozwoju transportu publicznego w formie komunikacji autobusowej.
4. Należy dążyć do utrzymania i rozwoju infrastruktury kolejowej – linia kolejowa nr 273 relacji Wrocław Główny – Szczecin Główny państwowego znaczenia. Linia ta wpięta jest w system międzynarodowego kolejowego korytarza transportowego określonego symbolem C-E59 relacji Ystad/Świnoujście – Chałupki/Bohumin (europejska umowa AGTC).
5. Należy dążyć do rozwoju komunikacji rzecznej, w tym do:
 - 1) budowy portu i przystani turystycznych na wysokości miasta Ścinawa;
 - 2) budowy przystani rzecznych we wsiach: Buszkowice, Dziewin i Jurcz.

6. Należy dążyć do stworzenia spójnego systemu tras rowerowych łączących jednostki osadnicze w obrębie Gminy Ścinawa między sobą oraz z jednostkami osadniczymi poza nią, w celu zapewnienia mieszkańcom łatwiejszego dostępu do usług oraz terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. Przy wyznaczaniu nowych dróg rowerowych wykorzystać należy istniejące drogi polne i leśne oraz drogi gminne.
7. Należy rozwijać infrastrukturę pieszą, rowerową i drogową przyjazną dla pieszych i rowerzystów.
8. Nowo projektowane i modernizowane drogi i ulice powinny przewidywać lokalizację pasów dla ruchu rowerowego i pieszego.
9. Należy dążyć do wyznaczania tras ścieżek rowerowych o funkcjach zarówno turystycznych, jak i komunikacyjnych.
10. Należy zapewniać dostępność terenów do dróg wojewódzkich wewnętrznymi układami komunikacyjnymi połączonymi z tymi drogami poprzez drogi niższej kategorii.
11. Należy wprowadzać rozwiązania mające na celu ograniczenie potencjalnego niekorzystnego oddziaływania dróg i kolei w zakresie emisji hałasu i wibracji (np. ekranów akustycznych, pasów zwartej zieleni izolacyjnej i obiektów odpornych na hałas wzdłuż ciągów komunikacyjnych, stosowanie tzw. cichych nawierzchni, izolacji budynków itp.).

II.4.2.7.2. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej

1. Należy rozwijać i modernizować system zbiorowego zaopatrzenia w wodę, ujęcia wód podziemnych oraz zakłady uzdatniania wody.
2. Należy rozwijać i modernizować sieci kanalizacji oraz przepompownie ścieków.
3. Należy odprowadzać ścieki do systemów kanalizacyjnych.
4. Należy odprowadzać wody opadowe i roztopowe przez zorganizowaną retencję powierzchniową.
5. Należy rozwijać i modernizować sieci elektroenergetyczne. Należy dążyć do kablowania napowietrznych linii energetycznych.
6. Należy rozwijać i modernizować sieć gazociągową.
7. Należy rozwijać instalacje OZE, w tym lokalne, z wykluczeniem lokalizacji, które mogłyby negatywnie wpływać na krajobraz, otoczenie, w szczególności na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo-usługową i zagrodową, obszary prawnie chronione, siedliska i inne cenne przyrodniczo elementy środowiska, w tym krajobraz oraz obszary produkcji rolnej i tereny zieleni leśnej, w szczególności, gdy chodzi o instalacje wykorzystujące energię promieniowania słonecznego i energię wiatru.
8. W granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na Obszarze Natura 2000 oraz w zespołach folwarcznych i parkach obowiązuje zakaz realizacji

urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW.

9. Należy rozwijać system selektywnej zbiórki odpadów.

II.4.2.7.3. Kierunki rozwoju infrastruktury społecznej

1. Ustalenia dotyczące rozwoju infrastruktury społecznej są zawarte w ustaleniach i rekomendacjach dotyczących kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, zgodnie z Rysunkiem 2 modelu.
2. Należy dążyć do zachowania i rozwoju infrastruktury społecznej na terenie gminy poprzez jej modernizację, tworzenie nowych miejsc i obiektów, w tym adaptację i doposażenie w odpowiednie zasoby, z uwzględnieniem dostosowania przestrzeni dla osób z niepełnosprawnościami i zwiększenia dostępności, w tym cyfrowej.
3. W kontekście obronności, należy brać pod uwagę możliwość budowy, modernizacji i dostosowywania istniejącej zabudowy do pełnienia funkcji obronnej dla ludności cywilnej (np. schrony, miejsca ucieczki i doraźnego schronienia).

II.4.2.8. Ustalenia i rekomendacje w zakresie zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

1. Należy rozwijać i modernizować system zbiorowego zaopatrzenia w wodę, ujęcia wód podziemnych oraz zakłady uzdatniania wody.
2. Należy rozwijać i modernizować sieci kanalizacji oraz przepompownie ścieków.
3. Należy odprowadzać ścieki do systemów kanalizacyjnych.
4. Należy odprowadzać wody opadowe i roztopowe przez zorganizowaną retencję powierzchniową.
5. Należy rozwijać i modernizować sieci elektroenergetyczne. Należy dążyć do kablowania napowietrznych linii energetycznych.
6. Należy rozwijać i modernizować sieć gazociągową.
7. Należy rozwijać instalacje OZE, w tym lokalne, z wykluczeniem lokalizacji, które mogłyby negatywnie wpływać na krajobraz, otoczenie, w szczególności na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo-usługową i zagrodową, obszary prawnie chronione, siedliska i inne cenne przyrodniczo elementy środowiska, w tym krajobraz oraz obszary produkcji rolnej i tereny zieleni leśnej, w szczególności, gdy chodzi o instalacje wykorzystujące energię promieniowania słonecznego i energię wiatru.
8. W granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na Obszarze Natura 2000 oraz w zespołach folwarcznych i parkach obowiązuje zakaz realizacji

urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW.

9. Należy rozwijać system selektywnej zbiórki odpadów.

II.4.2.9. Ustalenia i rekomendacje w zakresie lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Nie ustala się zasad lokalizacji przedsięwzięć, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko.

II.4.2.10. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

1. Wskazuje się do rekultywacji obszary o obniżonych walorach przyrodniczych.
2. Proces przekształceń w obszarze rewitalizacji określony zostanie w Gminnym Programie Rewitalizacji.
3. Do rehabilitacji wskazuje się obszary wyznaczone na rysunku 2. modelu, w tym zespół staromiejski Ścinawy.
4. Należy dążyć do rehabilitacji obiektów przemysłowych lub adaptacji na inne funkcje, które uzupełnią strukturę funkcjonalno-przestrzenną obszaru zgodnie z aktualnymi potrzebami społeczno-gospodarczymi.
5. Nie wyznacza się obszarów remediacji oraz obszarów zdegradowanych.

II.4.3. Kierunki rozwoju sieci wodno-kanalizacyjnej

Na bieżąco będą realizowane prace związane z utrzymaniem sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Ponadto planuje się: rozbudowę sieci kanalizacyjnej wraz z budową przepompowni ścieków, rozbudowę/modernizację sieci wodociągowej i modernizację istniejących SUW, a także modernizację systemu automatyki i sterowania zbiornika buforowego oraz komory zasuw oczyszczalni ścieków.

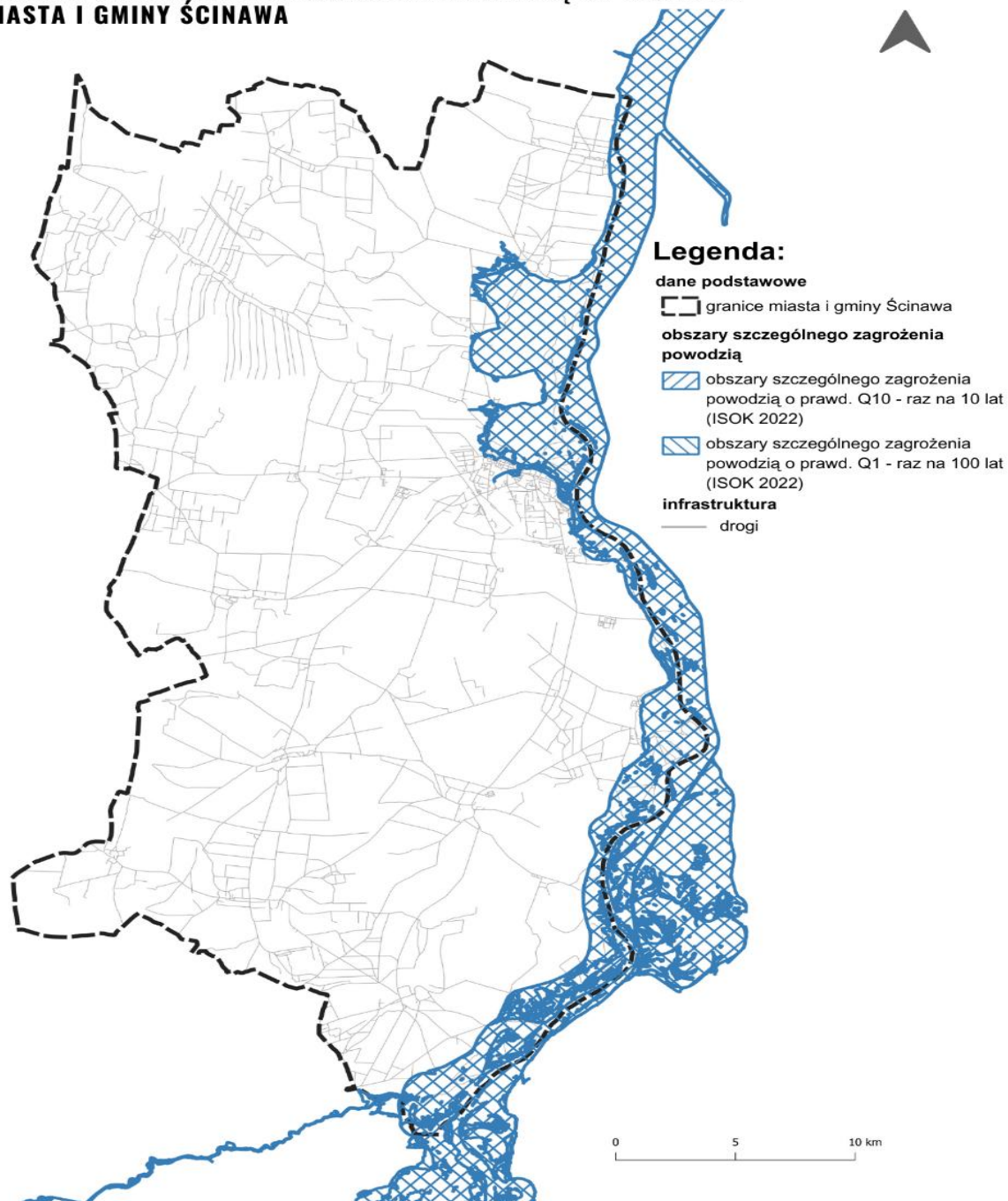
W ramach przedsięwzięć racjonalizujących zużycie wody i wprowadzanie ścieków przewiduje się: modernizację systemu automatyki i sterowania w celu sprawniejszego zarządzania infrastrukturą wodno-kanalizacyjną, rozwój gospodarki wodomierzowej pod kątem ograniczenia strat wody, modernizację przepompowni ścieków wraz z monitoringiem pracy urządzeń, modernizację związaną z wymianą odcinków sieci wodociągowej, na których występują częste awarie, stały monitoring zużycia wody,

utrzymanie jakości wody odpowiadającej normom, stały monitoring przepompowni ścieków oraz utrzymanie wymaganych parametrów oczyszczonych ścieków.

II.4.4. Ustalenia związane z art. 326 Prawa wodnego

Na terenie Gminy Ścinawa stanowią istotne zagrożenie związane z lokalnymi warunkami hydrologicznymi oraz ukształtowaniem terenu. Gmina położona jest w dolinie rzeki Odry, co powoduje, że obszary przylegające do jej koryta są szczególnie narażone na zalania w wyniku podniesienia poziomu wody. Zgodnie z Mapą Zagrożenia Powodziowego (MZP), na obszarze Gminy Ścinawa wyznaczono obszary zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie Q1 i Q10, co obrazuje poniższa mapa.

OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ NA OBSZARZE MIASTA I GMINY ŚCINAWA

W obrębie Gminy wyodrębniono następujące jednolite części wód i jednolite części wód podziemnych.

Tabela 1. Cele środowiskowe dla obszarów chronionych dla JCW na terenie Gminy Ścinawa

Kody i nazwa JCW w zasięgu Gminy Ścinawa	Status	Stan	Cel środowiskowy
RW600011138999 Kaczawa od Nysy Szalonej do ujścia	SZCW – silnie zmieniona część wód	staby potencjał ekologiczny	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Kaczawa w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Kaczawa w obrębie JCWP (dla troci wędrownej)
RW6000121399 Odra od Bystrzycy do Baryczy	SZCW – silnie zmieniona część wód	staby potencjał ekologiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm)]; pozostałe wskaźniki – II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Odra w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Odra w obrębie JCWP (dla troci wędrownej)
RW600010139149 Jastrzębia	NAT – naturalna część wód	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych
RW60000013912 Bobrek	SZCW – silnie zmieniona część wód	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D
RW60001513949 Przychowska Struga	NAT – naturalna część wód	umiarkowany stan ekologiczny	dobry stan ekologiczny
RW60001013916 Strużysko	NAT – naturalna część wód	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych
RW60001013952 Jasień	NAT – naturalna część wód	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D
RW600010139299 Zimnica	SZCW – silnie zmieniona część wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D

Tabela 2. JCWPd na terenie Gminy Ścinawa

Kody i numer JCWPd w zasięgu Gminy Ścinawa	Ogólna ocena stanu	Cel środowiskowy
GW600094	dobry stan chemiczny, ilościowy i ogólny	dobry stan chemiczny, ilościowy i ogólny
GW600095		
GW600078		

Dla pięciu jednolitych części wód powierzchniowych stwierdzono w ocenie stanu JCWP ogólny zły stan wód, a w trzech z nich nie stwierdzono jakości ze względu na brak danych.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego

W Planie dla kierunku 3.5 „Ograniczenia negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk naturalnych – powodzi i suszy” skierowano dla obszaru Gminy Ścinawa następujące postulaty, to jest:

- ograniczanie zabudowy na terenach zagrożonych powodzią oraz Wdrażanie wytycznych Planu Zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry w zakresie „Lokalizacyjnych i technicznych aspektów zabudowy na obszarach zagrożonych powodzią”;
- ograniczanie zabudowy na terenach zagrożonych powodzią, w tym dostosowanie zagospodarowania i warunków technicznych;
- uwzględnienie w lokalnych dokumentach planistycznych ustaleń przestrzennych z zakresu małej retencji, wynikających z opracowanego programu małej retencji dla województwa dolnośląskiego;
- uwzględnienie komponentu adaptacyjnego (do zmian klimatu) w dokumentach planistycznych, strategicznych i operacyjnych Gminy, w tym m.in. odtwarzanie starorzeczy i obszarów bagiennych jako naturalnych terenów retencyjnych;
- wyznaczenie w opracowaniach ekofizjograficznych obszarów o dużej zdolności retencyjnej i terenów o obniżonej pojemności retencyjnej, które wymagają kompensacji oraz uwzględnianie tych obszarów i terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a także w decyzjach lokalizacyjnych i w decyzjach o warunkach zabudowy.

W ramach postulatów kierowanych do Rządu RP w ww. dokumencie wskazano dla Gminy Ścinawa jako zadanie modernizację wału przeciwpowodziowego dla rzeki Młynówka.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym

W Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry

zaplanowano działania techniczne w Tabeli 24. OLD PZRP dla OD Odry dotyczące działań pn.: „Budowa stopnia wodnego Ścinawa na rz. Odrze” (działanie nr PPI_761). W jego zakres wchodzi przygotowanie dokumentacji technicznej dla budowy stopnia wodnego na rzece Odrze wraz z uzyskaniem niezbędnych decyzji administracyjnych zezwalających na realizację inwestycji w celu: sterowania przepływem wód rzeki Odry celem ochrony przed powodzią m. Ścinawa, poprawy warunków żeglugowych rzeki Odry, przywrócenia poziomów wód gruntowych i zapobiegania przesuszaniu gruntów (ochrona przed suszą, retencja wodna), powstrzymania procesów erozyjnych w korycie rzeki Odry, produkcji energii elektrycznej; drugie wskazane przedsięwzięcie to „Odbudowa zabudowy regulacyjnej rzeki Odry – przystosowanie do III klasy drogi wodnej, na odcinku od msc. Ścinawa do ujścia Nysy Łużyckiej – ETAP II” (działanie nr R_SO_S_041). W jego zakres wchodzi Odbudowa 341 ostróg i usunięcie 11 przemiałów na odcinku Odry Swobodnie Płynącej od km 427 do km 540.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy²

Zgodnie z mapą zagrożenia suszą cały obszar Gminy Ścinawa jest silnie zagrożony suszą, a na niewielkim fragmencie jako ekstremalnie zagrożona suszą.

Skutki suszy mają wpływ na:

- a) rolnictwo ograniczając dostęp do wody, co wpływa na zmniejszenie plonów upraw, obniża jakość roślin, a także powoduje problemy z nawadnianiem upraw. Rolnicy mogą ponosić straty ekonomiczne, co wpływa na lokalną gospodarkę.
- b) środowisko naturalne – susza powoduje obniżenie poziomu wód gruntowych i powierzchniowych, co zagraża ekosystemom wodnym, ogranicza bioróżnorodność oraz wpływa na zdrowie lasów i terenów zielonych. Infrastrukturę wodną – spadek poziomu wód może prowadzić do problemów z dostawą wody pitnej, zmniejszenia wydajności studni i ujęć wodnych.

Działania zapobiegawczymi i łagodzącymi skutki suszy może być:

- promowanie oszczędności w zużyciu wody oraz racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi,
- wprowadzanie systemów nawadniania precyzyjnego i retencjonowania wody, np. zbiorników retencyjnych czy zbieranie wody deszczowej,
- ochrona terenów zielonych i zalesianie, co poprawia retencję wodną w glebie,
- edukacja mieszkańców i rolników na temat skutków suszy oraz metod jej ograniczania,
- monitorowanie suszy – w Gminie Ścinawa prowadzona jest przez monitoring klimatyczny i hydrologiczny, który pozwala na szybkie reagowanie na pojawiające się zagrożenia i planowanie działań zaradczych.

² Informacja na podstawie Informatycznej Ostoły Kraju, Hydroportal, <https://wody.isok.gov.pl/hydroportal.html>

Podsumowując, susze stanowią poważne wyzwanie dla Gminy Ścinawa, wpływając na gospodarkę, środowisko i jakość życia mieszkańców. Skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi i działania adaptacyjne są kluczowe dla minimalizowania negatywnych skutków tych zjawisk.

W „Planie przeciwdziałania skutkom suszy” przyjętym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. wskazano na terenie Gminy Ścinawa jako zadanie na liście zadań inwestycyjnych, służących zwiększeniu retencji oraz wspierających przeciwdziałania skutkom suszy, zadanie pt. „Budowa stopnia wodnego Ścinawa na rz. Odrze”.

III. WDRAŻANIE STRATEGII

III.1. Wdrażanie, monitoring i ewaluacja strategii

Wdrożenie strategii rozwoju Gminy Ścinawa stanowi proces złożony i wieloetapowy, który wymaga skutecznego, skoordynowanego zarządzania, aktywnego zaangażowania wszystkich interesariuszy oraz stałego nadzoru nad realizacją przyjętych celów strategicznych i operacyjnych.

Kluczowym elementem efektywnej realizacji strategii jest jasny podział ról i odpowiedzialności pomiędzy poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi Gminy, partnerami zewnętrznymi (np. organizacjami pozarządowymi, instytucjami kultury, przedsiębiorcami) oraz mieszkańcami. Współpraca oparta na partnerstwie i transparentności zwiększa szanse na osiągnięcie trwałych i mierzalnych rezultatów.

System wdrażania strategii obejmuje także regularne monitorowanie postępów, czyli cykliczne zbieranie danych, analizowanie wskaźników oraz ocenę skuteczności podejmowanych działań. Pozwala to na bieżące reagowanie na zmieniające się uwarunkowania oraz identyfikację ewentualnych zagrożeń i szans.

Strategia zakłada również mechanizm aktualizacji dokumentu w przypadku ważnych zmian społecznych, gospodarczych lub środowiskowych. Elastyczność tego podejścia gwarantuje, że strategia pozostanie narzędziem użytecznym, spójnym z realnymi potrzebami Gminy i jej mieszkańców.

Kluczową rolę w procesie wdrażania strategii rozwoju Gminy Ścinawa powinien pełnić Koordynator ds. Strategii Rozwoju Gminy. Osoba ta odpowiadać będzie za całościowe zarządzanie procesem realizacji dokumentu strategicznego, koordynację działań międzywydziałowych, monitoring postępów oraz komunikację z interesariuszami.

Z uwagi na to, że strategia przyjmowana jest uchwałą Rady Miejskiej i wyznacza kierunki rozwoju lokalnych polityk publicznych, ważne jest, aby funkcja Koordynatora była odpowiednio umocowana w strukturze samorządowej i posiadała realny wpływ na decyzje strategiczne. Naturalnym kandydatem do pełnienia tej funkcji mógłby być Burmistrz jako organ wykonawczy odpowiedzialny za realizację polityki rozwoju Gminy.

Jednak ze względu na liczne obowiązki, w tym reprezentowanie Gminy na zewnątrz i zarządzanie bieżącą działalnością urzędu, zadanie to może zostać delegowane.

W takim przypadku rolę Koordynatora może objąć Sekretarz Miasta i Gminy/Dyrektor Departamentu Rozwoju lub Kierownik Referatu Funduszy Pozabudżetowych i Inicjatyw Obywatelskich – pod warunkiem ścisłej współpracy z Burmistrzem, kierownictwem urzędu, jednostkami organizacyjnymi Gminy oraz spółkami komunalnymi. Taka organizacja pracy zapewni odpowiedni przepływ informacji, spójność działań oraz efektywność wdrażania strategii w perspektywie wieloletniej.

Do zadań Koordynatora należeć będzie w szczególności:

- ustalanie i nadzór nad realizacją harmonogramu działań realizujących cele zapisane w Strategii,
- bieżąca współpraca z realizatorami działań, w tym udzielanie im wsparcia merytorycznego,
- współpraca z partnerami zewnętrznymi, jak organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, instytucje publiczne innego szczebla,
- kreowanie – przy współpracy z odpowiednią komórką organizacyjną – polityki informacyjnej dotyczącej strategii i jej wdrażania,
- pozyskiwanie ekspertów zewnętrznych, którzy mogą wspierać Gminę w procesie realizacji Strategii, oraz kontakt z nimi,
- zaangażowanie w prace nad innymi dokumentami strategicznymi Gminy, pełniącymi funkcję planów operacyjnych/wykonawczych dla Strategii,
- monitoring i bieżące raportowanie władzom Gminy postępów we wdrażaniu Strategii.

Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Ścinawa będzie prowadzona przede wszystkim w ramach codziennej działalności Urzędu Miejskiego oraz podległych jednostek organizacyjnych i instytucji gminnych. Kluczową rolę w tym procesie odgrywać będą również różnego rodzaju programy sektorowe i plany tematyczne, które – jak wskazano wcześniej – mają funkcję dokumentów operacyjnych wspierających wdrażanie założeń strategicznych.

Dlatego po przyjęciu niniejszej strategii konieczne będzie opracowanie lub aktualizacja dokumentów wykonawczych, które pozwolą przełożyć zapisy strategiczne na konkretne działania, harmonogramy i alokację zasobów. Proces ten powinien odbywać się we współpracy z szerokim gronem interesariuszy – przedstawicielami jednostek organizacyjnych, rad sołeckich, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, instytucji edukacyjnych, mieszkańców oraz partnerów zewnętrznych.

Wspólne wypracowanie dokumentów wykonawczych (np. planów operacyjnych, programów wieloletnich, strategii sektorowych) zapewni ich spójność z celami strategicznymi, a jednocześnie umożliwi lepsze dopasowanie działań do realnych potrzeb społeczno-gospodarczych oraz warunków lokalnych. Pozwoli to również na

skuteczniejsze pozyskiwanie środków zewnętrznych, jak i monitorowanie efektów wdrażania strategii w kolejnych latach.

Opracowując je, należy zadbać o przestrzeganie m.in. następujących wytycznych:

- opracowanie dokumentów na podstawie kompleksowej diagnozy sytuacji w danej sferze, której dotyczy dokument,
- podjęcie starań na rzecz włączenia mieszkańców i innych interesariuszy już na etapie opracowania dokumentu,
- konsultacje społeczne projektu dokumentu, prowadzone z wykorzystaniem aktywizujących metod i uwzględniające potrzeby różnych grup,
- postępowanie się prostym, zrozumiałym dla jak największych grup odbiorców językiem, ewentualnie przygotowywanie „streszczeń” w języku niespecjalistycznym,
- przygotowanie dokumentów uwzględniających zasady dostępności,
- dbałość o zgodność dokumentów ze strategią rozwoju gminy oraz dokumentami strategicznymi innych szczebli samorządu terytorialnego, poziomu krajowego i unijnego.

Koordinator ds. Strategii Rozwoju Gminy będzie pełnił kluczową funkcję nie tylko w zakresie nadzoru nad wdrażaniem strategii, ale również w prowadzeniu systematycznego monitoringu jej realizacji. Monitoring ten będzie procesem ciągłym, prowadzonym w sposób metodyczny i opartym na analizie zarówno wskaźników ilościowych (np. dane statystyczne, liczba zrealizowanych projektów, poziom wykonania budżetu), jak i jakościowych (np. poziom satysfakcji mieszkańców, postrzeganie działań Gminy).

Efekty monitoringu będą corocznie prezentowane w Raporcie o stanie gminy, który stanowi narzędzie oceny postępów w realizacji celów strategicznych oraz służy zwiększaniu transparentności działań administracji publicznej.

Ze względu na długofalowy charakter wielu kierunków rozwoju – szczególnie tych związanych z dużymi inwestycjami infrastrukturalnymi lub projektami społecznymi – pełne efekty wdrażania strategii będą widoczne dopiero po kilku latach. Dlatego badania jakościowe, takie jak ankiety opinii mieszkańców, wywiady pogłębione czy ocena poziomu zadowolenia z usług publicznych, powinny być realizowane w wybranych punktach kontrolnych:

1. po upływie połowy okresu obowiązywania strategii, to jest w roku 2029,
2. na zakończenie okresu realizacji dokumentu, w celu podsumowania osiągniętych efektów i wyciągnięcia wniosków na przyszłość.

Takie podejście zapewni racjonalne gospodarowanie zasobami i jednocześnie pozwoli na uzyskanie wartościowych danych diagnostycznych, które będą stanowić podstawę do ewentualnych korekt działań strategicznych oraz planowania kolejnych etapów rozwoju Gminy.

Tabela 3 Mierniki ilościowe

Cel strategiczny nr 1	Tworzenie bezpiecznej, przyjaznej i zintegrowanej przestrzeni życia w Gminie Ścinawa poprzez rozwój infrastruktury publicznej, wzmacnianie lokalnych więzi społecznych, podnoszenie poziomu bezpieczeństwa oraz zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych sprzyjających aktywności obywatelskiej i dobrostanowi mieszkańców
Wskaźniki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba zmodernizowanych lub wybudowanych kilometrów dróg gminnych – [km]. 2. Liczba wybudowanych/odnowionych obiektów użyteczności publicznej – [szt.]. 3. Powierzchnia przestrzeni publicznych objętych rewitalizacją lub modernizacją – [m²]. 4. Liczba nowych punktów oświetlenia ulicznego – [szt.]. 5. Liczba inwestycji dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – [szt.]. 6. Liczba zmodernizowanych placówek oświatowych – [szt.]. 7. Liczba obiektów sportowo-rekreacyjnych wybudowanych lub zmodernizowanych – [szt.]. 8. Wartość zainwestowanych środków w infrastrukturę publiczną – [zł]. 9. Liczba budynków publicznych objętych termomodernizacją lub modernizacją energetyczną – [szt.]. 10. Liczba mieszkańców objętych poprawą dostępu do infrastruktury publicznej – [os.]. 11. Liczba doposażonych jednostek OSP – [szt.]. 12. Liczba zmodernizowanych/remontowanych remiz OSP – [szt.]. 13. Liczba zainstalowanych kamer monitoringu miejskiego – [szt.]. 14. Długość nowo wybudowanego lub zmodernizowanego oświetlenia ulicznego – [mb]. 15. Liczba przeprowadzonych szkoleń i kampanii edukacyjnych dot. bezpieczeństwa – [szt.]. 16. Liczba uczestników działań edukacyjnych/prewencyjnych – [os.]. 17. Liczba punktów pomiaru i systemów wczesnego ostrzegania – [szt.]. 18. Liczba bezpiecznych przejść dla pieszych zmodernizowanych lub utworzonych – [szt.]. 19. Czas reakcji służb ratunkowych na zgłoszenia (średni) – [minuty]. 20. Liczba interwencji OSP/Policji w skali roku (monitorowana zmiana) – [szt.]. 21. Liczba wydarzeń społecznych, kulturalnych i integracyjnych zorganizowanych na terenie Gminy – [szt./rok]. 22. Liczba uczestników wydarzeń i inicjatyw integracyjnych – [osoby/rok]. 23. Liczba wspartych organizacji pozarządowych – [szt./rok]. 24. Liczba utworzonych lub zmodernizowanych miejsc spotkań lokalnych (świetlice, centra aktywności, kluby) – [szt.]. 25. Liczba działań promujących lokalne dziedzictwo i tożsamość kulturową – [szt./rok]. 26. Liczba projektów międzypokoleniowych i integracyjnych skierowanych do grup defaworyzowanych – [szt./rok]. 27. Liczba partnerstw lokalnych zawiązanych w celu realizacji działań społecznych – [szt.]. 28. Wzrost liczby mieszkańców zaangażowanych w konsultacje społeczne i inicjatywy obywatelskie – [% lub osoby/rok].
Cel strategiczny nr 2	Budowanie nowoczesnej, transparentnej i efektywnie zarządzanej Gminy Ścinawa, opartej na aktywnym udziale mieszkańców w życiu publicznym, wspieraniu inicjatyw obywatelskich oraz wdrażaniu wysokich standardów

	zarządzania, sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi i wzmocnieniu lokalnej tożsamości
Wskaźniki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych rocznie [szt.] – pokazuje poziom zaangażowania mieszkańców w procesy decyzyjne. 2. Frekwencja w konsultacjach i spotkaniach z mieszkańcami [%] – miernik realnego udziału społeczności w życiu publicznym. 3. Liczba złożonych wniosków i projektów w ramach budżetu obywatelskiego [szt.] – wskaźnik aktywności obywatelskiej i zainteresowania rozwojem lokalnym. 4. Czas realizacji zgłoszeń mieszkańców w systemach e-usług lub platformach kontaktowych [dni] – mierzy efektywność i responsywność administracji. 5. Liczba funkcjonujących organizacji pozarządowych i inicjatyw społecznych [szt.] – odzwierciedla siłę sektora obywatelskiego. 6. Liczba projektów realizowanych wspólnie z NGO, szkołami, parafiami, sołectwami itp. [szt.] – pokazuje poziom współpracy międzysektorowej. 7. Poziom cyfryzacji usług publicznych (liczba usług dostępnych online) [szt.] – wskaźnik nowoczesności i dostępności urzędu. 8. Wyniki ankiet satysfakcji mieszkańców z pracy urzędu (średnia ocena w skali 1–5) [punkty] – subiektywna, ale istotna informacja zwrotna. 9. Liczba programów edukacyjnych, warsztatów obywatelskich, szkoleń dla mieszkańców i rad sołectkich [szt.] – wskaźnik wzmocnienia kompetencji społecznych. 10. Udział w wyborach samorządowych (frekwencja) [%] – wskaźnik zaangażowania społeczności lokalnej w życie publiczne. 11. Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych rocznie – [szt.]. 12. Średnia frekwencja w konsultacjach społecznych i spotkaniach z mieszkańcami – [%]. 13. Liczba złożonych projektów w ramach budżetu obywatelskiego – [szt.]. 14. Liczba zrealizowanych inicjatyw oddolnych mieszkańców i organizacji – [szt.]. 15. Liczba osób uczestniczących w warsztatach, szkoleniach i działaniach edukacyjnych dot. partycypacji – [os.]. 16. Liczba kanałów komunikacji wykorzystywanych do dialogu z mieszkańcami (np. spotkania, platformy online) – [szt.]. 17. Liczba partnerstw lokalnych z NGO, radami sołectkimi, grupami nieformalnymi – [szt.]. 18. Liczba wydarzeń angażujących społeczność lokalną (np. debaty, fora obywatelskie) – [szt.]. 19. Liczba osób głoszących w ramach budżetu obywatelskiego – [os.]. 20. Liczba zgłoszeń mieszkańców obsługiwanych za pośrednictwem platform online lub aplikacji mobilnych – [szt.]. 21. Liczba wydarzeń promujących lokalną kulturę i tradycję – [szt./rok]. 22. Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych o charakterze lokalnym – [osoby/rok]. 23. Liczba działań edukacyjnych dotyczących historii i dziedzictwa Gminy Ścinawa – [szt./rok]. 24. Liczba wydanych publikacji, materiałów promocyjnych i multimedialnych o gminie – [szt./rok]. 25. Liczba zrewitalizowanych lub objętych opieką obiektów dziedzictwa kulturowego – [szt.]. 26. Liczba lokalnych twórców i grup artystycznych objętych wsparciem – [osoby/grupy/rok]. 27. Liczba partnerstw z instytucjami kultury i organizacjami regionalnymi – [szt./rok]. 28. Liczba działań promujących lokalne symbole, nazwy i tradycje w przestrzeni publicznej – [szt./rok]. 29. Poziom satysfakcji mieszkańców z oferty kulturalnej Gminy – [średnia ocena w skali 1–5].

	30. Liczba turystów odwiedzających wydarzenia o tematyce lokalnej – [osoby/rok].
--	--

<p>Cel strategiczny nr 3</p>	<p>Wzmacnianie potencjału gospodarczego Gminy Ścinawa poprzez aktywne wspieranie lokalnej przedsiębiorczości oraz rozwój atrakcyjnej i zrównoważonej oferty turystycznej, sprzyjającej tworzeniu miejsc pracy, promocji dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz budowaniu pozytywnego wizerunku Gminy jako miejsca przyjaznego inwestorom i odwiedzającym</p>
<p>Wskaźniki</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba turystów odwiedzających Gminę Ścinawa rocznie [osoby/rok] – wzrost liczby odwiedzających mierzy skuteczność promocji i atrakcyjność oferty. 2. Liczba wydarzeń o charakterze turystycznym, kulturalnym lub rekreacyjnym organizowanych w gminie w ciągu roku [szt./rok] – festyny, rajdy rowerowe, sptywy, koncerty itp. 3. Długość tras rowerowych i szlaków pieszych [w km] i [kilometry] – rozwój infrastruktury sprzyjającej turystyce aktywnej. 4. Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych [szt.] – np. place zabaw, przystanie, miejsca odpoczynku, punkty widokowe. 5. Liczba podmiotów świadczących usługi turystyczne (noclegi, gastronomia, przewodnictwo) – [szt.] – rozwój lokalnej gospodarki wokół turystyki. 6. Poziom wykorzystania schroniska młodzieżowego i infrastruktury ROEE Dziewin [%] – wskaźnik efektywności istniejącej bazy edukacyjno-turystycznej. 7. Liczba działań edukacyjnych i promocyjnych w zakresie turystyki przyjaznej środowisku [szt./rok] – np. warsztaty ekologiczne, kampanie informacyjne, akcje sprzątania terenów rekreacyjnych. 8. Liczba turystów korzystających z oferty statku pasażerskiego [osoby/rok] – miernik atrakcyjności i popularności turystyki wodnej. 9. Poziom satysfakcji turystów z infrastruktury i oferty turystycznej [wynik ankietowy, % zadowolonych] – jakościowy wskaźnik odbioru działań. 10. Liczba partnerstw z instytucjami i organizacjami wspierającymi rozwój turystyki [szt.] – np. LGD, organizacje ekologiczne, PTTK. 11. Liczba nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych – [szt./rok]. 12. Liczba firm korzystających z programów wsparcia (dotacje, szkolenia, doradztwo) – [szt./rok]. 13. Liczba zorganizowanych szkoleń i warsztatów dla przedsiębiorców – [szt./rok]. 14. Liczba przedsiębiorców uczestniczących w szkoleniach – [osoby/rok]. 15. Liczba miejsc w inkubatorach i parkach przemysłowych przygotowanych dla przedsiębiorców – [szt.]. 16. Wzrost zatrudnienia w sektorze MSP na terenie Gminy – [osoby/rok]. 17. Liczba lokalnych produktów i usług promowanych na rynku – [szt./rok]. 18. Liczba start-upów zarejestrowanych i rozwijających się na terenie Gminy – [szt./rok]. 19. Liczba wdrożonych nowoczesnych technologii i rozwiązań cyfrowych przez lokalne firmy – [szt./rok]. 20. Poziom satysfakcji przedsiębiorców z dostępnego wsparcia – [% w badaniach ankietowych]. 21. Liczba opracowanych i wdrożonych strategii marketingowych – [szt.]. 22. Liczba przeprowadzonych kampanii promocyjnych i eventów – [szt.]. 23. Liczba nowych partnerstw i współprac promocyjnych – [szt.]. 24. Liczba materiałów promocyjnych (brozury, filmy, przewodniki) wyprodukowanych i dystrybuowanych – [szt.]. 25. Liczba odwiedzin strony internetowej Gminy (miesięcznie/rocznie) – [wejścia]. 26. Liczba obserwujących i zaangażowanie na profilach społecznościowych Gminy – [osoby]. 27. Wyniki badań satysfakcji i rozpoznawalności marki wśród mieszkańców i turystów – [% pozytywnych opinii].

	<p>28. Liczba zgłoszonych inicjatyw i projektów lokalnych wspierających markę – [szt.].</p> <p>29. Liczba raportów i analiz monitorujących efekty działań promocyjnych – [szt.].</p> <p>30. Poziom zaangażowania społeczności lokalnej mierzony frekwencją na wydarzeniach promocyjnych – [osoby].</p>
--	--

Cel strategiczny nr 4	Zapewnienie zrównoważonego rozwoju Gminy Ścinawa poprzez harmonijne łącznie rozwoju społeczno-gospodarczego z ochroną środowiska naturalnego, poprawą jakości życia mieszkańców oraz racjonalnym gospodarowaniem zasobami lokalnymi
Wskaźniki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba nasadzonych drzew i krzewów – [szt.]. 2. Powierzchnia terenów objętych retencją wodną [w m²/ha] – w tym zbiorniki, ogrody deszczowe, systemy zatrzymywania wody opadowej. 3. Liczba zmodernizowanych lub wybudowanych instalacji OZE (np. PV, pompy ciepła) – w budynkach publicznych i prywatnych – [szt./komplety]. 4. Udział energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii w jednostkach gminnych – [%]. 5. Zmniejszenie emisji CO² z budynków użyteczności publicznej – [w tonach rocznie]. 6. Liczba kampanii edukacyjnych i działań promujących ekologię i adaptację do zmian klimatu – [szt.]. 7. Długość nowych lub zmodernizowanych ścieżek pieszo-rowerowych wspierających mobilność niskoemisyjną – [km]. 8. Liczba zmodernizowanych systemów oświetlenia na energooszczędne – [szt.]. 9. Liczba gospodarstw domowych objętych programami wymiany źródeł ciepła – [szt.]. 10. Wskaźnik jakości powietrza (średnioroczny poziom pyłów PM10 i PM2.5) – poprawa parametrów w kolejnych latach – [tony]. 11. Liczba inwestycji uwzględniających rozwiązania proklimatyczne (np. zielone dachy, nawierzchnie przepuszczalne) – [szt.]. 12. Liczba interwencji i działań na rzecz przeciwdziałania skutkom suszy, podtopień lub ekstremalnych zjawisk pogodowych – [szt.]. 13. Długość wybudowanych lub zmodernizowanych dróg lokalnych – z uwzględnieniem poprawy dostępności i bezpieczeństwa – [km]. 14. Długość wybudowanych lub zmodernizowanych chodników i ścieżek pieszo-rowerowych – w tym infrastruktury dostosowanej do osób z niepełnosprawnościami – [km]. 15. Liczba przebudowanych lub wybudowanych bezpiecznych przejść dla pieszych – z zastosowaniem aktywnego oznakowania, oświetlenia LED, wyniesień – [szt.]. 16. Liczba punktów oświetleniowych wymienionych na energooszczędne (np. LED) – zmniejszających zużycie energii i emisję CO² – [szt.]. 17. Liczba zmodernizowanych lub wybudowanych obiektów użyteczności publicznej w standardzie energooszczędnym, lub pasywnym – [szt.]. 18. Liczba wdrożonych rozwiązań retencyjnych w infrastrukturze drogowej (np. odwodnienia, nawierzchnie przepuszczalne) – [szt.]. 19. Stopień dostępności transportu publicznego (liczba przystanków, tras, połączeń dziennych) – uwzględniających potrzeby mieszkańców obszarów peryferyjnych – [szt.]. 20. Liczba zrealizowanych inwestycji z użyciem materiałów niskoemisyjnych lub lokalnych surowców – [szt.]. 21. Poziom zadowolenia mieszkańców z infrastruktury technicznej (na podstawie badań ankietowych lub konsultacji społecznych) – [szt.]. 22. Liczba projektów infrastrukturalnych zrealizowanych w formule partycypacyjnej lub konsultowanej z mieszkańcami – [szt.]. 23. Liczba wybudowanych lub zmodernizowanych PSZOK – [szt.].

	<p>24. Liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych na temat segregacji odpadów – [szt.].</p> <p>25. Liczba uczestników działań edukacyjnych – [os.].</p> <p>26. Wzrost poziomu recyklingu odpadów komunalnych – [%].</p> <p>27. Zmniejszenie ilości odpadów zmieszanych odbieranych z gospodarstw domowych – [tony].</p> <p>28. Liczba gospodarstw domowych korzystających z PSZOK – [os./gosp.].</p> <p>29. Liczba wybudowanych zbiorników retencyjnych / ogrodów deszczowych – [szt.].</p> <p>30. Liczba gospodarstw domowych wyposażonych w zbiorniki na deszczówkę – [szt.].</p> <p>31. Powierzchnia terenów objętych działaniami retencyjnymi – [ha].</p> <p>32. Powierzchnia zagospodarowanych terenów przyrodniczych (np. nadodrzańskich) – [ha].</p> <p>33. Liczba zorganizowanych warsztatów, kampanii lub konkursów ekologicznych – [szt.].</p> <p>34. Liczba materiałów informacyjnych lub edukacyjnych – [szt.].</p> <p>35. Liczba zainstalowanych czujników jakości powietrza – [szt.].</p> <p>36. Liczba wdrożonych działań informacyjnych o stanie powietrza – [szt.].</p>
--	---

Cel strategiczny nr 5	Umocnienie pozycji Gminy Ścinawa jako regionalnego lidera w zakresie ekologii i innowacji poprzez promowanie postaw proekologicznych i innowacyjnych wśród mieszkańców i lokalnych przedsiębiorców
Wskaźniki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba zrealizowanych projektów edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych – [szt.]. 2. Liczba uczniów objętych dodatkowymi zajęciami wspierającymi kompetencje kluczowe – [osoby]. 3. Liczba przedszkoli, szkół i placówek oświatowych wyposażonych w nowoczesne pomoce dydaktyczne – [placówki/szt.]. 4. Liczba nauczycieli i opiekunów objętych szkoleniami podnoszącymi kwalifikacje – [osoby]. 5. Liczba funkcjonujących centrów lub punktów integracji społecznej (świetlice, kluby, biblioteki) – [szt.]. 6. Liczba wydarzeń społeczno-kulturalnych angażujących lokalną społeczność – [wydarzenia/szt.]. 7. Liczba seniorów objętych programami aktywizacyjnymi i edukacyjnymi – [osoby]. 8. Liczba działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie zdrowia psychicznego i fizycznego – [szt.]. 9. Poziom zadowolenia mieszkańców z oferty edukacyjnej i społecznej Gminy – [% mieszkańców pozytywnie oceniających ofertę]. 10. Liczba partnerstw i projektów realizowanych we współpracy ze szkołami, NGO, instytucjami kultury – [szt.]. 11. Liczba nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych na terenie Gminy – [szt./rok]. 12. Liczba firm objętych wsparciem w ramach programów gminnych lub współfinansowanych ze środków zewnętrznych – [szt./rok]. 13. Liczba wydarzeń promujących przedsiębiorczość i innowacje – [wydarzenia/szt./rok]. 14. Liczba zmodernizowanych lub nowo wybudowanych terenów inwestycyjnych – [tereny/szt.]. 15. Stopień wykorzystania dostępnych terenów inwestycyjnych w Gminie – [%]. 16. Liczba partnerstw z uczelniami, inkubatorami przedsiębiorczości lub klastrami innowacyjnymi – [szt.]. 17. Liczba mieszkańców objętych szkoleniami lub programami aktywizacji zawodowej – [osoby/rok].

	<p>18. Liczba projektów wspierających zieloną gospodarkę i transformację energetyczną – [projekty/szt./rok].</p> <p>19. Wzrost liczby miejsc pracy w sektorze prywatnym na terenie Gminy – [miejsca pracy/szt./rok].</p> <p>20. Liczba nowoczesnych usług publicznych udostępnionych drogą cyfrową – [usługi/szt.].</p> <p>21. Liczba zorganizowanych kampanii edukacyjnych i warsztatów proekologicznych – [szt.].</p> <p>22. Liczba uczestników szkoleń i warsztatów dotyczących ekologii i innowacji – [osoby].</p> <p>23. Procent gospodarstw domowych korzystających z odnawialnych źródeł energii – [%].</p> <p>24. Liczba zrealizowanych lokalnych inicjatyw ekologicznych – [szt.].</p> <p>25. Liczba zgłoszonych i wdrożonych pomysłów proekologicznych i innowacyjnych – [szt.].</p> <p>26. Poziom poprawy jakości powietrza lub innych wskaźników środowiskowych – [np. $\mu\text{g}/\text{m}^3$, indeks AQI].</p> <p>27. Liczba partnerstw i współpracy między samorządem a NGO i mieszkańcami w zakresie ekologii – [szt.].</p> <p>28. Liczba projektów i działań wspierających zieloną transformację i innowacje – [szt.].</p> <p>29. Wskaźnik zaangażowania mieszkańców w inicjatywy proekologiczne – [% aktywnych mieszkańców].</p> <p>30. Liczba mieszkańców korzystających z innowacyjnych usług lub rozwiązań ekologicznych – [osoby].</p>
--	--

Źródło: opracowanie własne.

III.2. Ramy finansowe realizacji Strategii

Zgodnie z aktualnymi zapisami Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Ścinawa, łączny szacunkowy koszt realizacji zaplanowanych polityk publicznych do roku 2034 przekracza 600 mln zł. Kwota ta obejmuje zarówno działania inwestycyjne, jak i miękkie projekty społeczne, edukacyjne czy środowiskowe, które wspólnie składają się na kompleksową realizację celów Strategii Rozwoju Gminy.

W trakcie opracowywania dokumentów strategicznych, w tym niniejszej Strategii, prowadzono proces zbierania tzw. fiszek projektowych – wstępnych kart opisu przedsięwzięć planowanych do realizacji. Na ich podstawie oszacowano, że koszt samych niezbędnych projektów inwestycyjnych, czyli takich, które mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów rozwojowych, przekracza 300 mln zł.

Wskazane wartości pokazują skalę wyzwań inwestycyjnych stojących przed Gminą Ścinawa w nadchodzącej dekadzie. Ich realizacja będzie uzależniona m.in. od dostępności środków zewnętrznych (w tym funduszy unijnych i krajowych), możliwości pozyskiwania partnerstw publiczno-prywatnych, a także sprawnego zarządzania finansami lokalnymi. Długofalowe planowanie oraz elastyczne podejście do priorytetyzacji zadań będą kluczowe dla skutecznego wdrażania strategii.

Przewiduje się możliwość pozyskiwania środków finansowych spoza budżetu Gminy na realizację zapisów strategii. Przykładowe źródła tych funduszy to:

- środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego, w tym regionalne, powiatowe,
- środki pochodzące z budżetu państwa (pozostające w dyspozycji poszczególnych ministerstw, dedykowane fundusze i programy),
- środki funduszy celowych, np. z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej (obecne i przyszłe programy operacyjne na poziomie krajowym i regionalnym), to jest:
 - Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) – ukierunkowane na zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystanie nowych technologii, wzrost konkurencyjności MŚP, rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości, transformację gospodarki w kierunku Przemysłu 4.0, a także zielonych technologii;
 - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) – mające na celu wspieranie budowy infrastruktury technicznej i społecznej zgodnie z założeniami zrównoważonego rozwoju;
 - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) – ukierunkowane na udostępnianie zaawansowanych e-usług, zapewnianie cyberbezpieczeństwa, rozwój gospodarki opartej na danych i wykorzystującej technologie cyfrowe, rozwój współpracy na rzecz cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych, wspieranie rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych;
 - Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ) – mające utrzymać wsparcie udzielane w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020 głównie w postaci żywności w formie paczek z artykułami spożywczymi lub posiłków oraz poprzez udział w działaniach na rzecz włączenia społecznego;
 - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS) – skupiający działania na rzecz m.in. poprawy sytuacji na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia;
 - Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021–2027, to jest program regionalny, określający sposób wydatkowania funduszy europejskich na rzecz rozwoju województwa dolnośląskiego;
- inne fundusze ze źródeł europejskich, jak np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki sektora prywatnego, w tym formuła partnerstwa publiczno-prywatnego oraz fundusze sektora pozarządowego,

- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe,
- dodatkowe formy wsparcia dostępne w ramach specjalnych linii budżetowych.

III.3. Zgodność z dokumentami wyższego rzędu

Strategia Rozwoju Gminy Ścinawa wykazuje wysoką zgodność z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego, regionalnego i subregionalnego, co zapewnia jej spójność z szerzej zakreślonymi celami polityki rozwoju. Kluczowe powiązania przedstawiają się następująco:

1. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030):

Strategia Gminy Ścinawa odpowiada na cele KSRR 2030, w szczególności w zakresie:

- wspierania lokalnej przedsiębiorczości i innowacyjności,
- rozwoju infrastruktury publicznej oraz dostępności usług,
- przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i przestrzennemu,
- ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu.

2. Krajowa Polityka Miejska 2030:

Gmina Ścinawa, jako ośrodek miejski o znaczeniu lokalnym, wpisuje się w cele dokumentu poprzez działania na rzecz:

- wzmacniania potencjału rozwojowego miasta i jego zaplecza wiejskiego,
- budowania zintegrowanych społeczności lokalnych,
- cyfryzacji usług publicznych i partycypacji mieszkańców,
- wspierania zrównoważonej mobilności oraz ochrony zasobów przyrodniczych.

3. Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 (SRWD 2030):

Strategia Ścinawy pozostaje spójna z SRWD 2030 w obszarach:

- rozwijania zielonej gospodarki i transformacji energetycznej,
- wzmacniania potencjału gospodarczego obszarów poza dużymi aglomeracjami,
- wspierania edukacji, integracji społecznej i usług społecznych,
- poprawy dostępności komunikacyjnej i cyfrowej.

4. Strategia ZIT Gmin Zagłębia Miedziowego:

Strategia Ścinawy wpisuje się w kierunki i projekty zaplanowane w ramach ZIT, w szczególności dotyczące:

- mobilności miejskiej,
- transformacji energetycznej,
- wspólnych działań na rzecz edukacji i integracji społecznej,
- współpracy w zakresie gospodarki i promocji.

Podsumowanie

Strategia Rozwoju Gminy Ścinawa do 2034 roku została opracowana na podstawie celów i założeń najważniejszych krajowych, regionalnych i subregionalnych dokumentów strategicznych, co zapewnia jej pełną spójność z obowiązującą polityką rozwoju terytorialnego. Taki sposób konstruowania dokumentu gwarantuje nie tylko logiczną ciągłość i zbieżność działań na poziomie lokalnym, jak i ponadlokalnym, ale przede wszystkim zwiększa realne szanse na skuteczną realizację założonych celów – zarówno poprzez lepsze dopasowanie do dostępnych instrumentów finansowych, jak i przez możliwość współpracy z partnerami instytucjonalnymi i samorządowymi.

Zgodność ze strategicznymi kierunkami rozwoju kraju i regionu czyni dokument operacyjnym narzędziem wdrażania polityk publicznych na poziomie lokalnym, wpisującym się w cele zrównoważonego rozwoju, spójności terytorialnej, transformacji energetyczno-gospodarczej oraz wzmocnienia kapitału społecznego. Gmina Ścinawa deklaruje gotowość do pełnienia funkcji aktywnego uczestnika krajowej i regionalnej polityki rozwoju, angażując się w inicjatywy ponadgminne (np. w ramach ZIT czy Obszaru Strategicznej Interwencji Sudety 2030) oraz dostosowując swoje działania do wytycznych i programów wynikających z Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030, czy dokumentów unijnych i krajowych dotyczących polityki spójności.

Tym samym Strategia Gminy Ścinawa nie jest dokumentem odizolowanym od szerszego kontekstu, lecz narzędziem zintegrowanego i odpowiedzialnego zarządzania rozwojem, umożliwiającym skuteczne reagowanie na wyzwania społeczne, gospodarcze, środowiskowe i przestrzenne XXI wieku.

Spis tabel

Tabela 1. Cele środowiskowe dla obszarów chronionych dla JCW na terenie Gminy Ścinawa ...	80
Tabela 2. JCWPd na terenie Gminy Ścinawa	81
Tabela 3 Mierniki ilościowe	86

Spis rysunków

Rysunek 1. Temperatury maksymalne i średnie opady na terenie Gminy Ścinawa w latach 1991-2020	21
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – Rysunek 1. Struktura jednostek sieci osadniczej miasta i Gminy Ścinawa wraz z otoczeniem	56
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – Rysunek 2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta i Gminy Ścinawa.....	58